16

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM
I. FÓGEL ET B. IVÁNYI MODERANTIBUS
REDIGIT L. JUHÁSZ, SZEGED (HUNGARIA)

SAECULA XV—XVI.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBRI ODARUM QUATTUOR
LIBER EPODON
CARMEN SAECULARE

EDIDIT

FELICITAS PINDTER

MCMXXXVII. — LIPSIAE — B. G. TEUBNER

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM

SAECULA XII—XIII. *RM*

P. magister quondam Bele regis Hungarie notarius, Gesta Hungarorum, ed. L. *Juhász*. 1932. — — — — — — — — — — — 5.40

SAECULUM XIII.

De orthographia (incerti auctoris), ed. L. K. *Born*. (Apparebit.)

Garlandia, Iohannes de, Integumenta fabularum Ovidii, ed. L. K. *Born*. (Excuduntur.)

SAECULA XIII—XIV.

Dantes Alagherius, Epistolae, edd. H. *Nachod*—P. *Stern*. (Apparebunt.)

SAECULA XIV—XV.

Ravenna, Iohannes de, Epistolae, ed. L. *Smith* (in II tomis). (Excuduntur.)

Salutatus, Coluccius, De saeculo et religione, ed. B. L. *Ullman*. (Apparebit.)

SAECULUM XV.

Barbarus, Franciscus, Epistolae, ed. P. *Gothein*. (Apparebunt.)

— Orationes. Una cum orationibus ad eundem habitis, ed. P. *Gothein*. (Apparebunt.)

Barius, Nicolaus—**Kostolan**, Georgius Polycarpus de—**Hungarus**, Simon—**Zagabriensis**, Georgius Augustinus, Reliquiae, ed. L. *Juhász*. 1932. — — — — — — — — — — — 1.50

Bonfinis, Antonius de, Rerum Ungaricarum Decades, edd. I. *Fógel*—B. *Iványi*—L. *Juhász* (in IV tomis).

Tomus I. — Decas I. Cum introductione et tribus imaginibus codicum phototypicis. 1936. — — — — — — — 14.—

Tomus II. — Decas II. 1936. — — — — — — — 13.—

Tomus III. — Decas III. 1936. — — — — — — — 13.—

Tomus IV. — Decas IV. et V libri decadis V. relicti et index nominum. (Excuduntur.)

Brandolinus, Aurelius Lippus, Dialogi, ed. P. *Angyal*. (Apparebunt.)

Callimachus Experiens, Attila. Accedunt opuscula Quintii Aemiliani Cimbriaci ad Attilam pertinentia, ed. T. *Kardos*. 1932. — 1.70

Corsinus, Amerigus, Compendium in vitam Cosmi Medicis ad Laurentium Medicem, ed. L. *Juhász*. 1934. — — — — — — 2.—

Cortesius, Alexander, De laudibus bellicis Matthiae Corvini Hungariae regis, ed. I. *Fógel*. 1934. — — — — — — 2.—

Facius, Bartholomaeus, Invectivae in Laurentium Vallam, ed. R. *Valentini*. (Apparebunt.)

Ficinus, Marsilius, Epistolae, ed. P. O. *Kristeller*. (Apparebunt.)

Galeottus Martius, v. Martius Narniensis, Galeottus.

Hungarus, Simon, v. Barius, Nicolaus.

Ianus Pannonius, v. Pannonius, Ianus.

Kostolan, Georgius Polycarpus de, v. Barius, Nicolaus.

Vide paginas 3. et 4. involucri!

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM
I. FÓGEL ET B. IVÁNYI MODERANTIBUS
REDIGIT L. JUHÁSZ, SZEGED (HUNGARIA)

SAECULA XV—XVI.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBRI ODARUM QUATTUOR
LIBER EPODON
CARMEN SAECULARE

EDIDIT

FELICITAS PINDTER

MCMXXXVII. — LIPSIAE — B. G. TEUBNER

Jq kot
114 955

EXCUDEBAT LEOPOLDUS BARTOS, SZEGED.

INTRODUCTIO.

I. De vita et scriptis Conradi Celtis Protucii.

a) Vita. Celtis Calendis Februariis anni 1459. in pago Wipfeld (prope Herbipolim in Franconia) natus est. Cum puer studium bonarum artium, quarum elementa a propinquo quodam clerico didicit, culturae vitium et negotio pastorali a patre sibi destinato praeposuisset, adulescentulus duodeviginti annorum domum patriam fugit et nave in Meno Rhenoque Coloniam Agrippinam profectus est. Postquam in gymnasio aliquamdiu liberalibus artibus et theologiae studuit et in baccalaureatus gradum evectus est, regiones gentesque Germaniae perquirendi et litteras docendi causa peregrinari coepit. Motus deinde fama Rudolfi Agricolae et eius fautoris Ioannis de Dalberg Vormatiensis episcopi Heidelbergam adiit, ubi studiis humanitatis totum se dedit; anno 1485. magister artium promotus est. Annis proximis peregrinus et docens et audiens gymnasia Germanica visitabat spiritu humanitatis iuvenes accendendi cupidus. Cum aestate anni 1486. Lipsiae vitam ageret, Artem versificandi et carminum edidit, cuius dedicatione Fridericum III. electorem Saxoniae sibi fautorem conciliavit, quo adiutore die 18. mensis Aprilis anni 1487. in arce Norimbergensi a Friderico III. imperatore primus inter Germanos poetica lauru coronatus est; imperatori gratias in Proseutico egit. Studia sine cognita Italia fonte renascentium litterarum imperfecta ratus paulo post coronationem Alpes transiit clarissimos philosophos Patavii, Ferrariae, Bononiae, Florentiae, Venetiis, Romae auditum. Per Hungariam rediens Cracoviam petiit, ubi per duos annos praesertim studiis mathematico—astronomicis vacavit multosque amicos sibi conciliavit. Deinde per Vratislaviam et Pragam in Germaniam meridionalem reversus exeunte anno 1491. vel ineunte proximo in gymnasio Ingolstadensi docere coepit, ubi orationem inauguralem habuit eandemque una cum Panegyri ad duces Bavariae et eodem anno (1492.) Epitoma in utramque Ciceronis rhetoricam lectionibus edidit. Primum familiaritate doctorum virorum usus docendique munere satis contentus Academiam Platonicam ad bonas litteras curandas, uti Florentiae et Romae cognoverat, condere volebat, ex quo consilio postea Sodalitates litterariae ortae sunt, sed mox variis aerumnis affectus et spe iusti dignique stipendii deceptus, invidia denique quorundam collegarum poeticae non faventium impeditus et oppidum et lecturam odiosam putans variis peregrinationibus lectiones interrumpebat. Quamquam his annis praeter alteram editionem Artis versificandi et Carmen ad sanctum Sebaldum nihil edidit, tamen omni studio ad varia opera incubuit, praesertim ad Amores et Odas, in quibus Ovidium et Horatium secutus vitam, amores, amicos, peregrinationes ac studia poetico ornatu descripsit. Nec prius tutum portum vagus poeta nactus est, quam cum anno 1497. a Maximiliano I. imperatore Romanorum in universitatem Viennensem vocatus esset, quae tunc studiis humanitatis florentissima fuit. Hic maximo cum honore iuvenes docuit et litteras coluit. Plurima opera incepta Viennae ad finem perduxit et partim typis excudenda curavit, scriptores antiquos in studiosorum usum, item Germanos edidit, collegio poetarum et mathematicorum ab imperatore anno 1501. condito praepositus inter alias disciplinas musicam, cuius amator semper erat, summa diligentia colendo scaenicos ludos composuit, quos harmoniis et saltationibus cum discipulis publice egit. Haec et alia culta studia immatura morte Celtis abrupta sunt. Pridie Nonis Februariis a. 1508. Viennae in bursa S. Annae mortuus et luctu doctae Germaniae in coemeterio S. Stephani sepultus est.

b) Scripta. Ars versificandi et carminum (1486.). Editio duarum tragoediarum (sc. Herculis furentis et Coenae Thyestis) Senecae (1487.). Proseuticum ad Fridericum III. pro laurea Apollinari (1487.). Epitoma in utramque Ciceronis rhetoricam cum arte memorativa nova et modo epistolandi utilissimo (1492.). Oratio in gymnasio in Ingelstadio publice recitata una cum panegyri ad duces Bavariae et aliis carminibus (1492.).[1] Editio altera Artis versificandi et carminum (c 1494.). Carmen Sapphicum ad Sanctum Sebaldum (1495.). Editio operis Apulei De mundo (1497). Epigrammata titulo Oeconomiae collecta (1499/1500.). Editio Propositionum cardinalis Nicolai Cusae De li non aliud et Carmen saeculare (1500.). Septenaria sodalitas litteraria Germaniae et Minora carmina Ausonii (1500.). Editio Germaniae Taciti. Germania Generalis (1500.). Ludus Dianae (1501.). Opera Hrotsvithae a Celte Ratisponae inventa et primum edita (1501.). Carmen ad Charitatem Pirckheimer (1502.). Quattuor libri Amorum [2] una cum aliis operibus (sc. Germania Generali, De

[1] Nova editio ab Iohanne Rupprich curata in hac Bibliotheca, Lipsiae 1932.
[2] Novam editionem Amorum et Germaniae Generalis curavimus in hac Bibliotheca, 1934.

origine, situ, moribus et institutis Norimbergae libello,[3]) Vita S. Sebaldi, Ludo Dianae) partim inéditis, partim iam editis (1502.). Rhapsodia (1505.). Melopoiae Petri Tritonii Celte auctore editae (1507.). Ligurinus a Celte inventus et a Sodalitate litteraria Augustana editus (1507.). Libri Odarum quattuor (1513.). Libri Epigrammatum quinque (1881.). Germania illustrata ad finem non perducta. Epistolae (1934.).

De Conrado Celte v. profusius: *E. Klüpfel*, De vita et scriptis Conradi Celtis Protucii tt. I-II. (ed. J. C. Ruef et C. Zell) Friburgi Brisgoviae 1827. *I. Aschbach*, Roswitha und Conrad Celtes, II. Aufl. Wien 1868. — Die früheren Wanderjahre des Conrad Celtes, Wien 1869. — Geschichte der Wiener Universität. t. II. Wien 1877. *C. Hartfelder*, Konrad Celtes und der Heidelberger Humanistenkreis (Histor. Zeitschr., t. 47., Neue Folge t. 11.) 1882. — Der Humanist Celtes als Lehrer. (Jahrb. f. Philologie und Pädagogik, t. II., a. 29.) 1883. — Konrad Celtes und Sixtus Tucher (Zeitschr f vgl. Litgesch. Neue Folge III. 1890. *Fr. Bezold*, Konrad Celtis, der deutsche Erzhumanist (Histor. Zeitschr. t. 49.) 1883. [iterum ed. in Aus Mittelalter und Renaissance. München 1918.] *B. Hartmann*, Konrad Celtis in Nürnberg (Mitt. d. Vereins f. Geschichte d. Stadt Nürnberg, t. VIII.) 1889. *Th. Geiger*, Conrad Celtis in seinen Beziehungen zur Geographie, (Münchener Geogr. Studien, t. II. 1896. *Fr. Moth*, Conradus Celtis Protucius (Danice), Kolding 1898. *G. Bauch*, Die Anfänge des Humanismus in Ingolstadt (Histor. Bibl., 13.) München 1901. — Die Rezeption des Humanismus in Wien, Breslau 1903. *G. Manacorda*, Celtis' Gedichte in ihren Beziehungen zum Klassizismus und italienischen Humanismus (Studien z. vgl. Litg t V.) 1905 *A. Werminghoff*, Conrad Celtis und sein Buch über Nürnberg, Freiburg i. Br. 1921. *G. Ellinger*, Italien und der deutsche Humanismus in der neulateinischen Lyrik, t. I. Berlin 1929 *P. Joachimsen*, Der Humanismus und die Entwicklung des deutschen Geistes (Deutsche Vierteljahrsschrift f. Literaturwissenschaft u. Geistesgesch. t. VIII.) 1930. *Io. Kupprich*, Der Briefwechsel des Konrad Celtis (Introductio) München 1934. — Konrad Celtis und der Nürnberger Ratsherr Hieronymus Haller. (Mitt. d. Vereins f. Gesch. d. Stadt Nürnberg) 1935. — Deutsche Literatur; Reihe Humanismus und Renaissance, t. II. (Introductio.) Leipzig 1935.

II. De codicibus et editionibus.

N - Norimberga (Stadtbibliothek), Cod. Cent. V. Ms. App. 3., saec. XV—XVI., chart., in fol. ang. - Codex Celtis, ut ex armis et inscriptione eius (Con. Celtis Pro. poete sum) videmus, erat; a famulis eius scriptus et multis notis marginalibus manu Celtis correctus est. Codex 111 folia [4]) continet, quorum 11 vacant; fol. 1r tit.: In hoc libro continentur opera Conradi Celtis in poetica. 1v—2v vacant; 3r—4r Index odarum [5]); 4v—5r Index elegiarum; 5r Index epodon; 5v—9v Index epigrammatum; 10r—11v vacant; 12r—22v liber I. odarum; 23r—33r liber II. odarum; 33v—38v liber III. odarum mancus (post 14, 5 aliquot folia desunt); 39r—40v liber IV. mancus odarum (4, 5—9, tit.); 41r—49r vacant; 49v—75v quattuor libri amorum cum carminibus amicorum ad Celtem; 76r—v vacant; 77r—81r liber epodon; 81r —v carmen saeculare; 82r—111r quinque libri epigrammatum. - Codicem ipse Celtis postremis vitae annis Viennae describendum curavit, ut e nota marginali fol. 81v videmus [6]); testamento enim opera inedita Conrado Peutinger et Ioanni Reyman de Eringen impressori ad imprimendum Augustam Vindelicorum mittenda constituit [7]). Codicem senatus Norimbergensis a doctore Sebastiano Hornmold a. 1633. duobus senatus consultis emit [8]). - Fundamento editionis nostrae plerumque hunc codicem posuimus, cuius textum a poeta ipso indubitate approbatum habemus; correctiones editionis postumae a. 1513. editae (o), quam nonnumquam sequi cogebamur, a Celte an ab amicis editoribus factae sint, incertum est. Lectiones variantes carminum intra annos 1500. et 1508. editorum omisso codice N plerumque secutae sumus [9]); editionem anni 1513. (o) tunc plane sequebamur, cum carmina codici manco N desunt et intra annos 1500. et 1508. non edita sunt.

G - Norimberga (Germanisches National-Museum), Merkelsche Sammlung, Ms. 1122, fol. 72r—v [10]). - Nonnullas strophas ex variis odis electas ad imagines Apollinis, Musarum, septem sapientum aliorumque in domo Sebaldi Clamosi Norimbergae pictas continet: I. 5, 117—124; 8, 65—68; 11, 21—28, 73—80; 20, 53—60; 23, 21—24; II. 22, 45—48; 25, 33—40; III. 4, 9—28, 41—44.

---

[3]) Tunc primum in lucem prodiit.

[4]) Duae foliorum codicis numerationes sunt, quarum inferior est antiquior; nos superiore, quae folia vacua quoque complectitur, utebamur; ambae numerationes tunc inscriptae sunt, cum iam folia amissa erant.

[5]) Index carminis 24. lib. I. deest; carmen 2. lib. IV., cuius textus desideratur, in Indice notatur: ad Fusemannum, et verbum initiale: Fusemanne; index carminis 5. lib. IV., cuius textus desideratur, deest; post indicem carminis 8. (in editione nostra 9.) indices reliquorum carminum desunt.

[6]) V. Annotationes Criticas ad Clausulam scriptas post Carmen Saeculare.

[7]) Cf. Rupprich, Der Briefwechsel des Konrad Celtis, München 1934, p. 606.

[8]) Cf. E. Mummenhoff in Mitteilungen des Vereins für Geschichte der Stadt Nürnberg, VIII. (1889), p. 251. sq. [9]) Cf. editiones c, s, a, r.

[10]) Typis excusa a Theophilo Sincero in Bibliotheca historico-critica, Norimbergae 1736. p. 349. sqq. et iterum a Iohanne Rupprich, Berifwechsel, p. 148. sqq.

M - Monacum (Universitätsbibliothek). Cod. Ms. 782, No 17., saec XV. Codex Celtis manu scriptus continet carm. 11. lib. II. [11])

S - Monacum (Bayerische Staatsbibliothek). Clm. 447., saec XV-XVI. chart. - In fol. 266r—267v carm. 2. lib. II. legitur. Quod ad textum attinet, codex affinitatem cum editione e habet.

U - Upsala (Bibliotheca Universitatis), Cod. Upsal. Hist. 8., fol. 46., saec. XV. - Codex manu Ioannis Wimpfelingi descriptus carm. 1. lib III. [12]) continet.

H — V. A. Heck librarius Viennae codicem a. 1935. cuidam ignoto vendidit; 6 foll. perg. partim purpureo colore picta sunt; saec. XVI. ineunte a famulo Celtis descriptum carmen continet, quod Celtis Hieronymo Haller senatori Norimbergensi a. 1504. ex his versibus compilavit: I 8, 65—72; 20, 9—17, 45—60; 29, 41—48; II. 2, 85—92; 11, 2—4, 9—12, 17—20, 25—32. [13])

R - Monacum (Bayerische Staatsbibliothek). Inc. c. a. 688., 4-o. In hoc incunabulo (Kalendarium et Almanach Ioannis Regiomontani a. 1489. impressum) inveniuntur inter nonnullas annotationes marginales fratris Simonis Ridler O. S. B. (in coenobio SS. Ulrici et Afrae Augustae Vindelicorum, cuius liber erat) versus 25—28. carm. 11. lib. I. (una cum dedicatione et anno), quos Celtis Simoni Ridler dedicavit, dum a. 1507. Augustae Vindelicorum moratus est.

---

l - Ars versificandi et carminum (Lipsiae apud Conradum Kachelofen) A. 1486. [14]) Fol. 24r carm. 5. lib. IV. continet. - Cuius editio altera: Ars versificandi et carminum Conradi Celtis Protucii poete laureati (Lipsiae apud Martinum Landsberg) circa annum 1494. [15]) carm. 5. lib. IV. in fol. Cviijr reperitur.

p - Conradi Celtis proseuticum ad divum Fridericum tertium pro laurea Appolinari(sic). Impressum in Nurmberg per F. Kreusner. A. 1487. [16]) Fol. 3r: carm. 1. lib. I., fol. 4r: carm. 2. lib. I., fol. 5r: epod. 1.

e - Epitoma in utramque Ciceronis rhetoricam cum arte memorativa nova et modo epistolandi utilissimo. Ingolstadiae, 1492. [17]) Fol. ciiiijv—ciiiiijr: carm. 19. lib. I.; fol. cijjr—v: carm. 20 lib. I.; fol. cvjr: carm. 21. lib. I.; fol. ciiijv—ciiiijv: carm. 2. lib. II.; fol. ciiijr—v: carm. 3. lib. IV [18])

b - Conradi Celtis Panegyris ad duces Bavarie. Augustae Vindelicorum apud Erhardum Ratdolt, a. 1492. [19]) fol. 9v—11r: carm. 11. lib. I. et 11r—v: carm. 8. lib. II. [20])

m - Prima editio carminis ad sanctum Sebaldum (carm. 10. lib. III.) apud Ioannem Bergmann Basileae 1495. solo folio impressa. [21]) - Nos exemplari Monacensi (Bayerische Staatsbibliothek, Rar. 287.) utebamur, quod libro Chronicae mundi Hartmanni Schedel (in fine) agglutinatum invenitur.

v - Conradi Celtis Economia, id est de his, que requiruntur ad honestam supellectilem philosophi patris familias. Viennae apud Ioannem de Winterburg, c. anno 1499. vel 1500. [22]) In fol. 3v et sqq. carm. 6. lib. III. reperitur.

c - Propositiones domini cardinalis Nicolai Cuse De li non aliud. Conradi Celtis Carmen Saeculare. Viennae apud Ioannem de Winterburg, a. 1500. Fol. 3v—4v: Carmen Saeculare.

s - In hoc libello continentur: Septenaria sodalitas litteraria Germanie, Ausonii sententie septem sapientum septenis versibus explicate, eiusdem Ausonii ad Drepanum de ludo septem sapientum, epistola sancti Hieronymi ad magnum oratorem urbis de legendis et audiendis poetis. Impressum Vienne ductu Conradi Celtis anno M. Quingentesimo seculari [23]). Fol. 1v—2r: Epod. 14. - In exemplari Monacensi (Bayerische Staatsbibliothek, A. Lat. b 706/4. 4-o) manu coaeva emendationes et Graeca verba scripta invenimus.

a - Conradi Celtis Protucii primi inter Germanos imperatoriis manibus poete laureati quatuor libri Amorum secundum quatuor latera Germanie feli-

---

[11]) Prelo mandatus est a Carolo Hartfelder in Zeitschrift für vergleichende Literaturgeschichte, Neue Folge, III (1890), p. 344 sqq et a Rupprich, Briefwechsel, No 86.

[12]) Hugo Holstein in Zeitschrift für vergleichende Literaturgeschichte. Neue Folge IV., (1891), p. 243 et p. 461sq. codicem disseruit et lectiones variantes notavit.

[13]) Rupprich in Mitteil. des Vereins f. Geschichte d. Stadt Nürnberg, 1935. p. 71 sqq. codicem descripsit et carmen edidit.

[14]) Gesamtkatalog der Wiegendrucke (GKW) 6460. [15]) GKW 6461. [16]) GKW 6467.

[17]) GKW 6463. [18]) Duae editiones huius operis saec. XVI. editae carmina omittunt.

[19]) GKW 6466. [20]) Nova editio totius libelli in hac Bibliotheca [Conradus Celtis Protucius: Oratio ... ed. Io. Rupprich]; duo carmina in App I. 3. et 4.

[21]) GKW 6464. - Phototypice editum apud Fr. Martin Haberditzl, Einblattdrucke, Wien, s. a. Taf. XCV. [22]) GKW 6465. [23]) GKW 6470.

citer incipiunt. In fine: Absoluta sunt haec C. C. opera in Vienna domicilio Max. Augusti Caesa. Anno MD. novi seculi II. kalen. Febru., impressa autem Norimbergae eiusdem anni Nonis Aprilibus. Sub privilegio sodalitatis Celticae nuper a senatu imperiali impetrato, ut nullus haec in decem annis in imperii urbibus imprimat. In hoc libro praeter libros Amorum alia quoque opera Celtis continentur; in foll. pviiiv—qiir carm. 10. lib. III. iterum post editionem m editum est.

r - In hoc libello continentur: Divo Maximiliano Augusto Chunradi Celtis *ραψωδια*, laudes et victoria de Boemannis per septem electores et regem, Phoebum, Mercurium et Bachum et novem Musas personatas publico spectaculo Vienne acta. Anno M. D. IIII. Divo Maximiliano sodalitatis litterariae collegii poetarum Viennae in delectu publico per classes decantatae et recitatae laudes pro erectione eiusdem collegii. In fine: Finiunt panegyrici decantati divo Max. August. per soda. littera. Danubianam censoribus Chunra. Peutingero, Ioann. Foeniseca, Sebast. Sperantio. Impressi autem Auguste Vinde. per magistrum Ioann. Otmar sub privilegio reg., ne quis in decem annis illa imprimat in urbibus imperii et re. maiest. terris. Anno. M. D. V.-Fol. AVv—AVIv: carm. 27. lib. I.

t - Melopoiae sive harmoniae tetraceniceae super XXII genera carminum heroicorum, elegiacorum, lyricorum et ecclesiasticorum hymnorum per Petrum Tritonium et alios doctos sodalitatis litterariae nostrae musicos secundum naturas et tempora syllabarum et pedum compositae et regulate ductu Chunradi Celtis foeliciter impresse. Augustae Vindelicorum apud Erhardum Oeglin anno 1507. - Infra titulum (fol. 1r) vv. 45—48 carm. 29. lib. I. impressi sunt.

---

o - Conradi Celtis Protucii primi in Germania poetae coronati libri Odarum quatuor cum Epodo et saeculari carmine diligenter et accurate impraessi, et hoc primum typo in studiosorum emolumentum editi. - In fine: Argentorati ex officina Schüreriana ductu Leonhardi et Lucae Alantsee fratrum ann. M. D. XIII. mense Maio regnante imperatore Caes. Maximiliano P(io) F(elici) Aug. - Liber continet: fol. a2r—v epistolam Ioachimi Vadiani ad Matthiam Schürerium chalcographum, Viennae decimo Kal. Martias anno MDXIII.[24]); fol. a3r—a7r carmina Ioannis Camertis, Nicolai Gerbellii Phorcensis, Theodorici Ulsenii Frisii, Giberti Barbettae Mirandulani, Philippi Gundelii Boii, Ioachimi Vadiani, Murrhonis Iunioris [25]); fol. a7v—a8v epistola dedicatoria Thomae Velociani ad Christophorum de Rauber Laibacensis et Secovianae ecclesiarum antistitem, Viennae XIII. Kalen. Martias anno MDXIII. [26]); fol. a8v disticha Thomae Velociani [27]) et Errata in libros Odarum; fol. br—b3v Conradi Celtis per sodalitatem litterariam Rhenanam vita [28]); fol. b4r—b6r Odarum Index; fol. b6v imago scribentis poetae ligno incisa cum armis suis, deorum dearumque figuris et fonte Musarum; fol. Ar—Niiiv Quattuor libri Odarum; fol. Niiiir—Oiiiiv Epodon liber; fol. Ovr—Oviv Carmen Saeculare; fol. Oviir Thomae Velociani epistola ad Volgangum abbatem [29]), disticha Thomae Velociani in busta Celtica [30]); fol. Oviiv inscriptio epitaphii Celtis; fol. Oviiv—Oviiir Cuspinianus Celti ultimum vale [31]); fol. Oviiir Ioannis Camertis disticha [32]).

h - Complurium eruditorum vatum carmina ad magnificum virum d. Blasium Hoelcelium sacri Caesaris Maximiliani consiliarium, Moecenatem eorum precipuum. Augustae Vindelicorum in celeberrimo principum conventu impressa M. D. XVIII. - In hoc opusculo collectore Petro Bonomo episcopo Tergestino edito inter quosdam alios versus Celtis carm. 10. lib. IV. impressum est.

d - Delitiae poetarum Germanorum huius superiorisque aevi illustrium collectore A. F. G. G. - Impressit Francofurti Nicolaus Hoffmannus sumptibus Iacobi Fischeri anno 1612. - In secunda parte huius collectionis inveniuntur inter alia Conradi Celtis carmina e lib. I. Odarum carm. 2. (p. 250—252), carm. 9. (p. 252 et sq.), carm. 16. (p. 253), carm. 29. (p. 254 et sq.); e lib. II. carm. 5. (p. 255—257), carm. 10. (p. 257 et sq.), carm. 12. (p. 258—260), carm. 29. (p. 260 et sq.); e lib. III. carm 1. (p. 261—264), carm. 5. (p. 264—267); Carmen Saeculare (p. 267—269). Carmina ex editione o edita sunt.

---

[24]) Iterum edita a Rupprich, Briefwechsel, No 342. [25]) Ibidem, No. 343—350.
[26]) Ibidem, No. 351. [27]) Ibidem, No. 352. [28]) Ibidem, No. 339. [29]) Ibidem, No. 353.
[30]) Ibidem, No. 354. [31]) Ibidem, No. 357. [32]) Ibidem, No. 355. I. et II.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS
LIBRI ODARUM QUATTUOR

LIBER I.

1. Ad Fridericum Caesarem pro laurea proseutice.

Caesar magnificis laudibus inclitus,
Rex regum et dominus, maxime principum!
Si quis prisca tuis tempora saeculis
Vel conferre velit regna prioribus,
5 Non te, crede, queunt vincere gloria.
Te vivo redeunt aurea saecula
Et pax atque fides canaque sanctitas
Et vitae integritas atque benignitas.
Germanis populis te duce maximus
Laudis surgit honos, dum fugit horrida
Morum barbaries, foedaque saecula
Commutata nitent per vaga sidera.
Saltamus, canimus nec male pingimus
Et chordas resonas pollice tangimus.
15 Nil nobis peregre est difficile aut modo
Rimantes variis artibus abditam
Naturae seriem, Dorica et Itala
Miscentes pariter non sine gloria.
Te vivo Latiis gloria litteris
20 Antiquumque decus iam redit artibus,
In lucem veniunt cum modo singula,
Quae Grai et Latii condiderant viri
Et qui Niliaco littore sederant
Quique Euphratis habent conflua flumina.
Hinc caelum omne patet terraque cognita est
Et, quid quadrifidis continet angulis,
In lucem veniunt arte Alemanica,
Quae pressis docuit scribere litteris.
Te vivo lyricos iam canimus modos
30 Et laudata viris plectra prioribus
Concinnis fidibus pollice tangimus.
Qua virtutis honos et meritum decus
Cultum perpetuis temporibus manet,
Et semper viridi fronde repullulat.
35 Hoc Grai studio nomen ad aethera
Fuderunt Italis inde sequacibus.
Et nos nunc facili tenuia barbito,
Illorum celeres dum sequimur pedes,

Caelo sub rigido carmina spargimus.
40 Dum vires dabis ac ingenium mihi
Atque inculta probes si mea carmina
Ornans laurigeris tempora frondibus,
Me gustasse putem nectar Olympicum.

2. Ad Caesarem, dum filium imperio sufficeret, symboletice in iucunditatem veris.

Phoebe Riphaeos aditure montes,
Afferens noctem brevioris umbrae,
Lenta sub caelo rigido reformans
Gramina pratis,

5 Taurus aestivo propior coluro
Nascitur tecum referens tepores,
Pleiades sentit pluvias resolvi
Lampade Phoebi.

Hinc capit vultum rigidus novatum
10 Mundus et Plaustrum sinuans utrumque
Anguis algorem positurus alto
Sole calescit.

Terra profuso tepido liquore
Parturit laetos vegetata flores
15 Cum suis stellis radiata splendens
Caespite vivo.

Non minax vastum Boreas per aequor
Obvius saevit violentus Austro
Sorte luctando timida moventes
20 Proelia ponto,

Exiens sedes modo sed beatas
Spirat in terris Zephyrus tepenti
Suscitans flatu taciti sepulta
Semina mundi.

25 Sentiunt gratas animata flammas,
Foedus asciscunt subolis creandae,
Quo per aeternum stabilitur aevum
Mobilis orbis.

Induunt primas elementa formas
30 Ignis et tellus et amarus humor
Et modo splendet propiore Phoebo
Purior aether.

Caesarem nostrum cupiunt movere,
Qui renascentis caput extat orbis,
35 Consulat nostris Latiisque rebus
Iam prope lapsis.

Pace Saturnus legitur quietos
Primus in terris populos tulisse,
Aureum sub quo fuerat per orbem
40 Principe saeclum.

Iuppiter regni patrii potitus
Non patris ritu moderavit orbem,
Hos supra caelum tulerat vetustas
Laude decoros.

45 Nostra te iunget superis sed aetas
Regiae clarum subolis parentem,
Maximo nomen cui gesta linquent
Aemiliano.

Bella moturos potuit Gigantes
50 Iuppiter summo prohibere caelo
Fulminans hostem Siculo sepultum
Vertice flammis:

Sic tuus regni capiens habenas
Filius crudum reprimat tyrannum,
55 Qui lares nostros petit et penates
Cuncta profanans.

Repetat Graiam sapiens ruinam
Conterens hostem nimio furentem,
Alta pax terras habeat sub omni
60 Sidere caeli,

Quae vel algenti riguit sub axe
Vel per Eoos calefacta frenos
Quosque Sol fessus repetit vel Auster
Imbrifer urget.

65 Caesar, aeterno memorandus aevo,
Necte frondosi mihi serta lauri
Delphico signo rigidum decorans
Carmine vatem.

3. Ad Hasilinam Eudeunam erotice.

Quid me sidereo lumine verberas
Configens gravibus pectora spiculis?
Dum spondes tacitis gaudia nutibus
Incessu veniens blandior omnibus,
5 Hasa, puellis,

Quas vel Sarmatico margine vidimus
Vel quas Rhenus habet flumine nobili
Aut quas Danubius pontibus invidens
Vel quae Codoneo barbara colligit
10 Littore glaesum.

Tu flammas tremuli pectoris exuis,
Dum laetis fueris blanda favoribus,
Turbatumque levas candida spiritum
Expellens faciem fulgida tetricam.
15 Maestitiamque.

Te plectrum nitidi poscit Apollinis,
Ut cures fidibus suave sonantibus
Iniecisse modos et super aethera
Traduxisse velis ingenii faces
20 Parcius urgens.

Et concessa canent te mea carmina,
Qualis diva tuis gressibus emicas
Et quali facie candidior nive
Miscens purpureis ora coloribus
Fronte serena.

Nostris carminibus facta celebrior
Nunc vives etiam cognita posteris,
Si non dura meis obstiteris, dea,
Votis igne levans membra calentia
30 Non requieto.

4. Ad Ianum Canusium paraenetice.

Cretus sub oris, Iane, rigentibus,
Quas urget altus circulus arcticus
Et cana Sulonum premuntur
Culmina Sarmaticis pruinis,

5 Crassis loquelis nunc inimicior
Reponis alto carmina spiritu
Clarus legens et doctus, olim
Quae Latiis celebrata Musis.

Pergas beato pectoris impetu
10 Referre clari lumina Delii
Et quae gelatum stant ad axem
Sidera in occiduo rotatu.

Pergas, volucris cornua Cynthiae
Fraterna perdat cur vaga lumina
15 Et concavo orbe mox resumpto
Stat solido radiosa vultu.

Pergas, quid atro deliteat globo,
Terrena faex sit seu species maris,
Vel multitudo submigrantum,
20 Endymion vel amatus astro.

Pergas patentis dicere climata
Terrae globoso stantis in aere

Ac omnium legem plagarum
Cum populis regionibusque.

25 Pergas dierum cernere tempora,
Quae causa rumpat foedera noctium,
Ut nunc propinquo, nunc remoto
Cynthius exoriatur astro.

Pergas furentis candidus aequoris
30 Curvos recessus dicere et insulas
Et subsidentes turbulenta
Marmora cur revomant arenas.

Pergas venustis pectora moribus
Ornare linquens castra libidinis
35 Foedae voluptatis recensens
Tempora displicitura tandem.

5. Ad Andream Pegasum de fato et felicitate.

Cui dedit nomen volucer caballus
Pegasus fontis liquidi repertor,
Turba quo vatum bibit ore dulces
Carminis haustus,

5 Quemque vos, doctae, colitis, sorores,
Ora dum castis veneranda lymphis
Mergitis laetis modulis sub undis
Plectra moventes,

Huic, precor, divae, resonate carmen
10 Et suae laudis meritum canentes
Dicite, ut virtus sibi sint et alti
Pectore sensus.

Nobilis magnis proavis creatus
Sarmatum regis meritis favorem,
15 Qui domus clarae titulos beavit
Stemmate multo.

Natus Arctoo celeber sub axe,
Vistulae longos ubi terra flexus
Excipit latis rubicunda spargens
20 Gramina pratis.

Perfluus puris ibi campus undis
Fontis aeterni scaturit liquore,
Diceres fossum pede, cuius ille
Nomina gestat.

25 Parvulus primis ibi lusit annis,
Post patris ductu studium secutus
Dulce Musarum properans ad alta
Castra Minervae.

Sic, ubi doctis adolevit annis
30 Fortior firmis validisque membris,
Orbis ignoti voluit videre et
Cernere cultus

Et citus poscit Venetos superbos
Cautus addiscens ibi mercis artes,
35 In quibus multas locupletet oras
Aequus in omnes.

Adriae vastas penetravit undas
Te petens Romam caput orbis olim,
Inde Cumanae thalamum Sibyllae
40 Parthenopenque.

Hic, ubi classem Boreas per altum
Evocat curvas Ligurum per oras,
Prospero cursu venit et gelatas
Transvolat Alpes.

45 Inde Germanos adiit potentes,
Hic, ubi pulchras rapitur per urbes
Rhenus et salsas ubi trinus ore
Spumat in undas.

Patrias tandem rediens sub oras
50 Pertulit multos variosque casus
Sortis agnoscens utriusque vultus
Pectore forti.

Hinc mihi fati memorat potentis
Lubricos nexus variosque casus
55 Et cuiquam certam statuisse legem
Numina dicit,

Quam vel astrorum superumque rector
Et parens mundi voluit latere,
Pectus humanum sua ne futura
60 Noscere posset.

Iret in praeceps animus futurae
Praescius sortis, bona ni retentet
Spes movens vultus subito priores
Posse reverti,

65 Et timor laetis nisi rebus esset,
Quis ferat torvi faciem tyranni?
Laeta sic celso residens Olympo
Miscuit atris.

Solus is nostras sapiens gubernat
70 Temporum causas, dedit et negavit,
Nostra quae caecis nequeant videre
Corda tenebris.

Ille vel fatum statuit superbum,
Ut daret cunctis sua certa rebus
Dona, quae clausis veniant fenestris
Tempore fixo.

Nuper excelsam tumidus per aulam
Astitit regi socius tremendus
Et tulit tristem subito ruinam
80 Praecipitatus.

Quique sub tecto genitus misello
Et patris durum fodientis arvum
Filius, celsos rapiens honores
Sorte levatur.

Alter Eoos statuit per Indos
Mercibus multis avidus beari,
Naufragus tandem Borea furente
Concidit undis.

Ille spe ductus subolis creandae
Duxit uxorem, ut voluit, pudicam,
Sed sibi dulcem genius negavit
Surgere prolem.

Laetus hic multo grege filiorum,
Sed gemit laesum tacitus pudorem
Coniugis gestans aliena falsi
Nomina patris.

Caelibem exosus fuit ille vitam,
Cogitur sacras famulari ad aras
Et gerit nudi capitis coronam
100 Vertice rasus.

Ille privatam sibi forte vitam
Legerat curas odiens edaces,
Cogitur fasces dominus verendus
Ferre per orbem.

105 Alter in tectis residens avitis
Patrio condi statuit sepulchro,
Exul obscuris sepelitur oris
Sorte tremenda.

Nubilem servant tumidi puellam
110 Et procos claros fugiunt parentes,
Illa fatali thalamo relicta
Foedera iungit.

Illius cervix gladio revulsa est,
Hunc rogus vivum trepidus cremavit,
115 Illius corpus crucibus pependit,
Hunc rota torsit.

Sic vago ludit temulenta passu
Sors movens curas animos prementes
Spesque nunc laetas, iterum timores
120 Turgida versat.

Quae nisi solus sapiens fugavit,
Ille contempsit triviale murmur
Et sui pollens animi vigore
Perstitit aequus.

125 Sit mihi victus tenuis sub arta
Veste, qua corpus socium tegatur,
Et domus saltem Boream coercens
Caespite parvo.

Carus ac aequus veniat sodalis,
130 Cui loquar laetis tacitisque verbis,
Is meae cursum seriemque vitae
Carpat et ornet.

Et procul ludum trepidum relinquens
Audiam reges proceresque dura
135 Sorte luctantes dubioque numquam
Pectore laetos.

Ast ego caeli videam beatus
Lucidos ignes, maris atque terrae
Et sciam venti, nebulae nivisque
140 Reddere causas.

Teque cunctorum inveniam parentem,
Quo duce immensus stabilitur orbis
Quoque confusum capient volente
Omnia vultum.

145 Ille diffusus volitat per orbem
Spiritus cunctas animando partes,
Quem nisi purae poterint videre et
Prendere mentes.

Nube post tergum volitans relicta
150 Pendulo puncto variis nocivum
Rideam curis homines petentes
Turpiter aurum.

Lauriger curas tetricas fugabo
Temperans chordas citharamque Phoebi,
155 Dum mihi Musae faveant, sub omni
Tempore laetus.

Ruperint maestae mihi dum sorores
Fila, nolentem superabo mortem,
Dum canet nostras gelidus Camenas
160 Rhenus et Albis,

Vistula et longo sinuatus orbe
Ister et late Eridanus superbus,
Arrogans Thybris, Tagus et Britanno
Proxima tellus.

165 Illa devota cecinit Camena
Celtis, Andrea tibi notus alta
Mente, quem semper, facias, fideli
Pectore serves.

Inter Eoos fueras sodales
170 Carior semper, tua multa virtus
Me tibi vinxit ruitura nullo
Temporis aevo.

6. Ad Hasilinam erotice.

Quid saevas regeris tuas
Flammas, Hasa, meos cur face torridos
Artus concutiens moves?
Non aptus referor miles in arduum

5 Bellum, non animo potens
Ardentes tepido pellere languidus
Ignis, quos nimis applicas.
Sit dixisse satis, quae tua formula,

Qualis cum niveus color
10 Confusus rubuit sanguine muricis
Aut qui candidulas solet
Commiscere color purpureas rosas.

Talis femineus decor
Ornat sidereis tempora vultibus.
15 Esto carminibus, rogo,
Iam non dura meis factaque mitior

Et te Sarmata fortior
Frenis flectere equos Pannoque nobilis
Et Rhenus gelidus tua
20 Blando percipient nomina barbito.

7. Ad Philippum Callimachum.

Iam nostras tibi mittimus, Philippe,
Nugas horridulas et impolitas
Et quae nec Latiis pares Camenis
Nec quae de mediis fluant Achivis,
5 Sed quales mihi frigido sub axe
Dictarunt calamo rudi sorores.
Hanc curam tibi linquimus minores,
Qui princeps Latias movere chordas,

Reges et proceres referre doctus
10 Et lusus melior canens procaces.
Hinc te non facile eximet vetustas,
Sed te posteritas amans revolvet,
Dum Plaustro glacialis Ursa torpet
Et servant solitas vel astra leges.
15 Germano satis est mihi poetae,
Si me Rhenus amet legatque Menus,
Menus vitiferis opacus agris,
Olim nobilibus viris decorus,
Graio sanguine quos ferunt creatos,
20 Quis nemo melior librare telum
Et spumantis equi dedisse gyrum,
Qui Graios, Italos, Scythas, Hiberos
Atque Asiae populos inhospitales
Euxini validis tulere in armis.
25 Haec est patria Celtici poetae,
Quam nunc occupat imperita turba,
Quae gestat capitis rudes corollas
Et tantum Veneris dicata sacris
Talos cum Bromio magis colentes,
30 Quam quae sacra canit Sophia libris.
Forsan ista tamen tibi placebunt,
Aequaevus mihi consodalis olim.

8. Ad Ursum medicum et astronomum de situ Cracoviae.

Urse doctorum specimen virorum,
Hic, ubi servat rigidus Bootes
Plaustra, quae numquam subeunt tepentes
Aequoris undas,

5 Quaque per vastas Boreas procellas
Sistit Arctoas glacialis undas
Et tegit late niveo gelatos
Vellere campos,

Seu iuvat blandis fidibus molestas
10 Anxiae mentis relevare curas.
Cynthius laetis tibi docta ludit
Carmina plectris,

Seu tibi rerum placuit latentes
Mente sublimi reperire causas,
15 Mox tibi Graiae veniunt Minervae
Pectus et ora

Et super nubes volucer levatus
Candidos caelos specularis, altos
Siderum cursus, Hecates labores
20 Mente revolvens.

Temperas succos tumidis medentes
Corporum morbis, relevas calores
Et facis pulchram Machaonis arte
Corpore pacem.

Noxius languor duce te fugatur
Linquit et taetras sanies medullas,
Dum suum nutrit genitalis humor
Rite calorem.

Regia nobis venerandus urbe es,
Quam duae cingunt aliae potentem
Quamque diducto secat inquietus
Vistula flexu.

Te colunt cives generosi et alta
Regis Arctoi veneratur aula,
Dum suae tractas alimenta vitae
Pectore docto.

Fac, tibi prisci redeat vigoris
Pectus et curis vacuum severis
Vendica carpens tacito fluentis
Gaudia vitae.

Cernis, ut soles properant citati,
Ceu fluit lychno tremulum caduco
Lumen et succo pereunte flamma
Deserit ora;

Nec vides, quorsum moribunda pergat,
Quae prius caecas repulit tenebras,
An petat caelum subito per altum
Aere lapsa

Sive confusum subitura acervum,
Quo latent rerum species sepultae,
Donec attritu silicis renata
Semina quaeras.

Sic fugit corpus tenuis gravatum
Spiritus subter Phlegethontis undas
Tertiae sortis truculenta abhorrens
Ora tyranni,

Quem stupet circum pavidus trifaucem
Cerberum et tortis Furias colubris,
Dum rogat maesta scelus expiari
Aeacus urna;

Aut volat purum nitidus sub axem,
Ut bibat nectar liquidum deorum,
Hic, ubi candet niveo colore
Lacteus orbis.

65 Mitte fallacem dubiis vagari
Passibus sortem; fueris beatus,
Si potes cunctis animum quietum
Addere rebus.

Scripserat certas moderator orbis
70 Omnibus leges statuens ferendas,
Quas tulit solus sapiens sine ullo
Pectoris aestu.

Nec stetit semper piceis gravatum
Nubibus caelum, Zephyrus minacem
Expulit tandem Boream reducens
Sidera laeta.

Tunc micat pulchro radiosus orbe
Phoebus attollens nitido calentem
Lampadem curru tenebris fugatis
80 Gratior extans.

Sit tibi splendor patrii decoris
Et decens victus nihil arrogabis,
Cum tibi pleno veniet futuro
Copia cornu.

85 Sit tibi castus sociae toralis
Lectus et curas relevet voraces,
Dum tuo pendet gemebunda amore
Pectora circum.

Hac tibi proles generosa surgat,
90 Quae patri claros numeret nepotes,
Utque te maestae rapient sorores,
Lumina claudat.

9. Ad Salemnium Delium erotice in iucunditatem veris.

Deli, purpurea quem face Cynthius
Irroravit amans matris ab ubere
Et cui mite dedit sidere Iuppiter
Felici ingenium clarum et amabile:

5 Deli Sarmaticis facte sodalibus
Et plusquam patrio sanguine carior,
Nostris perpetuis dignus honoribus,
Dum currunt solitis sidera legibus,

Inter Sarmaticos dum iuvenes micas,
10 Doctrina et placidis splendide moribus,
Qualis Phoebus agit lucifluam rotam
Et pallet facibus stella minoribus,

Parnasi venias tendere collibus
Phoebi cum fidibus plectra sonantibus

15 Mergemusque sacris ora liquoribus,
Qua garrit vitreis Vistula fontibus.

Titanis venias cernere lampadam
Atque astra in tacitis candida noctibus,
Et cur imbrifero ventus anhelitu
20 Miscet saxifragis aequora fluctibus.

Terrarum, venias, ut populos canas,
Subiectos videant quos rigidi poli
Et quos Eurus equis mane rubentibus
Afflat vel Zephyrus sole tepentibus.

25 Cantantes sociis gressibus ibimus,
Qua trino Charites ore videbimus
Iunctas, implicitis quae modo brachiis
Saltant cum Satyris, capripedum genus,

Qui gestant capitum vincula pinea
30 Calcantes pedibus lilia splendidis,
Dum pulsat citharam Phoebus eburneam
Et Musae placidis constrepitant choris,

Quos inter medius corniger Euhius
Miscet sollicitis pocula cymbiis
35 Hortaturque, suam laetitiam ferant
Inspirans tacitas ad Veneris faces.

Currunt mobilibus tempora saeculis
Et cras in cinerem forsan abibimus,
Mulcemus teneris pectora amoribus
40 Cantantes vacuo carmina spiritu.

10. De nocte et osculo Hasilinae erotice.

Illa quam fueram beatus hora
Inter basia et osculationes
Contrectans teneras Hasae papillas
Et me nunc gremio inferens venusto,
5 Nunc stringens teneris suum lacertis
Pectus languidolo gemens amore,
Quod me reciproco fovebat aestu
Cogens deinde suos meare in artus,
Dum nostros animos per ora mixtos
10 Cum vinclis adamantinis ligavit
Diva ex caeruleo creata ponto.
O nox perpetuis decora stellis,
Quae divum facies levas coruscas
Et fessis requiem refers salubrem!
15 Nunc stes Herculeo velut sub ortu
Aut qualis Suetiis soles sub oris,
Dum Phoebus pluvium revisit austrum,

— Nullam per spatium bimestre lucem
Fundit perpetuas ferens tenebras —
20 Sic fervens satiabitur voluptas!

11. Ad Sigismundum Fusilium Vratislaviensem de his, quae futurus philosophus scire debeat.

Fusili, binis mihi notus annis,
Dum peragranti mihi Sarmatarum
Terra lustratur gelido propinqua
Frigida caelo,

5 Qua duas torpet polus inter Ursas
Arcticus pigro revolutus orbe
Gnosiae secum radiosa volvens
Serta puellae,

Candidos inter fueras amicos,
10 Cui dedit sidus patrium decoros
Pectoris mores et honesta sanctae
Pignora mentis.

Primus exosus fueras veternum
Exuens scabras nitidus loquelas,
15 Barbaras voces et avita crassae
Murmura linguae.

Iamque Romano erudiendus ore
Induis pulchrum decus expetendo,
Quae probant docti ingenuo calentes
20 Pectoris igne.

Sperne mendacis rabiosa vulgi
Murmura indoctam fugiens catervam
Et datum paucis poteris beatus
Noscere verum.

25 Magnus exemplo tibi sit Molossus,
Quem premunt vasto fremitu catelli,
Ille sed serpit tacitus minorum
Murmura ridens.

Perge tres sacras modo nosse linguas,
30 Quae tibi magnum tribuent honorem,
Cum Palestina Latiamque claro
Cecrope scriptam.

Perge confusum chaos intueri,
Quo scatent pulchris elementa formis
35 Sorte discordi et reditura versant
Semina mundi.

Perge consurgens animo volucri
Singulis rebus reperire causas,

Flabra ventorum refer et furentis
40 Aequoris aestus.

Perge, cur terrae quatiente motu
Concidant urbes trepidentque montes,
Ignium cur diluvioque aquarum
Regna laborent.

45 Perge, cur caecae generent cavernae
Sulphura et pulchris scateant metallis,
Curque languentum reparent calentes
Corpora thermae.

Perge, cur tanto crepitet fragore
50 Nubibus caeli iaculatus ignis,
Imbris et lentae nivis et gelatae
Grandinis iras.

Perge convexo fugitiva caelo
Astra mirari, geminum cubile
55 Solis inquirens alioque gentes
Orbe sepultas.

Perge diverso expatiata motu
Sidera et Phoebi referens labores,
Lurido vultu sibi cum fugavit
60 Cynthia currus.

Perge diffusos populos per orbem
Dicere et linguas hominumque mores,
Quo situ caeli teneant volantem
Aere terram.

65 Perge priscorum relegens virorum
Gesta Tarpeio celebrata colle,
Quicquid et claris Macedum triumphis
Graecia gessit.

Perge Fortunae instabilis favorem
70 Spernere et duros tolerare casus
Et tibi cuncti fugient beato
Tempore soles.

Perge virtutis generosus artum
Et perangustum superare callem
75 Illa securam tibi sola donat
Ducere vitam;

Sola caelesti faciet beatum
Sede promittens placidos honores
Nec sinit taetras Stygii timere
80 Carceris umbras.

12. De garrulo Vindelico.

Forte Cracovinam veniebas nuper in urbem,
Garrule Vindelice,
Terque quaterque meas intrabas luridus aedes
Sicca rigans labia.
5 Immerito grates patrio mihi more rependis
Turpis et improbulus
Vaniloquus Stygia foedans mea nomina lingua
Murmura falsa serens,
Scilicet ut patrium transcendam stemmate nidum
10 Nobilitate recens,
Cui neque grandis erat census nec in urbibus altis
Notus uterque parens.
At mihi Caesarea frondescant tempora lauro
Magnaque fama levet.
15 Talis erat Latiis vates, qui primus, in oris,
Arma virumque canit
Quique magis tenuis fuit olim Arpinas in agro
Nobilis eloquio.
Atque alii multi, quorum modo tempora nostra
20 Nomina clara stupent,
Parva quibus virtus patrimonia nobilis auxit
Amplaque dona dedit.
Talis ero, superi faveant modo, labra coerce,
Garrule Vindelice,
Nam post fata manet maior me gloria currens
Docta per ora virum.

13. De corrivali sacerdote.

Olim Sarmaticis receptus oris
Et potans male Vistulam rigentem
Carpathumque videns rigente tergo
Hic blandis fruor ignibus beatus.
5 Quales omniproci fuisse scribunt
Amores Iovis improbive Martis,
Hac me perpetua calere flamma
Inconsultus et inscius putabam.
Indignam mihi sed dedit repulsam,
10 Qui sacram capitis gerit corrollam,
Consecratque sibi meos amores,
Dum caecis colitur Venus latebris
Praesentesque suis sacris favorem
Testantur Veneres Cupidinesque.
15 Dum Phoebus roseum retexit orbem
Vel pronus Libycas premit columnas
Aut nox incubuit vocans amantes,
Non linquit sacer hic meos amores,

Quem sanctus tenet hunc beatitatis
20 Sacrorum vel amor pudendulorum.

14. Ad Hasilinam erotice et hodoeporice.

Romuli quondam revocatus urbe
Mox Apennini iuga nubilosi
Scando, dein Rhenum fluvium Padumque ad
Terga reliqui.

5 Hinc sinum vastum citus Adrianum
Lintribus curvis adeo, Istriorum
Urbs ubi tollit Venetas per undas
Inclita turres.

Hinc ubi campis Athesis receptus
10 Praepeti cursu rapior per Alpes
Uvidum Rhenum repetens gelato
Fonte cadentem,

Post caput magni veniens ad Istri,
Silva Bacenis vaga ubi patescit
15 Saltibus multa insinuans reductos
Arbore colles.

Solus ignotas pedibus citatis
Hinc peto terras, ubi flavus Albis
Atque ubi lentos regerit Silesus
20 Vortice cursus,

Vistulam recto pede deinde poscens,
Sarmatis latos ubi terra campos
Pandit et celsis ubi Croca tectis
Regia surgit.

25 Hic suis flammis Hasilina fulgens
Coepit ardentem laqueare mentem
Lusibus blandis relevans gravata
Membra labore.

O ter ac ultra fueram beatus,
30 Fata quem tali statuere amore
Serpere incertae reditura numquam
Tempora vitae!

Non ego magni Iovis et deorum
Sorte mutarem imperiosus ignes,
35 Tam decens vultus nitet et venusto
Corpore cultus.

Splendidus divo micat ore fulgor,
Candet infuso facies rubore,
Fronte lucentes oculi coruscant
40 Sidera bina.

Cynthiae qualem coeunte cornu
Cernimus vultum, vaga dum repellit
Orbe iam toto rutilante picti
Lumina mundi,

Qualis aut Phoebus reparat fugatum
Nube per sudum iubar et stupentes
Excitat pulsis tenebris renato
Lumine terras,

Talis effusis Hasilina pergit
Candidam fulvis faciem capillis
Efferens toto niveo colore
Corpore fulgens.

Haud ego tales Charites sub arvis
Montium divas nemorumque nymphas
Credo nec tales vitreo latentes
Fonte Camenas,

Albicat mollis velut anserina
Pluma vel cygni tegimen canori,
Se deam passu veniens superbo
Prodit et ore.

Mitior tandem venias, precamur,
Consere amplexus, tacito medullas
Igne marcentes relevato, venis
Exime flammas

Et meus iunctis fugiet labellis
Spiritus vita meliore captus
In tuo pendens resupinus ore
Morte beata.

Hausit ut fessis alimenta membris,
Repetet priscos redivivus artus,
Invicem blando tua dum retorques
Oscula morsu.

Hoc feres tanti pretium favoris,
Virgo, si nostros relevas dolores,
Sarmatas inter tua clara numquam
Nomina perdes.

Te canent Rhenum et Necarum bibentes,
Ister et cornu Rhodanus recurvo,
Codanus claro et Tamasis Britanno
Littore notus.

15. Ad Hasilinam apotropice.

Non tot loquaces influit alites
Ventus sereno tempore floridus,
Quot nostra depilat puella
Blanditiis iuvenes senesque,

5 Tot, tot procellis non Codanus sevit,
Ferox sonoris quando aquilonibus
Luctatur eurus succinumque
Littore colligitur Pruteno,

Quot verba fundit pronus ad osculum
10 Amator illi, cum gemebundulus
Pallescit et fervens libido
Intumuit liquidis medullis.

Sed illa doctis cauta sub artibus
Recenset alto pectore, an aureis
15 Nummis abundet quis, voracem
Expleat insatiata mentem.

Tunc blanda vultu et corpore fulgida
Colludit ornans tempora floribus
Et mox sub altis coniugali
20 Noctibus hunc satiat cubili.

Hac ludat ergo, qui mihi largior
Atque imbre rorans dives Acrisio,
Vel forte nostris se locabit
Carminibus, quibus illa dicta est.

16. Ad Sepulum dissidemonem.

Miraris nullis templis mea labra moveri
Murmure dentifrago,
Est ratio, taciti quia cernunt pectoris ora
Numina magna poli.

5 Miraris, videas raris me templa deorum
Passibus obterere,
Est deus in nobis ; non est, quod numina pictis
Aedibus intuear.

Miraris campos liquidos Phoebumque calentem
10 Me cupidum expetere,
Hic mihi magna Iovis subit omnipotentis imago
Templaque summa dei.

Silva placet Musis, urbs est inimica poetis
Et malesana cohors.
15 I nunc et stolidis deride numina verbis
Nostra, procax Sepule!

17. Ad Albertum Brutum astronomum.

Brute, caelestum relegis beatus
Siderum cursus volitantis orbis
Intuens doctis oculis renata
Lumina cuncta.

Noscis Arcturum, pater, et cavendas
Pleiades nautis Hyadasque tristes
Nec suos condit tibi clarus ore
Perseus ignes;

Nota, quae duro religata saxo est
Et decus Phoebi Stygiique monstri
Victor et Cephei radiosa coniunx
Cassiopeia;

Inde quadrigis volitans superbis
Et Iovis nutrix et amata Baccho
Serta non doctum fugiunt nec ulla
Furta deorum;

Corvus et Crater, quibus implicatur
Lubricus Serpens, tibi notus ales
Fulminis, candens Olor et remotis
Ignibus Argo:

Cetus, Orion, Procyon sub Hydra,
Chiron et Pistrix fluvius calensque
Sirius, Piscis, Lepus et corusca
Luce Canopus.

Noscis, ut vasti per inane caeli
Unde crinitus rutilet cometes
Curque subductus fugiat decoro
Lumine Phoebus.

Noscis aestivos spatiosiores
Circulos Phoebi; tibi nota causa est,
Cur vel hiberni breviore currant
Limite soles.

Noscis obliqui, pater, alta caeli
Signa, quae rerum variant figuras
Et suis donis geneses levato
Sidere servant:

Aries et Taurus Geminique, Cancer
Et Leo, Virgo, Libra Scorpiusque,
Tela cum Capro, liquido et natantes
Flumine Pisces.

Omnis in caelo tibi notus ordo est,
Quam vagi currant rapidis retorti

Circulis septem minimis rotantes
Orbibus orbes,

45 Quis ferunt causis animata terrae
Orbitis certis sua fata ferre,
Omne venturum quibus ora produnt
Candida vatum.

Quam fuit praeceps hominum furentum
50 Cura, quae divis proprios labores
Tollit; et quisquis deus esse poscit
Non bene sanus.

Tu vide cautis oculis latentis
Ordinem fati, fuge suspicari,
55 Quo deos ludas mea vel futura
Tempora fallas.

Hinc mihi nostram, caveas, puellam
Vultibus caeli facias protervam
Te nisi carum fugiens monente
60 Vendere cunnum.

18. Ad Andream Pegasum;
hortatur ad peregrinationem transmarinam.

Quem concha nostri cantet Apollinis,
Quaeris, poetae non minimum decus,
Et Pegaseae quem sorores
Nos subeant celebrare plectris.

5 Non nostra magnis principibus vacat
Camena, trita sed graditur via
Et te iubet carum sodalem
Pindaricis fidibus reponi.

Nos aequa stringunt astra favoribus,
10 Quae nostra iungunt pectora mutua,
Seu Libra nobis aut benigno
Erigone fuit orta vultu

Sive igne fulgens Iuppiter aureo
Vel sidus artans foedera amantium
15 Aut igneus Phoebus, vagantes
Qui medius volat inter orbes.

Non te maligni lumina Cronii
Nec Martis urens stella nocentius
Aspexit aut vafer doloso
20 Mercurius gradiens galero.

Sive aestuosi torrida circuli
Me zona aduret non tolerabilis

Aut pigra mundo congelato
Sidera Sauromatum videbunt,

25 Virtutis altae semper ero memor
Et Pegasei nominis incliti,
Cui frontis inconfusa fraude
Stat probitasque fidesque tota.

Quando alta salsi scandimus aequoris
30 Longo videntes ordine Cycladas
Et insulam Saturnianam,
Inde Rhodon Cypriamque terram,

Hinc regna regis, quem Mareotica
Tellus honorat, quando videbimus,
35 Et monstra Nili fabulosis
Sicaniis memorata chartis,

Hinc thure odoro quo sit Arabs suo
Et terra rubro littore nobilis
Et Iudeorum gens vetusta
40 Saetigeris inimica porcis,

Phoebi calentem cernere verticem
Iuvabit, umbras corporibus negans
Quando levatus stat sub axe
Ignivomo radiatus ore,

45 Aestum feremus sideris ardui
Et nulla vitae crede pericula,
Dum cura sit Phoebo sacris de
Vatibus atque animis benignis.

19. In Crispum Clogomuram poetarum aemulum.

Interpres Iovis et beatitatis,
Clamosus superumque praedicator,
Indoctae moderator et catervae,
Dum celsa tumidus boas cathedra

5 Et solus sapiens tibi videris,
Stultorum venerabilis magister,
Quid tantum immeritum premis poetam
Et sacras laceras dicax Camenas?

Ut vulgi tibi compares favorem
10 Et Phoebi tibi concites sagittas.
An nescis, cithara canende nostra,
Nos urbes fugere et frequentitatem

Insâni populi magis cavere,
Quam vel Sithonias grues pruinas
15 Vel mollis Libycos Sabellus aestus?
Nos fontes vitrei iuvantque colles

Et rtpae gelidae astrepentis undae
Umbrosaeque coma tremente silvae
Et campos cupio aeriosiores,
20 Quo templum Iovis et beatitatem

Et quo principe stet renatus orbis,
Purgatis animis magis videmus,
Quam tu, qui populi veheris aura
Et vitam sequeris beatiorem,

25 Ut ventrem tibi farcias voracem,
Ut vestes tibi fulgeant nitentes,
Ut grandes tibi compares cucullos
Et nummos tibi compares perennes,

Ut pluma iaceas piger tepenti,
30 Ut scortis valeas libidinosis
Largus munificis adesse donis,
O sanctus Iovis inferi sacerdos.

20. Ad Georgium Morinum in laudes eloquentiae.

Morine aeternis celebrande Musis,
Sarmatum clarum decus et coruscum
Sidus, algentes ubi torquet Ursas
Zona nivalis

5 Quaque, dum Cancro rutilo levatur,
Phoebus aestivas remoratur horas
Circulum vincens paribus secantem
Lancibus orbem.

Integrae mentis studio colendus
10 Civibus nobis neque negligendus,
Cui bonum rarum probitas fidesque
Prisca refulget,

Saepius lautis epulis honorans
Convocas doctam, generose, turbam
15 Instruens largis tua liberalis
Munera mensis,

Comis et doctis salibus facetus
Gesta priscorum memoras virorum
Militis Grai et Latii Quiritis
20 Arma recensens.

Publicos tractas sapiens labores
Et graves fasces, quibus inquietus
Consulis rebus sociale servans
Foedus in urbe.

25 Impetum vulgi moderare doctus
Ore facundo, riguus per alta

Quale cum torrens ruit explicatis
Imbribus auctus,

Qua ferunt coetus hominum vagantum
30 Arte coniunctos nemorosa quondam
Antra sub vastis specubus ferino
More colentes,

Sordidus victus quibus et rigebat
Tristis aspectus nec amanda rebus
35 Urbicis virtus sociis regebat
Mentibus urbes.

Nec dedit quisquam superis honores
Aedibus sacris adolens tepentes
Turibus flammas cecidit nec ullas
40 Taurus ad aras.

Ast modo pulchris veneranda honestas
Moribus splendet superumque cura
Plurimis servat metuenda cultis
Numina templis.

45 Seu tibi tristem vagabunda sortem
Sors feret blandum vel amica vultum,
Utraque erectus videas protervi
Numinis ora.

Est brevis vitae fugientis ordo,
50 Cernimus qualem tenui vaporem
Halitu tolli roseo levatum
Sole cadentem.

Crastino forsan moriere sole
Nec sacer nummus poterit morari
55 Fata, quin parvo tumulo obruare
Pulvis et umbra.

Ergo iam laetas facias adesse
Temporum causas tibi submovendo
Mordicas curas volucris capessens
60 Gaudia vitae.

Seu tibi clarae subolis recursat
Cura praemonstrans patrios honores
Spemque nunc inter metus altus errat
Pectora torquens,

65 Has graves curas superis relinquas,
Qui dabunt nostris meliora votis
Fata, quae certis venient superni
Legibus orbis.

Has graves curas studiis levato
70 Candidus rerum repetendo causas,

Siderum cursus et amoena clari
Lumina Phoebi.

Has graves curas fidibus canoris
Pelle divinas relegens Camenas,
Quas sacer vatum calor expolito
Carmine promit.

Has graves curas dederis sepultis
Inferum turbis, ubi dirus ore
Pluto pallentes animas coercet
Carcere caeco,

Quo semel quisquam fuerit receptus,
Ferrei vectes reducem negabunt
Legibus diris tumidi prementes
Claustra tyranni.

21. De cena Miricae.

Cum tua Pannonio fuerat, Mirica, Lyaeo
Cena parata mihi
Tractaque Parrhasiae languent ubi plaustra puellae
Raraque stella micat,
Miraris, pedibus surgam male fultus et uncto
Lentus eam capite.
Civibus et cunctis narratur ineptia nostra
Iam male nota mihi.
Sarmaticos volui potando discere mores,
Sed mea fata negant.
Sed revoca hesterni non servans pocula Bacchi
Verbaque docta parum
Et tua Socraticis rediens convivia verbis
Sobrius accumulem,
At, semel astrifero Phoebus revolutus in orbe est,
Irrevocandus eo.
Si tua panduntur fictae tantum ostia fronti,
Semper ego haec fugiam.

22. Ad maritum Hasilinae insensatum.

Es caecus patulos habens ocellos
Oedipo mihi comparandus, olim
Qui nixus baculo tremente natam
Ad vota Antigonen secutus ibat.
Es prima male masculatus aura,
Nocturna genesi renatus undis,
Vel Taurus tibi Scorpiusve surgit.
Es surdus gemina sub aure factus;
Dignum Narycio dares sodalem.
Nec nares rapiunt vagos odores,

Ut quondam Icariae canis puellae
Vel silvis comites vagae Dianae.
Heu, sensus tibi consenescit omnis,
Ceu quondam riguit parens loquaci
15 Contemnens superos superba nido,
Rivales tua cum tot uxor ardet,
Quot Vervex violas dedit nitentes,
Quot sidus culices Leonis infert,
Quot fructus opulenta Libra donat,
20 Quot ramos Caper algidus renudat.
Sed semper latus ambiunt puellae,
Qui nostris nitidis sacris dicati
Deberent speculum referre morum.

23. Ad Statilium Simonidem medicum et philosophum.

Bis per obliquum roseam reduxit
Lampadem Phoebus rubicundus orbem,
Bis fuit claris hebetatus astris
Portitor Helles,

5 Dum vago Celtis pede sum receptus
Sarmatum campis, ubi rarus altis
Moenibus murus facies nec ullis
Urbibus extat.

Hic mihi doctus, Statili, sodalis
10 Moribus lectus paribus, nigrantes
Seu mihi noctes placuitve soles
Ducere Baccho.

Sorte felices bonus extimasti,
Qui brevis vitae poterint labores
15 Ferre cum caris sociis trahentes
Tempora laeta.

Saepe Fortunae memoras bifrontis
Perfidum ludum sapientis esse
Spernere et tristem faciem severis
20 Demere rebus.

Invidet curis deus ipse nostris,
Nosse qui cunctos voluit beatos,
Ferre quod fatum statuere divi
Quemque per orbem.

25 Saepe, quae doctis lateant Camenis,
Volvis abstrusas repetendo causas
Et tibi terso veniunt ab ore
Singula verba.

Debiles artus reparas peritus
30 Et salutares tribuis medelas,

Dum fatiscentes tenuat medullas
Tabidus humor.

Pone rugosos tumidosque nares,
Ambitum caecum; manifestus ora
35 Proferas doctum nitido serenans
Lumine pectus.

Perge, quo virtus tua te vocabit,
Candidus linquens simulata verba et,
Si tenax recti fueris, beato
40 Pectore regnes.

24. De Drasone cantore.

Draso Cracovina fuerat notissimus urbe
Scurra vagis pedibus.
Hic bene cantavit, calamos et organa movit,
Barbiton et citharam,
5 Sed tulerat vetuli iuvenis mala taedia cunni
Cana premens femora.

25. De Basylla convivante.

Incomposta sedet Basylla mensis
Inflexo ore loquens parum decenter,
Cum mammas sibi pendulas coaptat
Et foedis digitis cibum reprensat,
5 Quos aut podice merserat vel ano
Et si quid propius patescit illis.
Nec nares sibi mucidos retergit,
Sed turpi sonitu excitat screatum,
Quo phlegma uvidulum suum resorbet,
10 Quo lances mihi conspuit patentes,
Quo scrofis poterit movere orexim.
Convivis tamen haec putat placere,
Credam, quos laqueo trahit sequaci
Et sensus quibus obstupescit omnis.
15 Sed suspensa mea est tabella templo
Me evasisse loquens Charybdis aestum.

26. De risu eiusdem.

Cum pandit tumidas Basylla buccas
Et dentes sibi buxeos relaxat
Livosa facie trahente rugas,
Ut frontem iocus urbicus pererret,
5 Mox guttur male percito palato
Indocio rude personat cachinno,
Hinc folles premit artiore vento
Argutoque volens placere risu
Ceratis labiis per ora vocem
10 Fundit, ceu strepitat maritus ovi.

27. Ad generosum dominum Bohuslaum de Hassenstein de situ Pragae et sectis et haeresibus in Bohemia.

Bosle, Boemorum decus et ruentis
Unicum lumen patriae resurgens,
Fama quem clarum beat et per omnem
Provehet orbem.

Uberi gleba tua Praga cincta est,
Quam rapax scindit fluvius per Albim
Exuens nomen sociis petentes
Fluctibus aequor.

Visa non urbs est meliore caelo,
Explicat septem spatiosa colles
Ambitu murorum imitata magnae
Moenia Romae.

Cerneres tantas veteris ruinas
Gloriae regum, furor ut tyrannum
Impulit Sizkam metuenda frangens
Templa deorum.

Tempore ex illo rabies reposta
Insidet crudis animis nepotum
Urbsque per multos agitata motus
Corruit alta.

Publicis curis male praesidetur,
Imperat passim vario furore
Vulgus, haud virtus rudium nec ulla
Splendet honestas.

Legibus nullis superi coluntur,
Ille Romanos sequitur, sed alter
Approbat Graios, colit hic profani
Sabbata verpi.

Hic deos nullo residere caelo
Dicit et nostras animas caducas,
Ceu fugit densus tenuatus alta
Halitus aura.

Ille gentiles hereses secutus
Et novos ritus ceremoniarum
Approbat leges vetitas Britanno
Biclephe scriptas.

Bosle, tu tantos fugiens tumultus
Temporum causas sapiens secutus
Impetum vulgi fugis et furentem
Deseris urbem,

Quem regit passim petulans voluptas,
Otium et miscens animos cupido

Aeris et multas faciens ruinas
Perfidus error.

45 Ductiles rivos sequeris beatus
Garrulis ripis tua tecta condens,
Qua leves undae veniunt loquaci
Murmure ad aures.

Consonant voces volucrum propinquis
50 Insulis densam gelidis per umbram,
Quas facit ripa triplici refusa
Fluminis unda.

Caespites felix virides pererras
Bacchicos colles et aprica lustrans,
55 Quoad tibi dulcem generat soporem
Unda susurrans.

Roscidas herbas premis atque olentes
Graminum flores, ubi purus aer
Corporis vires creat et tepentes
60 Suscitat artus.

Possides pulchrum, generose, collem,
Quem recens Phoebus videt et recedens
Et tuam caelo medio levatus
Aspicit arcem.

65 Fervidi Phoebi caput expavescens
Frigidas felix casulas subintras,
Quas dolus nullus subit aut scelesti
Pectoris astus.

Piscibus fraudes vario labore
70 Ponis et caelo liquido natantem
Alitem fallis, tua cum reluctans
Retia sentit,

Nec tuos vitat leporina casses
Praeda nec dorcas volucerque cervus;
75 Implicas, quicquid colit alta densae
Devia silvae.

His ubi fessus studiis soluta
Mente de rerum, generose, causis
Disseris terras, maria insulasque
80 Pectore cernens,

Doctus astrorum numeros reservas,
Quae meent cursu, memoras, licenti,
Quaeque sublimem rutilent per orbem
Sidera, noscis,

85 Quae volant nullis remoranda frenis
Atque nostrorum statuunt laborum

Ordinem certum stabili rotando
Singula fuso.

Doctus herbarum mihi saepe vires
Nobilis gemmas memoras metalla et,
Doctus es succis relevare taetro
Corpora morbo.

Quotque stent caelum facies per altum,
Tot refers terrae species in orbe
Totque virtutes superum refusas
Dicis in herbas.

Alter ad vulgi instabilis favorem
Spiret et fasces ferat inquietus,
Ut ruat tandem graviore mole
Praecipitandus.

Alter ad regum vigilet superbas
Splendidus mensas, colat hic per omnes
Aleam noctes furiatque multo
Potus Iaccho.

Ille nummorum studio ligatus
Instruat fraudes, alius voracem
Expleat ventrem, ferat impudentes
Alter amores.

Ille morbosos adeat grabatos
Contrahens nares sibi nauseantes,
Corporum sordes et oleta tractans
Semper egenus.

Ille verbosus numerosa legum
Rubra percurrat repetens adempti
Limites agri tumidoque victus
Palleat ore.

Alter obscuro veniat cucullo
Fronte se ficta simulans deorum
Arbitrum crudis animo rapaci
Varior ursis.

Mente tranquilla tibi vita serpat
Pectoris curas fugiens inanes
Et colat Musas citharamque Phoebi
Pectus honestum.

28. De sacerdote mulierioso et Basylla.

Iurabat mulieriosus olim
Testatusque deos deasque cunctos
Numquam putidulam suam Basyllam

Sacratis oculis videre velle,
5 Non vultum sibi lividum placere
Viscosas totiens bibens polentas
Et centum quater inquinatus offis,
Non crines sibi sordidos placere
Cornicis mage veste nigriores
10 Nec fauces sibi rancidas placere
Halantes quasi putidam mephitim,
Non clunes sibi defluas placere
Et ventrem neque succulentiorem
Nec cunnum hispida labra comprimentem
15 Salinis specubus profundiorem
Et portis Tyriis patentiorem,
Quem mille exterebraverant Priapi
Et mille exterebrent salaciores.
Haec sacro ut fuerat soluta amore,
20 Mox struxit meretricios colores
Suspirans gemebundulo dolore,
Discurrens pede dissolutiore
Et fictis lacrimis epistolisque
Aversos revocat sacros amores.
25 Hic verum ratus est fuisse amorem,
Semper putidulam tenet Basyllam.

29. *Ad Phoebum et Musam suam energetice.*

Quid graves mentis mihi fers labores,
Musa, tam caecas repetendo causas?
Fine quo tandem fluidi fatiscant
Semina mundi,

5 Fine quo tandem radiosa caeli
Astra decurrant varios agentes
Circulis orbes, vaga vel quiescat
Orbita Phoebi,

Cuius adventu reparatur orbis
10 Innovans vultus hiemis vetustos,
Ceu cubans pullos globulis latentes
Excitat ales.

Phoebe, qui fatum sociis gubernas
Orbibus divum medius vagantum
15 Quique divino stimulas furore
Pectora vatum,

Te precor, nostrae dator alme mentis,
Clarus inspires, tepidum relinquens
Spiritus corpus numerum an beatus
20 Sideris addat,

An sub infernas rapiatur undas
Amne Lethaeo positurus altos
Pectoris sensus iterum rotandus
Tempore certo

Vel quasi extincta fugiat favilla
Et velut terrae sinibus levatus
Stat vapor densus tenuique tandem
Perditur aura.

Sed quid altarum, malesana, rerum
Quaerimus causas hominem latentes?
Inter apricos viridesque colles
Dic mihi carmen,

Quod canat carae titulos puellae
Et leves nymphas celeresque Faunos,
Quo mihi somnos placidos movebit
Garrulus humor.

Nascimur vita moriente prima
Luce, quo tandem numerum impleamus
Orbis obliqui redeatque rursus
Alter in ortus.

Occidunt soles redeuntque nullo
Fine praefixo rapiente mundo;
Nos ubi Charon semel amne vexit,
Nemo redibit.

Carminum dulces resonemus odas,
Concinant laeti pueri tenores
Et graves fauces cithara sonante
Temperet alter.

Poculis Bacchi madeamus omnes
Candidi, vultu veniat nitenti,
Quae novis nuper tetigit sagittis,
Elsula, pectus.

I, puer, pennis fugiens Amoris
Ocior blandam et sibi dic salutem
Nec redi, nostris nisi sit futura his
Elsula tectis.

Non sinas, fulvos religet capillos
Nec Coas vestes digitis nec aurum
Obliget, nudam speciosiorem
Iudico formam.

LIBER II.

1. Ad Hasilinam erotice et epithymice.

Quis me Sarmaticis restituet plagis
Vestitisque levi gramine collibus
Aut quis reddet amicum
Me pratis viridantibus?

Qua pulcher gelidis Vistula fontibus
Erumpit tenui flumine pervius
Carpathumque relinquens
Urbem Sarmaticam secat,

Qua cunctas superat candida feminas
Nostris carminibus candidior micans,
Nostros Hasa calores
Aevo perpetuo tenens.

Seu crudos iterum Sauromatas petam
Vel curva aestiferi bracchia Carcini
Aut septemplicis oris
Nilum fontibus abditis

Vel crispos Arabas foedaque sabbata
Seu Gangen auriferum sole sub Indico
Vel quas ultima tellus
Metas Herculis aspicit,

Sive adversa polo regna nigrantia,
Hiberna Aegoceros quae premit ungula,
Me contingat adire,
Nemo solvet amoribus.

Non me Thessalico carmine femina
Nec Phoebea manus nec rigidi senis
Chironis valet herba
Tantis solvere nexibus.

Quando de patria prosiliens domo
Expectata venis, ut mihi carior
Cunctis, Hasa, puellis
Solves pollicitam fidem,

Te noster genitor, te genitrix manet
Et fraterna cohors mixta nepotibus.
Tu matura venito;
Verus nescit amor moras.

2. Ad sodalitatem litterariam Ungarorum de situ Budae et monstris, quae praecesserant mortem divi Mathiae Pannoniae regis, penthice.

Ultimo nobis celebrandi amici
Pannones claris studiis faventes
Quique sub caelo meliore nati
Sole propinquo

Auream terram colitis beati,
Quam rigat pulcher Savus et sonanti
Defluens cursu Dravus et remoti
Nominis Ister.

Alluit mitem citus ille collem
Pluvios austros boream et videntem,
Qui gerit pulchram resupinus urbem
Regis et arcem.

Mathiae magni monumenta regis
Vidimus priscis ibi multa saeclis
Aequa, seu Martis studium sequere aut
Palladis artes.

Solus hic vastas tumidi procellas
Armaque Eoi potuit tyranni
Ferre, dum late dederat ruinas
Perfidus hostis.

Dum premit victor refugas catervas
Et truces enses animi ferocis
Sternit et saevam rabiem cruentis
Stragibus arcet.

Saepius mecum repetistis alta
Mente, quae rerum fuerint latentes
Inferum causae superumque quis sit
Lucidus ordo,

Unde sublatum mare fluctuosis
Turgeat ventis, nebulosus aer
Unde vel vultus triplices coloret
Nubibus Iris,

Igneus Phoebi globus unde tanto
Impetu currat rapido rotatus
Turbine et lentam roseis reducit
Solibus umbram

Et modo celsas properans ad Ursas
Parturit flores, iterum rotatus
Orbe declivi pluvium recurrit
Pronus in austrum.

Saepius mecum rigido sub axe
Frigus Arctoum pepulistis altis
Noctibus, blando mea dum calebant
Tempora Baccho,

Qui modo vultus posuit serenos
Arma fraternis animis perosus
Et gemit raris habitata maestus
Arva colonis.

Martios longos queritur furores
Et truces enses galeae micantis,
Stridulos arcus et abacta lento
Spicula cornu.

Non habet secum Satyros procaces
Nec leves Faunos calamis sonantes
Maeret et nullis comitata pratis
Gratia nymphis.

Quam gravem cladem superi scientes
Noscere humanum voluere pectus,
Dum fuit magnis patefacta monstris
Ira deorum;

Visus ardenti rubicundus igne
Crinibus sparsis rutilus cometes
Et sfetit Mavors facie minaci
Herculis astro

Phoebus et tantos fugiens tumultus
Maestus abscondit rosei micantem
Verticis vultum, soror ut decora
Lumina texit,

Quin et infausto genitrix labore
Tristis immanem peperit draconem,
Ille funesto furiale sparsit
Ore venenum.

Hinc graves mundo venient ruinae et
Bella per multas satianda caedes,
Quas parit fulvum stolidis petitum
Regibus aurum.

Quale nobiscum deus ipse fatum
Tentat aut qualem superis dedere
Legibus sortem, teneamus aequam et
Tempore mentem

Et brevis nobis abeunt beati
Temporis soles, statuatur altis
Cymbiis Bacchus, fugiant necantes
Pectora curae.

85 Increpet nervos citharae canoros
Mobilis pollex, veniat solutis
Crinibus curas relevans edaces
Mollior aetas.

Cum data est nobis brevis hora vitae
90 Et cito rugae properent seniles,
Vixerat felix, sua qui fugavit
Tristia laetis.

3. Ad Benedictum Tychtelium medicum et philosophum Viennensem.

Vienna latis moenibus imperans,
Quae Friderici patria Caesaris,
Me suscipit, dum Sarmatarum
Pannoniaeque plagas reliqui,

5 Suis adhaerens semper ineptiis
Et terminorum vana vocabulis,
Dum bella verbosus sophista
Per Socraten gerit et Chimaeram.

Asinum volantem tollit ad aethera,
10 Non esse et esse involvit et arduam
Sophismatum narrationem
Barbarico tonat apparatu.

Baculum propinquo sistit in angulo,
Quo nixus olim forte Diogenes,
15 Cinaedus ut turpis plateis
Exitium canibus minatus.

Doctos amicos hic ubi quaerito
Favore et omni cum studio paro,
Tu solus inventus Camenas,
20 Tychtelius, celebrans vetustas.

Tu Graeca nostris aedibus excipis
Clarisque natis discere praecipis
Et docta quicquid scripta vatum
Blandiloquis recitant libellis.

25 Mi saepe Bacchi pocula dividis
Domumque nostram muneribus tuis
Saepissime ornas liberalis
Verbaque sunt tua iuncta factis,

Non verba spargis vanus in aera
30 Promissa fallens cum fide lubrica,
Qui mos solet nunc esse tritus
Austriacis mihi notus oris.

Hoc virus infert hospes Italicus,
Nostris sub oris qui modo cognitus

35 Et nostra fictis blandimentis
Pectora simpliciora fallit.

Sed te beata prole beaverat
Deusque casta coniuge copulat
Et stant decenti tecta cultu
40 Divitiis cumulata honestis.

4. Ad vetulum poetastrum et rapofagum.

Bis denos, memorant, tibi per annos
Germanus iuvenis poeta dixit
Orator vehemens volens vocari;
Nullos versiculos tamen reponis
5 Nullis carmina dedicans amicis
Nec verba intrepidus soluta scribis.
An tantam tibi gratiam tuorum
Librorum, vetulus poeta, servas,
Ceu quondam Solymi dei minister
10 Arcanum voluit latere sacrum?
Sed te iam pudeat coli poetam
Vel saltem mihi versibus responde!
Sed nullis mihi versibus respondes.
Iam dicam: vetulus poeta non est
15 Dignus rapofagum docere vulgus!

5. Ad Venerem et ad Elsulam Noricam.

O diva salsis edita fluctibus
Ferventiorum mater amantium
Suspiriis cogens nocentes
Nos iterum renovare flammas,

5 Quid nostra versas, o dea, pectora
Rursus novando pristina vulnera
Blando deo dans inquietis
Mollem animum cruciare curis?

O quam beato nuper ab horridis
10 Celtis redibam sidere Sarmatis,
Dum liberum pectus querelis,
Barbara quas Hasilina fecit!

Sed nunc sub oris Elsula Noricis,
Qua Regus Istro se sociat vago,
15 Maiore telo nostra fixit
Pectora luminibus venustis.

Quale antecedit sidere Cynthium
Sub axe verno florifer Hesperus
Aut quale stat vultus Dianae,
20 Dum solido reparatur orbe,

Talis sub oris Elsula Noricis
Inter puellas fulget amabiles,
Dum lacteo vultu solutis
Candida progreditur capillis.

Per alta caeli et fulgida sidera
Et Martis astrum et per fera spicula
Quae bina fert saevus Cupido
Perque deam cupidis faventem.

Nulla est futuro tempore carior,
Integriorem cui dabo spiritum,
Et iam cavebo, nulla nostris
Femina stet peregrina curis.

O quanta noctis tu mihi gaudia
Pridem dedisti, dum tua bracchia
Amplexibus nostris locabas
Mollibus excipiens lacertis!

Non sic vetustis vis hederacia
Muris adhaeret, sic neque consitis
Sese implicat palis renatis
Caudicibus generosa vitis.

O quanta nostris tunc mora in oribus,
Fervens voluptas quando sub intimis
Nervis calebat, concitato et
Corpora sunt resoluta motu!

Hinc parva nostris pausa laboribus
Quiesque utrisque est sumpta tepentibus,
Dum rursus instaurat Cupido
Proelia fervidiora lecto.

Hinc verba blando murmure tollimus,
Dulci susurro et tempora fallimus,
Dum lutea Aurora videmus
Ignifluum remeare Phoebum.

O tempus omnes laetitias secans
Et lux renascens invida amantibus,
Cur separari nostra cogis
Oscula cum gravibus querelis?

Si nox amanti addicitur altera,
Stet longa, quaeso, ut Sauromatis solet,
Dum frigido sub Capricorno
Nulla dies oritur Suedo.

Sed iam sub orto sidere cedimus,
Valeto blandum dans prius osculum
Et munus hoc parvum perennis,
Elsula, suscipias amoris!

6. Ad Germanos diversas artes inferentes, se autem tantum in patriam Musas velle inferre.

Sint alii, medicina quibus sit cura perennis,
Et doceant praecepta fideles.
Sint, qui iura ferant et pulchris legibus urbes,
Reges cum ducibusque gubernent,
Inter quos fueras primus, Heimburge Georgi,
Cognato mihi sanguine iunctus.
Sint, qui sacra deum doceant populumque ferocem
Per patriam nostram erudientes.
Sint alii variis referentes cultibus artes,
Quae corpus decorent animumque,
Unica cura mihi Latias inferre Camenas
Et Grais fidibus resonantes,
Quo si non placeam vivus, post fata tamen me
Non defunctus honor manet aevo.

7. Ad Elsulam.

Elsula, cur silenti
Nocte, dum stant agminibus sidera conglobatis
Et quies alta rebus,
Ad tuos postes tacitis luminibus sacerdos
Te vocat et canora
Barbito mollem et tremulo gutture dans querelam
Succinit, ut furentes
Incitet flammas fidibus saucia corda pulsans?
Tuque voluta pallis
Exilis stratis tepidis incubitans fenestris,
Dulcia plectraque hauris.
Ast ego ut te carminibus Latiis vocavi,
Altius ipsa dormis.
Quam grave est me per patriam fieri poetam
Carmina sola dantem!

8. Ad divam dei genitricem pro concordia principum Germaniae.

Diva, quae magni genitrix tonantis,
Impera pacem populo furenti,
Ne ruat nostris vitiis gravatus
Teutonus orbis.

Aestuat caeco trepidum tumultu
Vulgus antiquas reparans ruinas,
Machinas belli statuens refectis
Moenibus urbis.

Quis ferus Teucer fuerat petendus,
Barbari reges, Latium superbum et

Quisque Germani foret amplianda
Gloria regni.

Caedibus nostris placet impiare
Dexteras iunctas geniali amore,
15 Mutuum tandem ut stolidis reponant
Proelia damnum.

Hic caput condit galea mícante,
Hic quatit fustem furiens minacem,
Hic fremit stricto gladio, hic feroci
20 Cingitur ense.

Excitat lentas alius favillas
Plumbeos torquens globulos in auras,
Quis crepat vasto sonitu resultans
Fumidus aether.

25 Stat pecus maestis tremulum sub arvis
Arrigens aures crepitu trementes,
Caespites notos metuens abactis
Linquere tauris.

Praeferunt vultus pedites minaces
30 Martios orbes celeres rotantes,
Dum canunt rauco stimulando pectus
Tympana pulsu.

Fervidus spumat sonipes sub armis
Et vocat gestu ad fera bella Martem,
35 Dum ferit vasto fremitu cavatam
Ungula terram.

Stant piae matres rabidum perosae
Fletibus Martem ligulis furentem.
Hic premens Suevos alioque tendens
40 Perdere Boios.

Diva, tu votis miserum vocaris,
Solve funestum, veneranda, bellum
Nosque gentili socians amore
Foedera iunge!

45 Viteos Rheni tueare colles
Et Palatinas rege, virgo, sedes,
Noricos agros et amoena culta
Fluminis Istri.

Sic tuis sacris celebremus hymnis
50 Supplices laudes redolente ture
In tuis templis ferientque summum
Carmina caelum.

9. Ad Graccum Pierium in mores aulicos penthice.

Non ultimorum, Gracce, sodalium
Loco canendus, qui mihi candidus
Semper mearum praeco rerum
Caesaream fueras per aulam.

Hinc nostra crudis carmina versibus
Volunt futuris dicere saeculis
Te vatibus doctis amicum
Pierio genitum sub antro

Et monte sacro, qui resonat choro
Musarum et alto carmine Pythii,
Virtutibus multis decoro
Iuppiter ut tibi fulsit ortu.

Tibi aula nostri cognita Caesaris
Et barbarorum pectora principum
Et Noricorum gens ad Istrum
Doctiloquas odiens Camenas,

Ignava quaestum degenerem sequens
Plenumque rauco cum strepitu forum
Ventrique amica et comparandis
Divitiis furiosa caecis.

Nemo hic per altum sidera cardinem
Miratur aut quae vita beatior
Paranda sit curtum per aevum
Quidve ferat speciosa virtus,

Sed mente turgens ambitio furit
Humorque taeter, qui premit invidos,
Et spes pererrans turbulentis
Pectora non bene firma curis,

Quae regis aulam et Caesaris obsident,
Velut cruentus Tartara Cerberus
Et monstra, quae portis Averni
Terrificis resident figuris.

Haec inter unus tu nitidus micas
Vultu serenans pectora lucido,
Ridendo curas et caducae
Tempora non reditura vitae.

Sic, sic beato pectore vixeris,
Vulgi persosus dum bona despicis
Mortalibus concessa paucis
Atque animis nisi nota diis.

10. De denariis planetarum et orbium ad aetates et numerum annorum hominum.

Cum denis decies volutus annus
Solari tibi computatur orbe,
Iam quisque officium suum peregit,
Quos docti genesi ferunt praeesse
5 Et vitae cuiquam ordinem parare.
Primos Luna regens decem per annos
Humores vegetabiles ministrat,
Ut fecunda parens fovet calorem.
Post denos puer inde natus annos
10 Surgit Mercurius tibi magister
Verba ac ingenium regens et artes.
Bis deno ut iuvenis beatus anno est,
Iam lasciva Venus premit sagittis
Ferventesque rapit Cupido mentes.
15 Tricenus tibi cum peractus annus,
Iam Phoebus faciet virum sagacem
Et mens iam radiis micat coruscis.
Sed quinquennia cum decem notabis,
Iam Martis furor urget ad nocentes
20 Irarum stimulos opumque quaestus.
Sex deno tibi Iuppiter sub anno
Pectus consilio replebit alto;
Tunc surgit venerabilis senectus.
Cum deni tibi septies voluti,
25 Saturnus gelidus trucem minatur
Falcem, qua metit omne, quod sub orbe est.
Octavus tibi quid denarius fert,
Ex stellis tibi computabis altis,
Quae fixae radiant sereno in orbe.

11. Ad Sixtum Tucherium iurisperitum paraenetice.

Sixte Germanis celebrande Musis,
Noricum clara generatus urbe,
Quae suam totum tulerat per orbem
Inclita famam,

5 Nulla Germano melior sub axe
Publicas novit moderare curas,
Barbaros reges stolidumque docta
Flectere vulgum.

Caesaris nostri fuit illa sedes
10 Semper et regi Latio petita,
Ille Germanum quotiens coegit
Ordine coetum.

Hac meum Caesar Fridericus olim
Verticem cinxit celebranda in urbe
15 Delphico signo rigidi decorans
Tempora vatis.

Urbe tu tanta suboles crearis
Stirpe priscorum, generose, patrum,
Ex quibus tanti veneranda constant
20 Membra senatus.

Docta Romanis regis ora verbis
Et tenes priscum nitidus leporem,
Duriter nullam tua blanda fundunt
Pectora vocem.

Te sibi magnum Latiae patronum
Senserant Musae, tua cum peregit
Cura, quod Boum patria canuntur
Carmina Phoebi.

Ergo iam nostris celebrate libris,
30 Te legent cuncti populi per orbem
Et tua in nullo reticetur aevo
Candida virtus.

Linque civiles, generose, causas,
Quae tibi nullam tribuent quietem,
35 Praemium iustis alius reisque
Crimina scribat.

Est velut vento quatiente pontum
Africo contra Borea furente
Civici iuris studium fatigans
40 Pectora rixis.

Sit satis doctum tumidas per undas
Monstra vidisse et scopulos latentes
Et suum semper varie regentem
Protea vultum.

45 Tu modo nostras venias Camenas
Noscere et rerum studio beandus
Disce, quid celsi radiosa possint
Sidera mundi,

Quae suis mixtis radiis per orbem
50 Temperant rerum species ligatas,
Corpori iungunt animos et acto
Tempore solvunt.

Non secus pulchra velut hora lege
Per suum certum revoluta pondus
55 It rotis iunctis resonatque vivo
Malleus ictu,

Sic suis sphaeris animus ligatus
Corpori infundit varios vigores
Cordis impulsu retrahitque motum
60 Stamine lapso.

Quid iuvat tanto strepitu procaces
Insequi causas animum prementes ?
Sola pax mentis tibi dat beatam
Ducere vitam.

12. Ad Bernardum Valkircum prospocietice.

Bernarde priscis orte parentibus,
Qua culta inundat prata rapax Licus
Ex Alpium radice fusus
Danubii sociatur undis.

5 Praeter fluentes arx tua nobilis
Servans vetusti saxa characteris
Prospectat et campos patentes
Hercyniae loca vasta silvae.

Te solus inter, candide, nobiles
10 Musis amicus semper adhaeseras,
Ut prisca gestares beatus
Stemmata nobilitate vera.

Rara haec sub oris gloria Teutonis
Prisco creatos sanguine nobiles
15 Musarum et optandae sophiae
Ingenuas habuisse curas.

Effrenis obstat mentibus impetus
Et blanda Bacchum quae sequitur Venus,
Aut barbari mores, gelato
20 Frigida quae dedit Ursa caelo,

Aut ense fulgens Perseus igneo,
Qui tanta nostris bella movet plagis,
Aut, nuda quae pendet catenis,
Andromede, religata saxis,

25 Vel nostra spectat turbidus Hercules
Aut regna versat, nulla quibus quies,
Aut fulgidis Auriga frenis,
Cepheus Arctophylaxve tristis.

Te nulla traxit prava sodalitas
30 Aut noctis error, quem Venus imperat,
Dum plateae Baccho furentes
Barbarico reboant tumultu.

Non ludus atrae te trahit aleae
Nec vina fraudant sobria pectora,

35 Sed fine recto stas modestus
Oraque sunt pudibunda poto.

Inter bibendum sollicitus rogas,
Quae forma terrae causaque fontium
Et quae maris natura multo
40 Concipiens sua monstra fetu;

Hinc doctus alto pectore sidera
Inquiris et quot sint vaga semina
Et quicquid in terris regresso
Gignitur omnimovente Phoebo,

45 Quid Plato scribat pectore caelico
Et Stoicorum secta severior,
Rogas et, hortis cur beatam
Pythagorae dedit herba cenam.

Felix futurus, si modo liqueris
50 Intemperatam mente libidinem,
Quae nostra consumens peresis
Corpora comminuit medullis.

Te nostra poscit Musa dicacula,
Phoebus columnas dum premit Herculis,
Te conferas nostras in aedes
Socraticas habiturus escas.

Cancri sub axem iam vaga lumina
Phoebus reduxit cum Cane fervido,
Hinc frigidum nos hauriamus
60 Tempore liberiore Bacchum.

13. Ad Ianum Tolophum symbuletice.

Quando Romuleis collibus invidens
Dilectam repetes, Tolophe, patriam?
Qua se tollit in altum
Celsus Pinifer aethera,

5 Qui Nabum vitreis fontibus egerit
Et Vilsum socio flumine concipit,
Qui magnum sociati
Patrem Danubium petunt,

Urbs antiqua tenet qua sua moenia,
10 Cui Regus tribuit iam nova nomina,
Quae te laeta patrono
Gaudet, Tolophe, candido.

Hic tecum, memini, carmina lusimus,
Quae blando Thyoneus et Venus impetu
15 Suggessere poetae
Graio scribere spiritu,

Quae tu mox niveo pangere barbito
Sueras, ut citharae verba dabas tuae,
Interpresque vetustas
Solvis, candide, fabulas.

Quid te Roma vorax tempore detinet
Tanto? quid studiis te vagus abstrahis,
Ut quae expectat utrumque,
Prosit gloria posteris?

14. Ad Andream Stiborium in iucunditatem vitae consiliaque dei inquirenda non esse symbuletice.

Musa Germanum stimulans poetam
Imperat Phoebi cithara, Stibori,
Sapphicos doctae celebres puellae
Pangere versus,

Quae vagos amnes potuit morari
Et lupos iunxit placidos bidenti
Movit et celsas citharam sequentes
Montibus ornos,

Dum canit plectro modulans eburno
Omnium rerum stabilem parentem,
Quo stat aeterni sociale vinclum
Principe mundi,

Ignium caeli facies coruscae,
Orbium moles et amarus humor
Aequoris, parvo et stabilita puncto
Pendula tellus,

Quam velut matrem lacrimando circum
Impetunt magnis animata curis,
Haec fovet cunctos subitoque furvum
Mergit ad Orcum.

Tu modo felix fueris sub orbe
Aestuans nullo pavidus timore
Et nihil sperans, medius sed inter
Tristia ridens;

Nec tuum vincat vagabunda pectus
Sors bonos semper fugiens et artis
Implicans rebus, sua dans inerti
Munera vulgo.

Sorte contentus fueris sub omni
Mente pensando superum favorem,
Qui suo nostram vario gubernant
Numine vitam.

Quae sit occulti metuenda fati
Vis regens certa ratione mundum
35 Quisve sit sortis temulentus ordo,
Solvat Apollo;

Quove tam discors moveatur orbis,
Non ego tutam cruciabo mentem,
Dum supra vulgum mea sublevavit
40 Pectora Phoebus,

Sed leves Musas strepitumque fontis
Pegasi curabo et amata Phoebo
Plectra pulsabo removendo tales
Pectore curas.

45 Ferte Rhenanum, pueri, Lyaeum
Abditum concha, celeres, quadrima,
Qui solet miti tetricam liquore
Solvere frontem.

Hanc mihi dulci placidam susurro
50 Leniat noctem mea flamma fulgens,
Me sinu blando refovens beatum
Det mihi somnum.

Obruat fessos socio labore
Roscidus Phoebus videatque amantes
55 Oris alternum placido sopore
Carpere flatum,

Dumque stat primis radiis coruscus
Mutuum cernens animis amorem,
Tam cito nostris doleat reductam
60 Lampada terris.

Haec tibi nostri monumenta amoris
Lusimus cruda regione Boum,
Barbari cives ubi nulla curant
Carmina Phoebi.

15. Ad Ianum Coclitem de situ Pataviae.

Urbs Patavina, Cocles, modo te tenet insita colli,
Qui tria flumina conflua iungit.
Nam celer austrinis descendit ab Alpibus Aenus
Ilsus et a borea niger exit,

5 Danubii medius quos accipit alveus amnes
Crescit et impetuosior undis.
Imminet his fluviis, ceu Chersonesus in aequor,
Urbs sua moenia colle reducens,

Te qua nunc pulchris oblectas, Iane, puellis
10 Sacrae censibus aedis abundans.

His, rogo, ne sacros pergas exponere nummos,
Quippe pios debentur in usus.

16. In vetulum poetastrum et antiquum rapofagum.

Cum vultus tibi grandinosus omnis
Et Morphea genis relucet atris,
Cum nares tibi polypus vorarit
Et solem tua vix pupilla cernat,
5 Cum corpus vetula tremat podagra
Atque intercute turgeat liquore,
Cum lecto iaceas miser perenni
Et pes iam proprium negarit usum,
Vindex praeteritae quod omne culpae est,
10 Dum quondam madidae comes popinae,
Scortorum fueras vagus magister,
Faex, infamia dedecusque vatum,
Quicumque ingenuas colunt Camenas,
Solam, miror, adhuc habes salacem
15 Linguam, pestiferam, rudem, procacem,
Stultam, vaniloquam, vagam, dicacem,
Vesanam, truculentam et impudentem,
Quae tantum meritos viros lacessit
Allatrans veluti canis catena
20 Cunctis praetereuntibus molestus,
Sed iam barbara comprimantur ora,
Vel Celten cithara audies relicta
Arcum tendere cum suis sagittis
Et Phoebi iaculis ferire linguam
25 Mordacem, stolidam, licentiosam.

17. Ad Cumanum Athesinum iurisperitum. ut secum diem natalem celebret.

Phoebe, Cumano modulans sub antro
Inter aeternas medius Camenas,
Vatibus princeps sociare doctis
Carmina nervis,

5 Solve Germani, deus, ora vatis,
Ut canam nostris fidibus faventem
Quique Phoebeae celebranda gestat
Nomina Cumae

Natus, excelsas ubi scindit Alpes
10 Aenus et saxis rapidus sonoris
Impiger celsum ferit insolenti
Murmure caelum.

Hinc amat doctas sapiens sorores,
Quae colunt ripas fluvii strepentes,

15 Consitos colles et aprica cultae
Gramina terrae;

Dulce sophiae studium secutus
Et bonas artes Latio petitas,
Canonum nexus nitidoque scriptas
20 Consule leges.

Aequus in causis fueris patronus,
Si nihil speres metuesque rectus,
Nec favor caecus poterit severum
Flectere pectus,

25 Non amor carae et tremulae parentis
Et minans mortem iaculo Gelonus
Flexerit mentem stabili sequentem
Pectore rectum

Nec pecus dirum Siculi tyranni
30 Nec ferus carcer, metuenda iniquis
Mors, neque ex alto ruat omne quamquam
Cardine caelum.

Si brevis vitae memor esse velles,
Exues curas animum prementes,
35 Quos tibi praesens dabit aut futurum
Tempus honores.

Rebus humanis sua fata scripsit,
Cuncta quo spirant animata terrae,
Lucidum caeli decus et coruscae
40 Sidera noctis.

Abstulit cunctos rapietque in aevum
Invidum tempus, cadet omne clarum,
Quod videt Phoebum, genitumque quicquid
Tendit ad Orcum.

45 Concidit Graiae decus omne linguae
Et ruent olim Latiae Camenae,
Dum novos vultus capiet renascens
Mobilis orbis.

Et tuum parvo coleretur aevo
50 Nomen, aeternis nisi consecratus
Iam fores Musis, adeo obruuntur
Omnia fatis.

Ergo viventes capiamus artae
Gaudium vitae pateras sacrantes
55 Liberi patris, sequitur cadentes
Nulla voluptas.

Cras, ubi clarus roseum reduxit
Cynthius vultum, celebrabo prisco

More natalem Genioque nostro
60 Sacrificabo.

Tu veni nostris studiis amicus
Lesbiae pulsans citharam puellae;
Huic ego lauri nitidus corona
Carmina iungam.

65 Elsula effusis aderit capillis,
Quae meum fecit liquidum calore
Pectus et blandis tetigit sagittis
Mollia corda.

Haec sedens nostris speciosa mensis
70 Non tibi inflammet iecur ulcerosum,
Sed suo tantum moveat superbo
Gaudia vultu.

Nam Venus nullis sociis amica est
Nec parem sortem potuere regna
75 Ferre, si Graiae memorant Camenae
Carmine verum.

Pone vesanos animi furores
Et tibi servum patiare nummum,
Quoque mens intra statuit, loquentur
80 Consona labra.

18. De Vindelico garrulo notho.

Rhetor et orator, magno et cum stemmate vates,
Vindelice, esse cupis
Et septenarum tibi fingis clara sororum
Nomina cum titulis

5 Et vagus in toto discurris garrulus orbe
Lubrica verba serens.
Nuper Sarmaticis, memini, te vidimus oris
Et bene cultus eras,

Gallia sed nudum recipit, sic Pannonis ora
10 Hercyniumque nemus,
Sed, postquam nostras intrasti garrulus oras,
Nudus eras pedibus.

Te quondam magna iactabas stirpe creatum
Et genus esse Iovis.
15 Credam, legitimis genitrix si bracchia cunis
Cruraque composuit.

19. Ad Lambergum Frisingensem.

Orte de Carnis generose terris,
Illyris qua se Venetusque noscit
Et suas pandit sinuosa pulchras
Styria valles,

Nobilis claris studiis dicaris
Expetens doctas nitidus Camenas,
Iuris ediscens utriusque nexus
Ore decorus.

Hinc tibi laudes celebres parasti
Caesaris magnam veniens sub aulam,
Saepe Germanis ducibus disertus
Proximus astans.

Inde venturae metuens senectae
Eligis vitam sapiens quietam,
Lubricas regum et generosus aulas
Deseruisti,

Quas regit vulgi strepitus procacis,
Ambitus caecus, favor et potentis
Mobilis semper rabidaeque mentis
Invida pestis.

Impiger ripis Isarus canoris
Influens magnum violentus Istrum
Arduo cernit tua tecta pulchra et
Condita colle,

Qua sedens visum spatiis remotis
Pascis, excelsas ubi linquit Alpes
Salsa cum pulchra sua clarus urbe
Nomina iungens.

Et modo doctis loqueris libellis,
Qui tuas ornant vario nitore
Inclitas aedes; premis inde cultis
Gramina in hortis.

Si potes, blandi stimulos amoris
Vince, qui turpem tribuunt senectam
Et tuos claros maculant honores
Crimine foedo.

Regis exemplum comitantur omnes
Et putant iustos titulos minores,
Celsa maiestas sibi quod putabit
Turpe licere.

Nemo tam sanctus potuit sub orbe
Vivere, ut nullis fuerit notatus

Sordibus, condit tamen inquinata
Pectora prudens,
Ne sit in turba vitium sequentum
Publicum monstrum vel in ore vulgi
Fabula infamis, sua dum profani
Crimina purgant.

Vixeris semper animo beatus,
Si tuam mentem sapiens gubernas,
Liberum nullo domino relinques
Vincere pectus.

Haec tuus Celtis tibi personabat,
Dum choros inter medius sororum
Cantat et Phoebi fidibus per Istrum
Carmina spargit.

20. De garrulo Frisio.

Nuper forte meas dicax in aedes
Divertit Frisiis creatus oris,
Cui rostrum genitrix ciconianum
Parva garrulius rota molaris
Ad cunabula finxerat inanis.
Ut longam mihi dixerat salutem
Et iussus recubare deinde mecum,
Tot parvam sibi fluxerant per horam
Verba a mobilibus coorta labris,
Quot fluctus Frisios premunt bubulcos
Cauro vel Borea movente caelum
Aut quot gramina floridis sub arvis
Surgunt, dum rediit sol austrianus
Et terrae Zephyrus sinum resolvit;
Hic nostras voluit dicax Camenas
Audire et flagitans nimis procaci
Ore, ut scrinia detegam vetusta
Et carmen cithara canam sonora.
O dignus mediis sedere picis
Vel ranis habitare cum canoris,
Dum sol Sidonia calet iuvenca,
Aut pratis resonantibus cicadis,
Dum Phobus medio calens Olympo
Rorem deciduis abhausit herbis.
Cumano tamen est habenda nostro
Semper gratia, qui suo lepore
Convivam lapidavit insolentem.

21. De solario per Noricum astrologum invento.

Qui cupis Phoebum roseum vagantem
Nosse, quo signo gradibusve currat
Horaque semper quota sit diei
Climate nostro,

Quanta vel nobis data sit diurnae
Portio lucis, sive stet sub alto
Circulo Phoebus gelidumve pergat
Visere Caprum,

Umbra gnomonis globulo pererrans
Indicat Phoebi varios labores,
Annuos Lunae et celeres meatus
Tempore noctis.

Quod vel Eois oriatur undis,
Perspicis, signum dominusve quis sit
Singulis horis, modo, si moraris,
Singula cernis.

Nemo Germano memoratus orbe
Tale perfecit nec in arte maior
Graecus aut Memphis, Siculus vel alto
Tigride natus,

Sed fuit nostris genitus sub oris,
Ister undantes ubi volvit undas
Et procul Rhenum fugiens Eoum
Fertur in eurum.

22. Ad Georgium Cygnum theologum se contra iurisperitos ob artes liberales non discendas opponentem.

Cygne, candentes celeber per alas
Anseres inter medius refulgens,
Sibilis magnis tua qui petebant
Nomina clara,

Bartholus, Baldus, Salicetus abbas,
Porcus et magno strepitu vocandus
Iuris accursus Butrio, Ramundus,
Linus et Aso;

Nec tuam mentem poterant movere,
Quum tenax iusti fueris serena
Fronte defendens iuvenes ad artes
Pergere septem;

Iuris ambages fugis et refertas
Fraudibus nugas, laqueos et artes,
Nodulum in scirpo tua iusta nusquam
Pectora quaerunt.

Cum vides claris oculis nefanda,
Ausus es contra tua ferre tela
Et sequens recti nitidus tenorem
20 Spernis iniqua.

Non secus, magnum velut unda saxum
Concutit vasto feriens tumultu,
Illud aeterno sedet et relisas
Despicit undas,

25 Qualis aut magnus steterat Molossus
Mordicos inter medius catellos
Asperans rictus solidoque cunctis
Dente minatus,

Talis in tanta fueras caterva,
30 Cygnus iniustis totiens petitus
Spiculis, sancto quotiens senatu
Cato solutus.

Mente divina relegis libellos,
Qui docent sacro superos honore
35 Prosequi et magno dominum sedentem
Noscere caelo,

Qui polo nostros animos locabit,
Si suas sanctas imitando leges
Spernimus fortes peritura falsi
40 Gaudia mundi.

Praecipis sacro monitu quietum
Rebus adversis animum tenere
Nec bonis vastos, tumidis nec altos
Tollere vultus.

45 Versat incertum dea caeca ludum
Et rotam vultu dubio gubernat,
Quam suo fultus sapiens vigore
Spernit et odit.

Solus is fortis, teres et rotundus
50 Et globi servat solidam figuram,
Alta quam caeli radiis coruscis
Sidera servant.

Angulos vitat latebrasque caecas
Negligens spinas salebrasque densas
55 Et suam vitam cupit approbare
Numina caeli.

Celtis ad Meni generatus undas
Hoc tibi carmen rude dedicavit,
Dum fidem expertus fuerat virorum
60 Rapofagorum.

23. Ad Sebaldum Clamosum in avaros.

Clamose nostris carminibus favens
Et liberalis saepe remunerans,
Iam pauca per nostras rigentes
Suscipias, celebrande, Musas,

Forsan dolorem quae tibi mulceant
Tristique tollent mente teredines,
Dum nuper a falsis amicis
Perfidiam querebare factam.

Nummos avarus si tibi sustulit
Bonisque cunctis insidias dedit,
Velut cruentus latro densis
Nil meritos spoliat latebris,

Sinas, repostas ille pecunias
Pictasque in auro tollat imagines,
Tuam tamen virtute partam
Non poterit spoliare famam.

Urbs Noricorum te celeberrima
Clara et vetusta progenie creat,
Quae Caesarum regumque et aulas
Cum nitidis sequebatur armis.

Secutus annis hos iuvenilibus
Sub Friderico Caesare militas;
Nostris capillis ille sacram
Presserat Aoniam coronam.

Sed nunc quieto pectore praeditus
Vivis paternis redditibus bonus
Et cogitas virtute sanctam
Posteritatis habere curam.

Tibi litterarum praecipuum decus
In orbe cordi est linquere posteris,
Aeternius sub sole nostro
Quo poterit nihil esse facto.

Est Roma testis totaque Graecia,
Magnis ruinis quae modo diruta,
Per litteras quae sola vivit
Perpetuas habitura laudes.

Hoc tu secutus pectore nobili
Libros reformas et stimulas viros
Musarum alumnos, ut futuris
Ferre velint monumenta saeclis.

Tu templa curas et veteres suo
Situ peresas tergis imagines,

Cultor sacrorum pertinaxque
Iustitiae venerator almae.

45 Prudens avarum despicias virum,
Qui quaestuosis volvitur artibus,
Nam fraudibus talis dolisque
Pectora fert sua plena vafris.

Deos precatur murmure dentium,
50 Cunctis sed intus numinibus vacat,
Dum mente volvit, quo scelestam
Ingenio locupletet arcam.

Non ille famam vel superos timet,
Virtutis altae aut praemia pensitat,
55 Sed devorat nummos Averno
Insatiabilior profundo.

Dum parva tractat, iustus et integer
Cupit videri, at nullus iniquior,
Dum magna spectat, praeda numquam
60 Ingluviem satians patentem.

Caris amicis numine praestitam
Fidem resignat pactaque deserens,
Verbis serenus, sed rapacis
Pectus habens truculentus ursi.

65 Qui colligendis divitiis studet,
Curis gravatur semper et angitur
Et pectus affligit molestis
Et tacitis macerat querelis.

Hic maestus inter fercula suspicit,
70 Quot quisque complet guttura frustulis,
Cumque admovet quis pocla labris,
Luminibus numerat severis.

Hic clara cunctis nomina saeculis
Herede caro linquere concipit
75 Sperans sibi nummorum acervis
Perpetuam stabilire famam;

Sed cogitatus illius obruunt
Decreta divum, parta laboribus
Cum dissipat scortator heres,
80 Qui subitis bona dat ruinis.

Congesta tandem quid sibi profuit
Pecuniarum congeries movens
Curas edaces et querelas
Spemque, metum simul et dolores?

85 Beatus ille est, qui mediocribus
Bonis abundat nec strepitum fori

Curat suam laudando sortem
Nec miseros gravat aut molestat.

Dormit quietis ille penatibus
90 Nec longa noctis tempora dividit,
Cui nullus adstat mente vindex
Verberibus tacitis flagellans.

Mentes deorum cum melius sciant,
Quae cuique prosint vel nocitura sint,
95 Sic digna iustis ac iniquis
Temporibus tribuunt statutis.

Sed parce, Clio, fata nocentium
Severiori scribere carmine,
Repone Bacchum, molliores
100 Ludere qui solet ad Camenas.

24. Ad Elsulam amabile.

Musis Teutonicis Elsula nobilis,
Cur nostros alia facta superbior
Aspernaris amores
Congressus solitos negans?

5 Nam clausus latebris emoritur tuis,
Obiectat furias is mihi noxias
Dignos mente dolores
Iambi carmine concitans,

Dum figit labiis basia floreis
10 Delibans Iovici pocula nectaris
Et praelata pruinis
Stringens pectora candidis.

Liquisset gelidas ante ferus rotas
Saevis Arctophylax frigoribus rigens
15 Et porrectus ad axem
Anguis non mare visitans,

Quam qui nuper amor non violabilis
Et vinclis solidus plus adamantinis
Nullam ferre repulsam
20 Aevo perpetuo ratus,

Sed nunc mobilior frondibus aesculi
Et par Euboici fluctibus aequoris
Aut qui saepe regresso
Fertur sidere Maiades.

25 Quod mixtus lacrimis iam queritur furor
Nostri vix cohibens pectoris impetum,
Quin me fata perempto
Mergant sub Stygios lacus.

Felici peragunt tempora spiritu,
30 In quis fervet amor pectore mutuo
Et par forma genusque
Atque aetas opibus fluens.

Forma gaudet amor, divitiis favet
Et luxu petulans atque licentia,
35 Aeternoque manebit
Succi plenus amantior.

Sit quamvis opibus me ille potentior
Et multis numeret stemmata fascibus
Pulcher lactea colla
40 Flavis operiens comis,

Impar ille meis muneribus tamen,
Devoto tribui quae tibi pectore,
Dum non blanda puellis
Cantat carmina Noricis.

45 At nos per lyricos te rapimus modos
Pulsantes niveo carmina barbito
Et lasciva protervis
Miscemus pariter iocis,

Dum das difficili gaudia iurgio
50 Inflammasque magis me fugiens ferox
Atque invita labellis
Figens basia floreis,

Quae laeta ad citharam posteritas canet
Nostris perpetuis nominibus favens,
55 Dum nos gloria ducet
Ambos summa superstites.

25. Ad Hieronymum de Croaria iurisperitum.

Est tibi frontis facies apertae
Et fides priscis celebrata saeclis,
Publicis virtus tua generosa
Cognita rebus.

5 Noricis nemo cecinisset agris
Lucidum Phoebum et nitidas sorores,
Nemo Germani modulata nosset
Carmina vatis.

Mens erat nuper trucibus relictis
10 Sarmatis Rhenum patrium videre,
Gallicas urbes et ab orbe secti
Regna Britanni,

Sed tuis votis vigil expetisti,
Ut leves Musas rigidum per Istrum

15 Iam canant nostri iuvenes canora
Plectra moventes.

Hinc tibi assurgunt merito Camenae
Et tuum nomen pueri senesque
Praedicent Musis Latiis amicum
20 Tempore longo.

Seu tibi uxoris subeat pudicae
Vel tuae prolis generosa cura,
Tu modo laetus dederis quietae
Tempora sorti.

25 Cogites aequa tolerare mente,
Quod tibi certis superi dedere
Legibus fati rapidae regentes
Tempora vitae.

Quod putas, solum tibi sit molestum
30 Et tuam mentem facit inquietam,
Sed solet claris animosa virtus
Vincere rebus.

Quem premunt nullis sua fata curis
Et cui semper micuit serenum,
35 Gaudeat fausto radio benigni
Sideris ortus.

Rarior corvo niveo sed ille est
Et fuit nullo generatus aevo,
Ipsa dum nullam radiosa servant
40 Sidera pacem.

Effluit cursu fugiens citato
Mobilis vitae vagabundus error
Statque praesentis brevis usus horae
Semper in arto.

45 Ergo, felices habiture soles,
Explica frontem nitidus serenam
Et calens Baccho studioque rerum
Tristia solve.

Hinc decus casti sociale lecti
50 Excitet mentem studio sopitam,
Dum tibi blando dederit susurro
Basia lecto.

26. Ad Ingolstudenses, cur eos reliquerit.

Autumno rapas dum colligis et nisi caules
Plenaque lactiferis fora vaccis,
Hinc mihi rapofagus iam recto diceris ore
Noto nomine cosmographorum.

5 Cum male cocta tuum repleat cervisia ventrem
Humor aquis vicinus et undis,
Cum nullus Bacchus crescat tibi montibus altis
Nec colles prope moenia surgant,
Nullus ad umbrosas fluvius dum murmuret undas
10 Praeter Danubiana fluenta,
Idcirco placidi repeto nunc littora Rheni,
Bacchi quae pia munera sudant,
Ingenii vires qui fert et pectoris artes,
Laetitiam et potoribus auget.

27. Ad Georgium Lapidanum Suevum.

O decus nostrae patriae, priores
Referens vultus senioris aevi,
Quando virtutis generosa cura
Mentibus haesit

5 Et fides cunctis veneranda rebus
Floruit magno speciosa cultu,
Frontibus claris steterat serena
Nobilitasque.

Si tuos priscos numeras parentes,
10 Nemo Germanis melior sub oris
Dicet antiquis proavis sub armis
Sanguine claros.

Est tibi vultus placidus vetusti
Sanguinis testis, generosa profers
15 Ora, quae sanctam veneranda mentem
Pectore claudunt.

Regias aulas, generose, noscis,
Quae tibi multos tribuere honores,
Pacis et belli fueras diserto ab
20 Arbiter ore.

Noscis hinc nostrae loca cuncta terrae
Et maris tractus nemorumque saltus,
Sarmatas, Gallos, Dacios, Britannos
Pannoniosque.

25 Noscis et mores Itali superbi
Quidve Germanus meditetur armis,
Dum movet longa galeatus hasta
Horrida bella.

Nemo Germanis hodie est sub oris,
30 Qui foret tantus Latii leporis
Cultor et doctis placida benignus
Mente patronus.

Nobilitatis tibi vera frons est,
Qui tenax iusti es et amator aequi
35 Vatibus doctis tua liberalis
Munera donans.

Si potes, mentem teneas quietam
Singulis rebus; generosa virtus
Arduum callem petit et sub alta
40 Sidera fertur.

28. De flamma excitata per corylum.

Quod ligno lateat sepultus ignis
Nec tantum silicis citetur ictu,
Attritu coryli fidem videbis.

29. Ad Gretulam amore languidam erotice.

Quid maesto lacrimas, Gretula, spiritu,
Decessisse tuum Stiborium gemens?
Quo non doctiore alter
Fraudes nectere amantium.

5 Cur rorant lacrimis lumina fervidis?
Nec diffusa tibi stat coma verticis
Infirmisque reflexum
Sustentas manibus caput.

Talem Penelopen carmina tristibus
10 Confectam memorant Graia doloribus,
Dum per lustra maritus
Erraret duo callidus.

Obliquo volitans Delia circulo
Nondum signa novem circuit aurea,
15 Dum deserta puella
Constanti fueras viro,

Quem nunc dulcis habet patria nobilem
Et laeti comites et soror et parens,
Qua se Vilsus in Istrum
20 Pulchro proripit alveo.

Quod tempus numeras longius annuo
Cursu flammigeri languida Cynthii
Aut qui tardior orbe
Falcatus titubat senex.

25 At tu, qui stabilem corde geris fidem,
Praepes mox reduces flecte, precor, pedes
Et depone sinistram,
Qua nos insimulas, fidem.

Intactam repetes corpore bucculam
30 Et fidum rudibus pectus amoribus

Nec te praeda relinquet
Nostris invida cassibus,

Cum me blanda movens Ursula nutibus
Clavis corda suis strinxit aeneis;
Iam non altra puella
Torrebit calidum iecur.

30. De tumba divae Valpurgis in Aichstodio et sepulcrali saxo perpetuo liquore manante.

Aureatensis decus omne terrae,
Virgo, qua pulchra rigat arva valle
Almonus cuncta exsuperans saporo
Flumina pisce,

Da tuas, virgo, celebrare laudes
Et tuam castam memorare tumbam,
Cui parem totum poterit videre
Nemo per orbem.

Nam tuo sancto scaturit sepulcro
Unda de duro generata saxo
Ex tuo sancto fluido liquore
Pectore manans.

Quale sub verno liquefacta sole
Montium sudant iuga, cum soluta
Nix dat humorem lacrimasque cogit
Fundere rupes,

Taliter sanctum laticis fluorem
Pectoris vena, sacra virgo, fundis,
Quae salutares tribuit medelas
Omnibus aegris.

Haec nisi casto remanet cubili
Semper et linguis inimica foedis,
Ore dum turpi scelerata iactant
Stupra profani.

Rege tu quondam generata magno
Angliae multis opibus beata,
Quas fugis, falsam lubricamque patris
Deseris aulam.

Rhenus antiquam rigat altus urbem,
Quae micat multis opibus vetustis,
Cui Menus Rheni sociatus undis
Nomina praestat.

Hanc petis sacro monitu deorum
Praesulem sanctis precibus fatigans,

35 Regulam purae seriemque vitae
Scribere poscens.

Ut tui voti fueras potita,
Convocas castas generosa turbas
Virginum sacras subitura cellas
40 Tempora velans.

Has iubes casta resonare voce
Caelitum laudes precibusque sanctis
Criminum sordes et iniqua pellens
Gaudia mundi.

45 Iamque in aeternos superos relata,
Poscimus, nostram tueare terram,
Virgo Germanis celebranda semper
Diva sub oris.

LIBER III.

1. Ad Ioannem Dalburgium Vormaciensem episcopum.

Dudum calenti pectoris impetu
Tuis volebam carmina laudibus
Referre et aeternos honores
Pindarico celebrare plectro

5 Sequens Achivos et Latios viros,
Qui docta cunctis carmina saeculis
Liquere, dum dignos Camenis
Perpetuis cecinere libris.

Sed amplitudo, o pontificum decus,
10 Laudum tuarum carmina dispulit,
Dum nostra fontis Pegasei
Ora parum madeant liquore.

Inculta sed cum carmina conspicis,
Quae saltuosis Hercyniae iugis
15 Cantavit Almanus poeta,
Fronte legas, petimus, serena.

Tui parentes stemmate nobili
Rhenana semper principis atria
Trivere cum multo favore
20 Nobilitatis et universas

Culti per aulas atque per inclitas,
Quas Rhenus, urbes, flumine nobili
Inundat et qua Naus altis
Gallica diripit arva ripis.

25 His educatus rite parentibus
Mox litterarum te calor abstulit,
Sub Italas dum pergis oras
Ingenuas habiturus artes.

Sed quantus illic ingenii vigor
30 Tui reluxit quantaque praemia
Libros legendo ac audiendo
Abstuleras teneris sub annis,

Cum nulla vatum docta poemata
Et Tullianis condita fontibus
35 Te praeteribant et probatis
Quicquid in historiis senescit.

Uterque sermo, Graius et Italus,
In ore promptus, blandus et incitus,
Utramque calles quantitatem,
40 Seu numerum radiumve tractes.

Oris diserti o quanta potentia est!
Deliberes seu, candide, suadeas
Vel iudices vel quemque laudes,
Multiplici ratione polles.

45 Iuvat per omnem currere semitam
Aetatis actae et scribere gloriam
Tibi civico de iure partam
Quaeque sacris data palma libris.

Taceo venusti munera corporis
50 Et liberalis lumina pectoris
Tuamque proceram staturam
Cum valetudine prosperatam.

Amore quanto principis haereas,
Qua praesulatum, digne, receperas,
Iam nostra non pergit Camena
Exiguo memorare versu.

Te Roma magnum fulgida nuntium
Eius recepit totaque Gallia,
Ubi pacis auctor Gallicanas
60 Foedera condideras per urbes.

Plebs et senatus Vangionum tuam
Mentem inquietant et stomachum movent,
Dum frivolis causis protervi
Imperium excutiunt vetustum.

65 Sed mox cupitae semina gloriae
Tibi reponent, dum tumidi iugum
Ferent rebelles et superbo
Te celebri decorent triumpho.

Quos fama celsum tollit ad aethera,
70 Ferox Achilles atque Priamides
Per bella iam vivunt peracta
Et vagus extat in ore Ulixes;

Sic, monstra quondam, claviger Hercules,
Dum cuncta stravit, scandit ad aethera
75 Et Perseus stellatus arce
Gorgoneam domuit Medusam;

Romana tellus quosque creaverat,
Per multa vivunt tempora principes,
Quos acribus fortuna bellis
80 Implicuit variis sub oris.

Diis est amicus, quem premit aspera
Fortuna iactans per freta turbida,
Nam semper est obiecta saevis
Turbinibus generosa virtus.

85 Non, qui per omnes illecebras ruit
Et molle stratum qui Veneris premit,
Hunc clara virtus et remotas
Gloria sustulerat sub auras,

Sed qui bifronti lumine lubricam
90 Deam respexit cum stabili manens
Mente et deorum iussa sacris
Exsequitur veneranda libris,

Causam perorat qui bene pauperis
Nefanda suadens linquere reprobis
95 Aequa secando cuncta lance
Nec stateram regravat dolosam,

Quem nulla flexit mente pecunia,
Libido fervens iraque noxia
Et quem favor non vertit et qui
100 Invidiae stimulos repressit,

Hic, hic deorum est dignus amoribus
Iovisque sceptro, cumque reliquerit
Auras caducas, candidorum
Inseritur numero deorum.

105 His ipse fultus laudibus omnibus,
Praesul, relinques nomina posteris,
His rebus et terra relicta
Aetherium repetes Olympum.

Haec pauca nostro lusimus otio.
110 Praesul, calenti carmina spiritu,
Cui quicquid est rerum mearum,
Iure tuis datur omne iussis.

Rerum mearum praesidium manes,
Qui nostra solus carmina promoves
115 Dabisque ventos, ut quietum
Accipiant mea vela portum.

2. Invitat amicos ad diem natalem.

Februis natus quid agam Calendis,
Quae mihi primam tribuere lucem,
Septimo lustro modo dum revolvunt
Fila sorores?

5 Ursulam totis sitio medullis,
Quae nisi coeptae properet levare
Impetum flammae, meus interibit
Spiritus igne.

Qualiter Cresso referente Tauro
10 Fervidum solem niveus recedit
Obnobis candor rapidoque fertur
Impete Rhenus,

Taliter nostrum speciosa pectus
Ursa Rhenanis decus omne ripis
15 Mollit et doctas renovat diserto
Carmine vires.

I, puer, dulces vocites amicos,
Cras ego Phoebo geniale pono
Epulum nigro numerans lapillo
20 Tempora noctis,

Quae mihi fatum tulerat sinistrum,
Dum pene prensus fueram cubili
Ursulae et nuda miserum coegit
Currere planta.

3. De osculo Ursulae.

Non tale sensit Iuppiter osculum,
Per Cressa quondam Taurus ut aequora
In tertium deferret orbem
Pignus Agenorei tyranni;

5 Non tale Martis vel Veneris fuit,
Quos Phoebus alto lumine prodidit
Et Mulciber claudus catenis
Armigerum solidis ligavit,

Hac nocte nobis qualia praestitit
10 Pugnans labellis Ursula floreis
In urbe, cui nomen dedere
Moganus et Cia parvus unda.

4. Ad Battum Minucium in saeculi luxum elentice.

Batte, Rhenanis mihi iunctus oris,
Alpium qua se iuga celsa scindunt,
Inde Germanos, alio prementes
Vertice Gallos

Quaque sub vastis lacubus receptus
Rhenus ingenti fluvio citatus
Impetum servat scopulisque praeceps
Amne rotatur.

Mercium duros agitas labores
Orbe divisos populos negatis
Oribus miscens variisque ditans
Mercibus orbem,

Unde corruptos memorant ruentis
Saeculi mores habuisse causam,
Splendidum luxum nitidoque pictos
Corpore cultus;

Unde vesano rabies amore
Fenoris nata est et avara magnos
Mens vorans census satiata nullo
Aeris acervo;

Unde cum duris cuneis egestas
Incutit curas animis edaces,
Quae negant fessis relevare blando
Corpora somno;

Unde mellitae simulata linquae
Fluxerat pestis, superum negator
Dum Iovem testem vocat et verendi
Numina caeli;

Unde succrevit male sanus ardor
Perfidi ludi vigilata noctis
Astra transmittens, sua cum reducit
Lumina Phoebus;

Unde cornuto furiens Iaccho
Coeperat mentis furiosus error
Ire per praeceps pecuale plus quam
Ebria tentans;

Unde titillans animos Cupido
Otio suadet Veneris calores;
Unde virtutis perit et deorum
Debita cura,

Quam canunt priscos meliore natos
Sole nativis casulis agentes

Caespitem nulla patrium beati
Merce colentes.

Non erat talis Veneris voluptas
Nota, sed prolem genitura tantum,
Et cibus festus fuerat levasse
Corpora glande.

Quis tibi nostram dederat puellam
Sorte felici deus aut Cupido
An Venus praestans vel amata nobis
Omnia Nummus?

Si sapis, caecum puerum relinquas,
Quem ferunt nullo religatum amictu
Calcis alatae manibusque saeva
Tela gerentem.

Hunc gravem mentis dominum fugato,
Qui solet duris stimulare curis
Et suis numquam tribuit quieta
Tempora servis.

5. Ad Ioannem Vigilium sodalitatis litterariae Rhenanae hospitem in situm Hedelbergae et quare decennio peregrinatus fuerit.

Doctorum Vigili grate sodalium
Hospes, qua biiugis montibus effluit
Piscosus Necarus pingue petens solum,
Rheni et fertur in alveum.

Cherusco genitum sanguine nobilem
Iam te nostra canet Musa tuis favens
Virtutum cumulis teque perennibus
Dignum sacrat honoribus.

Constantis fidei pectora novimus
Et, quantum faveas iustitiae, liquet,
Dum te magna regens sceptra Palatii
Arto pectore diligit.

Te praesul nitidus Vangionum colit
Assurgitque tibi curia principis
Et te nostra colit docta sodalitas
Canis cognita posteris.

Spernis divitias, candide, sordidas
Thesaurosque tuos esse putas libros,
Quos scriptos variis colligis artibus
Illis sedulus assidens.

Stant montes gemino vertice sidera
Pulsantes, levat hic silviferum caput

Gestans nubigeris delubra turribus
Priscis condita saeculis.

25 Cheruscos alius sed petit arduo
Cornu celsa levans principis atria
Subiectumque videt cum fluvio suum
Pulchrum moenibus oppidum,

Quo tecum, memini, tempora trivimus
30 Diversis studiis, nunc Latios libros,
Graios et Solymos, nunc Ciceronias
Artes contulimus bonas.

Nunc vatum placidi carmina legimus,
Nunc, quod pontificum scrinia sentiunt,
35 Nunc, quod Caesareis consulibus scatet,
Grato volvimus otio.

Dum nox stelligeram protulit aream,
Quot stellas gererent lucidae imagines,
Intentis oculis connumeravimus
40 Et quo quaeque foret loco,

Quae numquam Oceano conditur ultimo
Et quae praecipiti mergitur impetu
Et quae cardinibus se moveat vagis,
Certo prendimus organo.

45 Hinc Bacchi madidis cymbia poculis
Fervens mensa tulit cum variis iocis,
Hic nummos nocuam perdit ad aleam,
Alter carminibus vacat,

Hic flexu volucri saltibus incitus
50 Exercet variis corpora motibus,
Ut risum eliciat, dum rudis aemulus
Lapsu praecipiti cadit;

Alter cornigeri pocla Thyonei
Amplexus pateris ampla patentibus
55 Haurit, dum titubat lingua madens mero
Verbisque officium negat.

Faunos, Capripedes et Satyros leves
Saltantes Libycis sub regionibus
Nos circum iuvenes ludere crederes,
60 Qui tantos moveant iocos.

Nec desunt Veneris gaudia fervidis
Occultis latebris atque cubiculis
Consurguntque feris proelia motibus,
Dum pes cum pede nectitur.

65 O quam grata mihi tempora fluxerant,
Dum tecum studiis talibus egimus

Fervebantque simul pectora mutuis
Semper nostra favoribus!

At decreta poli non mihi faverant
Ad ripas Necari ducere lubricos
Soles, sed variis compulerant plagis
Durum ferre decennium,

Ut nostris fierent quattuor anguli
Noti carminibus, Vistula et impiger
Rhenus, Danubius quique ferocior,
Gothorum Codanus sinus.

Sed sors nunc stabili sede beaverat
Ripis Danubii condere me iubens
Supremos cineres; hic tumulum velis
Vatis spargere floribus.

6. Ad Musam suam.

Iam clara vatem Musa superstitem
Humo levabit sideribus parem
Cunctasque per terras volabo
Per populos patriasque gentes.

Visam gelato cardine Sarmatas,
Cimbrum bibacem et Sauromatam trucem
Silvestribus vulgumque campis
Cum Sueone et rigida arva Daci,

Cui Chersonesus proxima Cimbrica,
Quae bina spectat frigida in aequora,
Solem ad cadentem Galliarum,
Sed mare Codoneum sub ortum.

Me Saxo siccans pocula mutua
Cantabit, huic et proxima Scandia,
Veltae, Venedes et Bruteni,
Vandalus et Gothus Illyrisque,

Praetervolabo littora Baltica
Visamque stantes fluctibus Orcades
Ultraque Tylen, qua gelato
Insula in Oceano reperta est,

Nocturna quam non Cynthia praeterit
Nec Sol quadrigis respicit igneis,
Dum circulo decliviore
Barbigeri premit astra Capri.

Me Suevus acer, Francus et horridus,
Turogus errans Hercynio iugo,
Cheruscus et saevus Sicamber
Cum Frisiis relegentque Cauci.

Non me tacebit per medios fluens
30 Albis tumenti flumine Teutonas,
Cuius per amnem stant tyranni
Celsa palatia Misenensis.

Hinc Lancosargus, Cauptus et Herulus
Et Gepidarum terra patentior,
35 Busactores et Marte saevi
Vindelici relegentque Rhaeti,

Uterque Panno, Boemus et Oquenus
Et Noricorum terra sub Alpibus,
Bastarna Iazygesque nostri,
40 Marcomanes madidique Quadi.

Euxina visam percitus aequora
Et Bosporei littora gurgitis,
Qua magnus Ister beluosam
Septifidus Thetidem coronat.

45 Scandam per Alpes atque Heluetios,
Brennos, Genaunos conspiciam feros
Rhenique discurram per urbes
Et populos utriusque ripae.

Hipana visam regna tepentia
Victique Mauri colla nigrantia
Atque ultimis terris Britannos
Quicquid et occiduis in undis.

Per Gallicanas atque per Italas
Vagabor urbes, si rigidus placet
55 Vates et Arctoae Camenae
Carmina concinuere docte.

Me nemo busto compositum fleat
Et nemo claris marmoribus gravet,
Quando sepulcri saxa nostri
60 Perpetuis posui columnis.

Veris beatos divitiis reor
Magnisque dignos semper honoribus,
Qui mortui vivis honestae
Condiderint monumenta vitae.

7. Ad Ursulam et Venerem.

Dulces blanditiae tuae
Mellitaeque tui cordis uredines
Mentem tristitia levant.
Per ludos Veneris perque Cupidinis,
Quo, me, cumque voles, trahis,
Seu perpendiculam Phoebus ubi rotam

Volvit vertice fervido
Seu qua per glaciem constitit algidam
Gothorum rigidus sinus,
10 Qua nuper Dacicis feta aquilonibus
Inventa insula navitis.
Hanc, si me iubeas, ut videam tuus,
Veloci fugiam gradu
Nec me ventisonis aequora fluctibus
15 Terrebunt neque naufragae
Multis exitium navibus Orcades.
Si quando, Ursula, fervidam
Blando colloquio sustuleris facem
Noctis gaudia conferens,
20 Eous gelidi Vistula gurgitis
Quales delicias dedit?
Nuper Danubius Teutonicum et latus
Blandas illecebras tulit,
At nunc, qui canitur tertius angulus,
25 Rhenus me cupidum tenens
Mentem perpetuis vinxit amoribus.
O saevi genitrix dei,
Quae blandis animos ignibus implicas,
Iam te nostra rogat lyra,
30 Ut nos iungat Amor foedere perpeti.

8. Execrat Germanum inventorem bombardae, cuius pila paene traiectus fuisset.

Primus per auras saxa volantia
Ardente torquens concita pulvere
Quique igne sternaci sonoro
Aera commovefecit ictu,

5 Is regis olim ficta tonitrua
Et vera struxit cum Iove fulmina,
Dum mille momento per unam
Corpora comminuit ruinam;

Uno tumultu fortia moenia
10 Molitur urbes celsaque culmina
Cum turribus casura, tristes
Machina dum iaculatur orbes.

Nostro sub axe indignus erat mori
Germana nullis nomina saeculis
15 Laturus, indignus scelestam
Carminibus meruisse vitam.

Riphaea dignus frigora perpeti
Et saxa semper ferre natantia

Symplegadum vel distrahendus
20 Caucasiis scopulis sub Arcto

Aut Sisypheum impellere montibus
Saxum relabens impetuosius
Aut Siculis urenda flammis
Corpora contumulare in aevum.

Traiectus essem quam prope plumbea
Pila, furentum nuper ut agmina
Suevorum inarmatus viderem
Vindelicis recubare campis,

Fatalis olim qui fuerat locus
30 Varo perempto cum legionibus
Hunisque torvis, quos cruento
Karolus edomuit triumpho.

Quam laeta prisco tempore saecula
Ignara belli, cum neque vulnera
35 Norant viri nec saevus ensis
Pendiderat lateri minaci.

Tunc nulla stabant moenia machinis
Oppleta nec tormenta furentibus
Funesta longis explicabant
40 Cornibus ignivomum foramen,

Felix sed agris turba novalibus
Errabat aptans vimina vitibus,
Muris nec ullis implicati
Pervigiles timuere noctes.

45 Sed, praeda postquam mentibus impiis
Incessit, arces mox sibi condidit
Et montium praerupta scandens
Insidias struit et rapinas.

Hinc nostra cernens saecula Iuppiter,
50 Quod tela tractent iam sua caelica,
Nostram deus vitam perosus
Proelia continuata versat

Et bella saevis Martia regibus
Inspirat, orbem qui rabidum movent,
Nullamque servant inde sanctam
Saecula deteriora pacem.

9. Laudat Germanum inventorem artis impressoriae.

Quid tantis strepitat Graecia laudibus
Invenisse suis ingeniis canens,
Qua natura potens lege coerceat
Caeli fulgida sidera?

5 Non est inferior, credite, Daedalo
Aut qui Cecropias protulerat notas,
Ex Moguntiacis civibus editus,
Nostri gloria nominis,

Qui sculpsit solidos aere characteres
10 Et versis docuit scribere litteris,
Quo nasci utilius non poterat magis
Cunctis, credite, saeculis.

Iam tandem Italici non poterunt viri
Germanos stolida carpere inertia,
15 Cum nostris videant crescere inertia
Romnis saecula litteris.

Quae tandem Aemilio gratia Maximo
Solvenda est, genitus qui patre Caesare,
Sub quorum imperio creverat inclito
20 Nostris ingenium viris?

10. In vitam divi Sebaldi Nornbergensium patrem.

Regiae stirpis suboles, Sebalde,
Norica multum veneratus urbe,
Da tuam nobis memorare sanctam
Carmine vitam!

5 Te sacris votis generant parentes,
Cum diu lecto sterili vacassent,
Teque suscepto statuere castam
Ducere vitam.

Natus his sanctis puer ergo votis
10 Galliae claram properas in urbem
Artibus sacris animumque cultis
Moribus ornans.

Hauseras sanctas ubi mente leges
Patriam doctor rediens in aulam,
15 Regiam quaerunt tibi mox venustam
Iungere sponsam.

Ut dies laetis fuerat peracta
Nuptiis, virgo pudibunda vultu
Ducitur celso tibi copulanda
20 Candida lecto.

Cumque iam clausum fuerat cubile
Et quies cunctis foret alta rebus,
Tu tuae sponsae loqueris pudicae
Talia verba:

25 „Nata de magno mea sponsa rege,
Non tuum castum violabo corpus,

Si placet mecum pia vota castae
Iungere vitae."

Annuit virgo tenero pudore
30 Et deo magnas dedit ore grates
Integram servans generosa casto
Corpore vitam.

Ipse mox celsam genitoris aulam
Spiritus sancti monitu relinquens
35 Horridas silvas eremumque vastis
Saltibus intras

Et per exesae cava saxa rupis
Stratus orabas manibus supinis
Fervidum solem, boream nivesque
40 Passus et imbres

Et feras inter medius quiescens
Saepe montanis satiatus herbis
Hauseras puram liquidis fluentem
Fontibus undam.

45 His ubi corpus dapibus foveres,
Mentis in puram tenuatus auram
Saepe divinos nitido videbas
Pectore vultus.

Sic tribus lustris tacito peractis
50 Inde Romanam properas ad urbem,
Qua dei verbum monuit per orbem
Spargere pastor.

Ipse mandatum recipis paternum
Et vagus terras varias pererras,
55 Donec immensum peregre venires
Laetus ad Istrum.

Hic ubi cymbis tumidus careret,
Praebuit tutam, pater alme, navem
Pallium, quo tunc fueras pudico
60 Corpore tectus.

Moxque per vastas nemoris latebras
Noricam laetus veniens in urbem,
Hanc docens sacro monitu profanos
Linquere cultus

65 Et deum celso residere caelo
Praedicas poenas vitiis daturum
Quique virtuti tribuat beatae
Praemia vitae;

Ille de casta genitrice natus
70 Corporis mortem tulerat cruentam

Tertio Phoebo rediens sepultis
Victor ab oris.

Approbas multis tua verba signis,
Scripta quae libro reperi fideli,
Nec minus claris hodie coruscas,
Inclite, signis.

Cumque iam longo fueras labore
Fessus et sedes meritus beatas,
Te senem nostras deus imperabat
Linquere terras.

Spiritus sanctos ubi liquit artus,
Mox boves corpus tulerant agrestes,
Qua tuas sanctas modo personamus
Carmine laudes.

Ergo iam caelo merito locatus
Hanc velis urbem mediis arenis
Conditam sanctis precibus iuvare
Sedulus orans.

Terra fecundo madeat liquore
Et salutares habeat calores
Spiceam gestans Cereris coronam
Fenore multo,

Spumet et plenis rubicundus uvis
Bacchus et frontes tetricas relaxet
Et pecus laetis nemorosa carpat
Pascua pratis,

Prosperos servent radiosa cursus
Astra nec morbos subitos minentur
Paxque per nostras maneat perenni
Tempore terras,

Fata Germanis faveant triumphis,
Dum petet Thurcos gladiis cruentis
Principis nostri iuvenile robur
Maxmiliani.

Hinc ubi nostras animas solutis
Corporum vinclis deus evocabit,
Confer, ut tecum capiamus alti
Gaudia caeli.

Haec ubi nobis, pater, impetrabis
Ante supremi faciem tonantis,
Hic tuas semper cumulemus aras
Thure benigno.

11. Ad se ipsum et senatum Noricum, dum octo sibi aureos pro historia scripta decrevisset suggestione scribae, quem vispillonis epigrammat enotaverat.

Quid tantum steriles, poeta, Musas
Consectaris habens iuges labores,
Dum laudes patrias cupis referre,
Has ut posteritas frequentet ore?
5 Quaeris divitias tuo labore?
Sit tectum Phrygio caput galero,
Baldus Bartholus aut tibi sequendus
Et qui vel medicam fatentur artem;
Hos multis modo censibus salutant
10 Reges cum ducibus suis et urbes.
Octavos mihi Noricus senatus
Magni ponderis aureos dicavit,
Quos missos merito sed ipse sprevi.
Nam longa sibi lucubratione
15 Descripsi Hercyniae vagos recessus,
Urbem cum populo suosque mores,
Arces, moenia, porticus et aedes
Privatas superisque dedicatas
Et quis publicus usus interesset,
20 Fontes et fora, plateas et hortos
Et quae stella suam videret urbem
Ad perpendiculum iacens nitorem,
Hinc amnem celeres rotas citantem
Quamque arte in varia metalla cudat,
25 Divus quin etiam suus Sebaldus
Nostris carminibus polo relatus.
Pro tanto mihi Noricus labore
Auri frusta locat senatus octo!
Centum grammatico annuo rotatu
30 Et centum medico superque centum,
Qui causas fovet inquietiores,
Et plus vel totidem, quibus sub aurem
Fas est prodere, quae gerantur orbe.
Germano haud puduit mihi poetae
35 Non tantum pretii dedisse velle,
Quo lychnus mihi fulserit lucernae
Nec quo sit mihi calceus solutus,
Longo circuitu viderem ut urbem,
Nec iuncus calamo notatus atro.
40 O digni lepidis cani poetis
Vestris pulvereis pares arenis,
Quas ventus varius agit per oras,
Quae tantum meritis negant colonis,
Quo siccas poterunt levare fauces,

45 Quae tantum accipiunt nihilque reddunt,
Natura in bibulis ut est arenis.
O digni Latias fovere Musas
Et quos posteritas futura dicet
Dignos laude viros Apollinisque
50 Cultores veluti refertur olim
Auritum caput induens aselli
Et chartis mihi posteris canendi,
Quis crudum piper et crocum ligatis
Vel quas commaculant cacationes
55 Et putent olidae quibus latrinae.
I nunc et cuteas canas volucres,
Celtis, quo noceat biformis ales!

12. Ad Bacchum proseutice in adulteros vini.

O Bacche, Phoebi splendidior comes
Cornuta cingens tempora pampino,
Qui vatibus docto liquore
Ingenium vegetas amoenum,

5 Tu blanda iungis carmina barbito,
Plectrum pererrant dum celeres manus,
Et vox canit concinna versus
Blandiloquis sociata nervis,

Tu solus inter caelica numina,
10 Iovem professum dum Semele videt,
Excussus immatura proles
Consueris femori paterno.

Bis inde natus nunc Dionysius
Exuta curis pectora mordicis
15 Sanas et aegros ad secundam
Restituis, pater alme, vitam.

Longo tuorum tempore munerum
Parcus fuisti, dum nimium gelu
Vites adussit vel tumentes
20 Grandinibus periere gemmae.

Satis perosus nunc es adulteros,
Qui te venenis conficiunt novis
Et noxiis rebus salubrem
Inficiunt cupidi liquorem.

25 Te Rhenus orat cum prece supplici
Et Menus alto Pinifero cadens
Et Necarus vicinus Istro
Cum Cocero Tuberoque curvo,

Sic Suevus, Albis Salaque Francicum
30 Menum subintrans quique Pinifero

De monte consurgit et Albi
Vinifluis sociatur undis,
Prosper reflectas cornua collibus,
Vites ut uvis largiter impleas
35 Spumentque plenis vasa prelis
Cum soliis liquidisque qualis.
Sic te perenni voce precabimur
Laudesque longas proferimus tuas,
Cum barbito sint iuncta nostris
40 Carmina te vocitura mensis.

13. Ad Ursulam thermas secum petentem.

Ursula, cras petemus
Fervidas thermas tepidis corporibus medentes,
Quae haud procul urbe fumant,
Quae gerit nomen patrio a flumine clara Meno.
Hic tibi sacra corpus
Unda levet, sulphureo quae calefacta flatu
Ebulit ex cavernis
Fonte, quem in visceribus nobilis unda fecit.
Sed tua postquam in undis
10 Membra fovisti, venustas mox repetemus herbas
Hic, ubi grata densis
Umbrá crescens arboribus corpora recreabit,
Gutture quis sonoro
Concinunt laetae volucres mellifluos tenores,
15 Hic dapibus receptis
Stanneis vasis hilares concipiamus haustus,
Oscula deinde blandis
Imprimam labris corporibus per sua vota mixtis.

14. Ad Bootem iuvenem, qui anum edentulam pecuniarum amore in uxorem duxerat.

Demiror, tibi cur anus placebat,
Quae centum Priami peregit annos
Et quae Nestoreo senescit aevo,
Cuius tot numeras in ore dentes,
5 Cum dulci tibi plauserit cachinno,
Infantis vacuo quot ore cernis.
Illi dum capiti est soluta vitta,
Crines candidius nitent pruina
Obliquatque rudes tot ore rugas,
10 Quot vel frugiferis colonus agris
Liras quadriiugis notat caballis.
Sed mammae teretes tibi placebant
Et pectus validum et rotunda membra
Siccis aridiora facta lignis,

15 Quae carbonibus ustulata cernis.
Vel venter tibi pendulus placebat
Aequandus tibi centipelli omaso,
Noctis taedia qui tibi resolvit
Amplexuque suo beat pudico.
20 Illi brachia dum tener locabis
Blandus basia et inde rapta solvens,
Te durum ratus es petisse truncum
Vel corpus gelido putens sepulchro.
Tunc nares cohibe tener patentes
25 Qualem ad putrificas soles cloacas!
Sed cunnus placuit pecuniosus
Nummatus simul atque praediatus
Et multis manus annulata gemmis,
Quae nummos tibi conferet perennes
30 Et sestertia mille collocabit,
Laetis dum moritur senex amicis
Uxor, quae tibi fata comparabit.
Hoc stultus iuvenis cales ab igne
Sub spe mortis habens miser dolores.
35 Annosum superans sed illa cervum
Cornicemque avium loquaciorem
Te tandem merito obruet sepulchro.

15. Ad sodalitatem litterariam Rhenanam, ut secum epulum redeunte Phoebo ab Capricorno instruant.

Intende nervis, Calliope, novis,
Oro, Latinae carmina tibiae
Et quicquid olim mota claro
Graia cohors modulata Phoebo est,

5 Qui nunc retorquet vertice fulgido
Rotam coruscam noctibus imperans,
Barbam rigentis Capricorni
Ignivoma feriens lucerna.

Idcirco Phoebi grata sodalitas,
10 Quam Rhenus altis littoribus fovet,
Sidus salutemus vetusti
Pocula concelebrando Bacchi!

Nec mensa largis cum dapibus vacet,
Sub Africanis qualis erat plagis,
15 Sic nos sacris Phoebi peractis
Ad citharam facilem canemus:

Illustre mundi, Phoebe pater, caput,
Cuius recessum singula sentiunt
Et cuius adventu recentes
20 Parturiunt elementa formas,

Adesto doctis, te rogo, vatibus
Lucem ferendo, ut carmina posteris
Annosa scribamus diserti
Continuis placitura saeclis.

25 Hinc quae requirit nostra necessitas,
Victum atque amictum corporis annuas
Et stet beato fama cursu,
Spiritus hos ubi liquit artus.

Non linquo taetram Tartareos lacus
30 Timere mentem nec canis inferus
Triforme monstrum me movebit,
Aeacus aut Rhadamanthus urna.

Ieiuniorum difficiles dies
Servet, cucullus quem tetricus gravat
35 Longique murmuris susurro
Concutiens sua labra vulgo.

Mi sed beatum docta sodalitas
Reddat favorem scriptaque comprobet,

. . . . .

40 Fortuito ruitura fato

Praeter moventem corpora spiritum,
Qui clara linquit munera posteris,
Virtutibus qui praemium dant
Et vitiis sua probra pangunt.

16. Ad Henricum Euticum Franckfordensem physicum.

Eutice, Franckophora medicus notissimus urbe,
Per Francos quae condita quondam,
Illorum trepidis dum Gallia personat armis,
Ad Mosam imperium statuentes,

5 Qua Metis et Treveris nunc surgunt moenibus altis
Imperiumque ferunt modo nostrum
Moribus et lingua nobiscum convenientes
Despiciuntque vagos modo Gallos.

Sed quid nostrorum refero gesta inclita patrum,
10 Altera cum me cura lacessat?
Ut me sollicito releves, Henrice, dolore
Et reddas animum mihi priscum,

Qui nostram propter, quae infecta est peste, puellam
Curis nunc diris cruciatur.
15 Quis si me relevas, veras tibi Apollinis artes
Esse simul contendimus omnes.

17. De convivio Neptuni et diluvio Rheni, cuius eluvione, cum se alveo reddiderat, pestis secuta est, quae sibi puellam ademerat.

Nuper diluvio non solito cornua perdidit
Et campos et agros frugiferos turgidus obruit
Involvens tumidis, quicquid erat, fluctibus, obvium,
Rhenus, nubiferis qui rapido murmure ab Alpibus
5 Descendit, nivibus seu liquidis auctus ab imbribus
Seu Neptunus atrox cornigerum solverat amnium
Ulvosas scatebras gramineis fontibus exitum
Praebens, velivolumque peterent, praecipiens, fretum
Nymphis et vitream conveniant cernere regiam.
10 Illae mox properant ad patrium nare palatium
Undarumque petunt praecipites atria principis
Muscosisque suis labra locant garrula fontibus,
Austro ut concipiant flante vagis flumina crinibus,
Quo possent citius sub thalamos pergere patrios.
15 Si quae delituit pumicibus, iam caput extulit
Et se ornans speculo membra notat singula concavo
Et Phoebum placidis luminibus candida suspicit.
Haec scabris residens sub scopulis antra liquentia
Exit, spumigeris se maculis sed prius abluit,
20 Ut tandem aequoreo candidior complaceat deo.
Est, quae sub scrupea rupe canens bracchia concutit,
An pinnae valeant fluctivomis nare sub aestibus
Et crudum pelagus sub refluis ferre meatibus.
Hinc amnes, patriam qui cupiunt cernere regiam,
25 Contendunt hilares rurivagis ire liquoribus:
Menus cum Necaro cumque suis Mosula cornibus
Et Naus Bavarae culta secans pinguia Galliae
Et qui de riguis Hercyniae vallibus exeunt;
Hos pluresque alios, ut fuerat plenus, in alveo
30 Rhenus rorifluo succiduos poplite suscipit
Et grates peragit de officiis iam sibi cognitis.
Sicque auctus fluviis ingrediens altior omnibus
Effectusque suis iam nimium turgidus amnibus
Et nec iam trifidus ventisonum latus adit salum
35 Pontes diripiens, campivagis fluctibus imperans,
Armenta et pecudes cum stabulis protinus auferant
Et tollant siluis putricavum robora quercuum,
Lustrantes veteres Heryniae vallibus incolas
Cum villis trepidos rusticolas et casulas vehant,
40 Urbes quin etiam concutiant gurgite confluo.
Vidisses subito diluvio corpora naufraga
Innare et querulis qui feriant sidera planctibus.
Hic, nactus patulam, dum fluitat, naufragus arborem
Irati fluvii sic fugiens despicit impetum;
45 Hic, feni tumulo dum residet, mergitur in salo;

Hic raptus misera cum casula navigat et suam
Deplorat subolem cum fluviis ire rapacibus.
Tunc capras et oves cum canibus vociferis suis
Luctari pavidos conspiceres diluvio vago.
50 Sic dum vorticibus saxifragis ad mare venerant
Amnes, qui sociis agminibus singula fuderant,
Mox Rhenum pater ille Oceanus canus et uvidus
Vultu squamigero suscipiens laetus in arduum
Deduxit solium cum reliquis ipse sedens deis,
55 Mox Tritone iubens littoreum clangere classicum,
Ut cunctos proceres caerulei gurgitis advocet,
Regis fluctivomi divitias qui modo proferant
Et gemmas varias, quas hominum cura periculis
Rimosisque petit cruda legens aequora lintribus.
60 Hinc lautas epulas hospitibus rite locans deis,
Quas inter medius iam residens ipse tridentifer
Hortatur, tetricam tristitiam frontibus exuant,
Deinde his alloquitur iam stupidos claustra maris deos:
„Quae terrae tacitis visceribus, flumina, vivitis,
65 Seu vos aer alat crassus habens semina gurgitis
Seu caecis latebris unda meis vos generat vadis,
Vestris subsidiis undifluis nostra potentia
Fulta est et trucis hoc imperium me manet aequoris.
Nunc haurite, precor, cum dapibus pocula largius,
70 Quae fessos relevent et latices fontibus afferant,
Ut quisquis vitreis, dum rediit, rura liquoribus
Fecundet variis prata rigans culta coloribus
Et largus tribuat de riguis pocula fontibus.
Sic vestris scateant sub specubus flumina scrupeis
75 Et lasciva canat sub calamis nympha tepentibus.“
Dixit grandisonis concutiens littora fluctibus.
Et iam prona dies terrivagis fulserat amnibus
Et iam longa fames numinibus pulsa maritimis;
Hos dormire suis rex voluit sub penetralibus
80 Et mox, luciflua dum rediit Phoebus in orbita,
Rhenus se proprio succiduus reddidit alveo
Atque amnes reliqui sub patrium quisque redit specum.
Hinc caeli facies discolor et foeda cadavera,
Quae passim sub agris tabuerant mersa putrificis,
85 Et sordes specuum, scabrigeris quicquid et Alpibus
Avectum fuit et cum piceis terra vaporibus
Infecit nebulis sole calens aera noxiis,
Postquam fluctivagi consenuit gurgitis impetus
Atque algas steriles destituit littoribus suis.
90 Quas cum purpureo prospiceret Phoebus ab aethere,
Arcum cum pharetra et letifera clade tetenderat
Et pestem populis Rhenicolis luridus intulit
Intentans rigidis ore minax vulnera spiculis

Traiecitque meam pestifera tabe puellulam,
95 Cuius busta meis purpureis candida liliis
Vernant et placidi hoc iam retinent carmen Apollinis :
Hac corpus nitida condiderat Celtis in urnula
Ursellae, aetheriae quae Veneris vivit ἀκουλύθη.

18. Ad Musam suam,
dum episcopum Vormaciensem hospitio reciperet.

Age, nostris properes, o dea, tectis!
Venit hospes mihi enim Vangionum prae-
Sul et omnem nitidus protrahet ad carmina noctem.

Tua tersis facies stet, rogo, libris!
5 Nitidam quis valeat cernere frontem,
Tibi qualis memoratur Pegaseia fore in unda?

Tibi mixtum Latiis Argolicum plec-
Tra melos cum fidibus docta reponunt
Et utroque in studio es doctior, o candide praesul!

10 Mea crasso resonant carmina filo,
Dea, quae si liquida merseris unda,
Placiturum tribuent forte sibi nectaris haustum.

19. Ad Ioannem Melberium Bambergensem philosophum
de omnimoda magia.

Iane, Bamberga genitus vetusta,
Quae fuit quondam ambitiosa sedes
Caesarum, Regnesus ubi subintrat
Gurgite Menum,

Villa praeclaris steterat colonis
Olim et hanc Romae dominus potentis
Caesar Henricus coluit, levavit,
Nobilitavit.

Hic tibi priscis atavis relictus
10 Cum foco fundus patrius nitescit,
Epulas laetas ubi saepe tecum
Poclaque sumpsi.

Inter has quaeris, magici labores
An queant nostros animos movere et
15 Corporum formas variis figuris
Vertere et artus.

Quid sacer, poscis, valeat character,
Ensibus vulnus ligat ut cruentis
Quosque mox verbis numerisque solvit
20 Doctior alter.

Hinc rogas, scriptae an valeant figurae
Mentibus nostris timide imperare

Quodque sub nostras veniat vocatus
Spiritus auras.

25 Caelicus possit radius quid, affers,
Mixtio rerum quid et inferarum
Quodque quis nulli pateat, sed invi-
Sibilis erret.

Doctus exemplis mihi docta formas
30 Verba secretis tibi scripta libris,
Maxima accedit tibi rusticorum
Fama virorum,

Qui ferunt lactis sibi adesse fures
Quaeque conceptam Venerem retentent
35 Et ferant morbos resecentque caris
Membra maritis;

Certus occultas iacit hic sagittas
Et ferit, quicquid cupiet, per auras
Haec volat capro fugiens rapaci in
40 Aera lapsu;

Haec vagos amnes glacie moratur
Et minax fulmen Iovis imprecatur,
Ille crystallo videt omne, quicquid
Gesserit orbis.

45 Haec mihi multo memoras lepore,
Iane, qui fulvis operam metallis
Ponis, ut fictum tibi praestet aurum A-
Tlantide natus.

His fidem cunctis ego trado verbis;
50 Dum mihi visu dederis fideli
Neve praestringas prius, oro, vano
Lumina fuco.

20. Ad Georgium Herebardum civem Augustensem philosophum.

Augusta Lici condita margine
Claris abundans inclita civibus,
Quos inter omnes, o Georgi,
Candidiore toga nitescis,

5 Velut serenus lumine Iuppiter
Praecellit alto cardine sidera
Et sicut Europaea vincit
Omnia Danubius fluenta,

Qui bina sorbens hic vaga flumina
10 Cynthum palustrem cum Veneta vago,

De Vandalis qui dictus olim,
Vinda, locant ubi castra ripis,

Tu prisca volvis, docte, poemata
Narrans, quid altis carminibus latet,
Lucretianus totus atque
Manilius studiosus astris,

Iam Liviana nota volumina
Et Pliniani quid memorent libri,
Quae vel Plato divinus altis
Condiderit monumenta libris.

Rerum latentes pectore nobili
Causas revolvis, climata dividis
Caelique zonas, quas rotundam
Cernimus insinuare sphaeram.

Tui poetae sis memor, ultimum
Qui iam subibit cardinis angulum,
Ut monstra pingat, quae gelatis
Terra tenet glacialis undis.

21. Ad Vilhelmum Mommerlochum civem Coloniensem et philosophum.

Vilhelme, Agrippae moenibus editus,
Per prisca nobis stemmata cognitus,
Romana quae quondam tuae urbis
Gloria contulerat colonis.

In urbe tecum hac condidici vagas
Inferre fraudes per *συλογιστικος*
Nexus, quod et contentioso
Tradiderat dialexis ore.

Primaeva tecum hac prendideram sacros
Libros sophiae, tunc mihi cognitum,
Albertus et quid Thomas alti
In physicis docuere rebus.

Nemo hic Latinam grammaticam docet
Nec expolitis rhetoribus studet,
Mathesis ignota est, figuris
Quidque sacris numeris recludit.

Nemo hic per axem candida sidera
Inquirit aut quae cardinibus vagis
Moventur aut quid doctus alta
Contineat Ptolemaeus arte.

Ridentur illic docta poemata,
Maronianos et Ciceronios
Libros verentur, tanquam Apella
Carne timet stomacho suilla.

25 Hos inter unus tu nitidus sedes
Mathesin alto pectore comprobans
Et quod vetustas diligenti
Posteritatis amore scripsit.

22. Ad Hartmannum de Eptingen seniorem ecclesiae augustioris Basiliensis.

Hartmanne, priscis nobilibus satus,
Eptinga qua se celsa sub aethera
Attollit et nascentis ortum
Prospicit ambitiosa Rheni,

5 Hac arte natum Gallia suscipit,
Ut disciplinas ingenuas tibi
Daretque et artes, quas Secannae
Parrhisii tribuunt ad undas.

Edoctus illic mox Basileia
10 Urbs te recepit, quae modo praemia
Tui laboris fert honesta
Perpetuos tibi dando census.

Hac urbe doctis semper eras viris
Hospes serenus, quicquid habes tuis
15 In aedibus, totum hoc reponens
Ingeniis, pater alme, honestis.

Nulli per orbem, quam mihi, notior,
Quam magnum amorem vatibus omnibus
Praestes paterna affectione
20 Muneribusque tuis honorans.

Quamvis gravatis insidet artubus
Podagra magnis membra doloribus
Vexans, tamen nunquam beatae
Desereris studio sophiae.

25 Tecum diebus pluribus egeram
Excelsa tecum sidera colligens
Et quicquid altrix terra nutrit
Per maria et fluvios et arva,

Quot stent per orbem lucida sidera,
30 Quae magnitudo prima vel altera
Et ordines quot deinde stellis,
Qui rutilant radio minori,

Quot terra, narras, continet aequora
Et insulis quis circuitus vagis,
35 Dimensiones circulorum
Cosmographus retines disertus.

Quapropter omnis docta sodalitas,
Rhenum rapacem quae modo possidet,
Te laudibus multis adornat
40 Perpetuos tibi dans honores.

23. Ad Bernhardum Valerum Barbatum mathematicum, astronomum et philosophum.

Bernharde, claras dum meditor tuas
Laudes futuris dicere saeculis,
Mox offerebat se poetae
Calliope modulata plectro,

Quod magna nostrae gloria patriae,
Sublimiori qui ingenio viges,
Ut alter Euclides figuris
Sis, numeris Ptolomaeus alter

Alterque Ianus, Regius enitens
10 Quem Mons creavit, cuius et omnia
Relicta post suprema fata
Tradita sunt tibi iure sancto,

Graece et Latine scripta volumina
Et organorum maxima copia,
15 Servare quae monstrant corusca
Sidera legibus irrepertis,

Quae magnitudo, quis locus et situs,
Distantiae quae, verus et ambitus
Et altitudo quisve certus
20 Omnibus assit in orbe motus.

Tu Graeca calles et nitidus legis,
Interpretaris rara volumina
Matheseos, quae nemo vidit
In Latiam resoluta linguam.

25 O quanta nostris gloria saeculis,
Germana quantum et terra superbior
Erit tuos cernens labores
Perpetui tibi causa honoris!

Te tota noscit nostra Alemania,
30 Miratur et te tollit ad aethera,
Vormaciensis praesul omni
Te studio colit atque honorat.

Feras quieto pectore coniugem
Vel morte ademptam consilio deum,
35 Ut mente nunc doctae sophiae
Liberiore vacare posses.

Nam rara libris cura, ubi femina
Quieta turbat tecta philosophi
Diesque noctes cor mariti
40 Per stimulos agitans acerbos.

24. Ad Ioannem Reuchlin seu Capnion trium linguarum interpretem et philosophum.

Capnion nostrae decus omne terrae,
Vistula Eois cui limes oris,
Noricum et cuius latus explicavit
Ister et Alpes,

5 Balticus dictus sinus a latratu
Clauserat nostrum glacialis orbem,
Finit occasum rapidus gelato
Flumine Rhenus.

Saepe ibi tecum, memini, Latinae
10 Quicquid et Graiae recinunt Camenae,
Legifer quicquid tulit et sacro vo-
Lumine Moses,

Volvimus; magnus pater et parens es,
Qui tribus linguis super eruditus
15 Nec mihi in toto similis tibi unquam
Cognitus orbe est.

Te Tubingensis veneratur ultro
Et colit multo Basilea honore
Teque mirantur, tua qui diserta
20 Scripta revolvunt,

Culta quae priscum redolent leporem,
Sive Romanas vel Athenienses
Seu Palaestinas tua docta fundunt
Pectora voces.

25 Tu librum de mirifico relatu
Edidisti omnem memorans sophiam,
Quicquid invenit Latialis, Argus
Et quid Hebraeus.

Comicas fraudes copiose scribis
30 Et sonas doctus tragicum cothurnum,
Primus et nostras celeres iambos
Ducis in oras.

Inde per Rheni celebratus urbes
Te colit praesul refovens sodales
35 Et meis cunctum lyricis habebis
Nomen in aevum.

25. Ad Udalricum Zasium Friburgensium cancellarium.

Zasi Friburgi non minimum decus,
Qua laeta surgit Priscia collibus,
Qui vite amicti nec remotam
Hercyniam speculantur atram,

Bacenis illic dicta prioribus
Silvae sed Atrae nomen habens modo,
Qua Necari fontes et Istri
Perspicuis oriuntur undis.

Urbem beatam hanc sed modo possidet
Maxmillianus gloria principum
Germaniae et quotquot renato
Cernit in occiduo orbe Phoebus.

Hic iura nobis optima proferet
Leges reformans et veterum bonos
Mores reducet, cum severo et
Omnia pacificabit ore.

Pravis sacerdotum obviet artibus
Et sacra sanctis moribus induet
Romamque purgabit, vetustum
Saecula dum redient in aurum.

Annus vocabit nunc iubilus virum
Mutare suetus saecula moribus
Et gloriam Germana tellus
Qua sit adhuc aditura maior.

Te Phoebus alto pectore possidet,
Qui culta profers carmina barbito
Et vatibus cunctis amicus,
Quos rigat amne strepente Rhenus.

26. De antiquitate Treveris ad cives.

O quanta vestris moenibus inclitis
Oblitterata est gloria principum,
Viri Treverenses, Mosellae
Qui gelidum bibitis liquorem!

Romam videbar cernere corrrutam
Rursus ruina, dum feror impiger
Per porticus, portas et aulas
Perque palatia prisca regum,

Passim per agros quae modo concidunt
Feruntque celsis culminibus suis
Tholisque summis atriorum
Arboreos frutices et herbas.

Idola divum vidimus inclita
Inscripta sacris sub titulis suis
15 In plateis, heu, nullo honore
Marmoreis recubare saxis.

Sepulchra Graecis vidi epitaphiis,
Inscripta busta et stare sub hortulis
Et manibus sacrata functis
20 Urna suprema reperta in agro est.

Avara quid non tempora devorant?
Tulere metas Herculis aeneas,
Nos nostraque involvunt ruinis
Perpetuo rapiente caelo.

27. Ad Theodoricum Gresmundum Caucum vel Cattum hospitem suum Mogundinum.

Cum virus rapuit letiferum Ursulam,
Quae me blanda suis torserat ignibus
Et me vafra coegit
Versus scribere lubricos,

5 Castis carminibus sum modo deditus
Caris nostra ferens dona sodalibus,
Quos inter mihi noto et
Docto pectore cognitus,

Caucorum genitus stirpe veterrima,
10 Gresmunde, Obnobii particula Alpium
Qua se montibus altis
Trans Rhenum fluvium erigit,

Qui multis gelidi fluminibus scatent
Et te, Rhene, patrem largiter imbuunt
15 Menus, Lipia, Rura
Et Lona invida vitibus.

Sed, Gresmunde, probans munera Bacchica
Fugisti rigidas has patriae plagas
Et te cultus in urbem
20 Confers, docte, Moguntiam.

Ad Rhenum fluvium nulla feracior
Urbs est tam placidis candida moribus
Et quae dona Lyaei
Largo munere proferat,

25 Quae tecum, memini, saepe resumpsimus,
Dum se stella poli verteret axibus
Ad somnumque vocaret
Gallus tempora dividens.

Tu cunctas animo pelle molestias
30 Et frontis nebulas! Fata dies ferunt,
Quae labentibus annis
Nos Ditis statuunt domo,

Nullo qua capies pocula cymbio,
Quae Rheni ad fluvium nata, sed horridus
35 Charon ducet ad undas
Lethaei fluvii invidas.

Tunc uxor capiet cunctaque liberi,
Quae multis tibi sunt parta laboribus,
Heredemque videbis
40 Ingrato fore pectore.

28. Ad Ioannem Tritemium druidam, abbatem in Spanhaim.

Maiore flatu tendite tibias,
Dulces Camenae, quae canitis viros
Aeternitatis vestrae amantes
Quique per ingenuos labores

5 Vestros libellos pulvereo situ
Tectos adornant muneribus novis
Et sedibus donant amoenis,
Ut supera foveantur aura.

Talis Mosellae natus ad uvidas
10 Ripas canendus Tritemius meus,
Quem fontibus vestris rigatum
Muneribus variis beastis.

Tres ille linguas ingenuus sonat,
Graiam et Latinam, deinde veterrimam
15 Et quicquid arcanum vetustis
Carmina concinuere libris.

Primus vetustis moribus in sacris
Respondet hic, quo flumina personant
Rheni et Mosellae quoque noster
20 Oceanus furit inquietus.

Hic liberalis *κοινόβιον* suum
Restaurat ornans omne latus sacrum
Cum versibus Graecis, Latinis,
Cum Solymis pariter figuris.

25 Hic hospitalis grata sodalibus
Cum fronte laeta munera dividit,
Bacchum calentem cumque salsis
Divitiis maris et quietas

Suas per undas, quas poterit, dapes,
30 Habere, largis praeparat epulis,
Nam carnibus vesci ipse prisco
More Pythagoreo retractat.

Caules virentes atque olerum comas
Leguminosis sanior epulis
35 Cum lacte et ovis sumit, unde
Ille famem relevet diurnam.

Nostris vetustis iste parentibus
Cibus placebat, dum piper et crocus
Nullus fuit per tecta nostra
40 Nec medicus peregrina coxit

Crudae podagrae et semina febribus,
Quae nunc molestant corpora morbida,
Dum scorta per noctes diesque
Atque gulam sequimus nocentem.

45 Io, io, me quo rapis, Euhie?
Non sunt canenda hic carmina turpium,
Sed laudibus summis colendus
Tritemius, decus omne nostrum.

Oris modesti est, vita modestior
50 Vinique parcus, sed reliquos movens,
Ut liberali fronte mentes
Exhilarare velint Lyaeo.

Cibos dein inter Graia volumina
Profert, Hebraea et scripta manu sua
55 Et quicquid a Gallis in oras
Teutonicas druidae intulere.

Narrat vetustas Orphea Thracium
Amphionemque et percelebrem Linum
Urbes lyra struxisse Graias
60 Atque hominum sociasse coetus.

Illi per altos sic nemorum specus
Vastasque silvas Hercyniae vagi
Silvestre vulgus convocarunt
Et placidis docuere verbis

65 Terras arare et sub luteas casas
Culmis retectas ire iugaliter
Antrisque despectis pudicae
Pergere coniugis ad cubile.

Hinc cura prolis cum pecore addita est
70 Et quae sub arvis effera vixerant,
Mansuetiorem disciplinam
Compositis didicere villis.

Annosa quercus tunc fuerant sacrae
Aedes deorum, sub quibus annuum
75 Solvere votum, dedicatis
Numina dum coluere lucis.

Prudentiores tempora fecerant
Urbes et altis oppida moenibus
Struxere, quae sacris deorum
80 Cultibus et ceremoniarum

Coepere pulchris condere legibus.
Sic nostra crevit pars Alemanica,
Ut Italis et Gallicanis
Ingeniis modo par resurgat,

85 Dum cultiores tu modo litteras
Infersque priscis carmina saeculis
Aequanda, quae praesul disertus
Vangionum probat et reponit.

Aetate nostra vos duo lumina
90 Et litterarum maxima gloria
Fulsistis, hinc vobis perennem
Carmina cuncta dabunt honorem.

LIBER IV.

1. Ad senectutem suam.

Iam mihi tristis Hiems Boreasque rigentibus procellis
Incana menta sparserant pruinis
Et modo testa mihi glabrescit perditis capillis,
Squalent ut arbores comis solutis,
5 Quas Capricornus atrox et Aquarius algido rigore
Denudat et suo spoliat decore.
Quae tamen ad verni reparantur sideris calores,
Dum cuncta lubricus reducit annus
Sollicitatque suis stimulis Venus incitata ab astris,
10 Ut prole terras impleat renata.
Ast, ubi pigra semel nostris venit artubus senectus
Et mors supremo nos locat feretro,
Imperiosa trahit Proserpina sub suum cubile,
Quod ferreis cum vectibus seravit,
15 Et reduci negat ire via nos alligans sopore,
Quo nullus excitabitur sepultus,
Sit quamvis Rheni dominus vel Vistulae colonus,
Istri vel Arctoi sinus tyrannus.

2. Ad Matthaeum Langum sacrae imperialis camerae secretarium et collegii poetarum patronum.

Matthaee, cunctis, candide, posteris
Legendus, aures si dederis mihi,
Utrumque nostrum quo perennis
Gloria perpetuos manebit.

5 Iam tota nostris nota laboribus
Et scripta libris patria Teutonum,
Haec littoralis si sub Arcto
Visa mihi fuerit poetae.

Mores et urbes cum populis suis,
10 Silvae patentes frigus in Arcticum,
Montes, paludes, stagna, campi,
Flumina sunt memorata nobis

Gentesque, Rhenus quas vagus irrigat
Istrumque magnum quae modo possident,
15 Et Vistula ac Arctous Albis
Teutoniam mediam pererrans.

Fortis iuventus haec mea protulit,
Quae nunc tepescit membraque viribus
Exhausta sunt aetasque nostra
20 Iam medio stetit axe caeli.

Restat sub Arcton cernere Tethyos
Rigentis undas, littora et insulas,
Natura qua finem gelato
Fecerat imperiosa caelo.

25 Opus patrono est huic mihi maximo,
Hanc consequamur quo modo gloriam,
Ut latitudo longitudo et
Teutonicis habeatur oris.

Hinc regis aures sollicitus petes,
30 Ut ille nostris aera laboribus
Condonet aut commendet illis
Regibus, quos habet alter orbis.

Bacchus columnas littore in Indico
Solis sub ortum constituit, vagus
35 Secutus Alcides ad aequor
Occiduum posuitque Gades

Fortisque Ulixes sic medii tulit
Maris furores saxaque naufraga
Virtute vicerat perennem
40 Carminibus meritus favorem;

Sic, congelatae nos ubi terminos
Terrae remensi, maxima posteris
Mox signa ponemus per orbem
Perpetuis memoranda libris.

Per multa nemo saecula noscitur,
Ni multa tentet ferre pericula
Et casibus duris volutus
Ad patrios redeat penates.

Opes, honores, ambitio impotens
Multos peractis funeribus manent,
Virtute quae vera parantur,
Perpetuas statuunt columnas,

Dum docta vates carmina Teutoni
Tibi reponent teque suum canent
Collegio erecto patronum
Pieridum et venerandum amicum.

3. De enavigatione Codoni sinus.

Musae Pierides, quo ferimur freto?
An mersos iterum poscimus inferos
Umbrarumque ducis regna silentia?
Fines orbis an alteros?

Quo, quo, Phoebe, ruis? quo vaga lumina
Ferventemque globum mergis? an omnia
Confusis iterum sidera legibus
Antiquum repetent chaos?

Densantur tenebris aequora tristibus
Et nox crassa ruit nigrior omnibus,
Quae somnos faciles et requiem brevem
Fessis luminibus negat.

Instructa celeres arbore currimus
Insurgitque sonans aura rudentibus
Et iam plena volant lintea spiritu,
Qui navem volucrem rapit.

Nunc fluctu tumido sidera tangimus,
Vasto mox humiles subsidimus specu.
An, Neptune, potes ferre tot impetus,
Mersa et Nereidum cohors?

Excelso fugiunt cardine sidera
Nec deprensa micant luminibus vagis;
A tergo geminas linquimus Arcades
Teque Anguem pede lubrico.

Post tergum Herculeos conspicimus toros
Perseumque sua coniuge proximum

Et collo Heniochum qui gerit Haedulos
Cepheique senis caput.

It devexa ratis vix remeabilis,
Qua concreta carent aequora fluctibus
Et tellus rigidis maesta aquilonibus
Silvas explicat horridas.

Latratu sequitur marmoreus canis
Et rictu retinet robora mordico
Delphinusque volans explicat ubera in-
Flexus terga liquentia.

Quam praeceps hominum cura furentium,
Quae cogit rapidis aestibus invium
Persulcare fretum monstraque tristia
Pictis cernere navibus!

Non aurum in Scythico linquitur aequore
Intactum, cupidae sed volitant rates,
Qua stat perpetuis unda rigoribus
Et pigro premitur gelu.

Quo tandem poterit fine quiescere
Auri cura nocens? si rapidum mare
Tempestasque vorax saxaque naufraga
Immunes veherent trabes.

Ergo praecipiti nave sub inferos,
Audax turba, ruis? non fuerat satis,
Quod vos terra vorat non satiabilis?
Fatum quaeritis alterum?

Audaces nimium Tartara poscitis
Umbrarumque domos irremeabiles,
Qua vos plena vehant carbasa squalidi
Rectoris Stygii lacus.

Sed, me si quis adhuc corpore frigido
Et membris tremulis imperitat vigor,
Hac me nocte vehet Barbara Cimbricum
Ducens per Codanum sinum.

4. De Lapponibus silvestribus et situ Livoniae.

Musa, num tantum tacuisse monstrum
Te pudet nullum, modulata, carmen?
Et mihi blando, memini, solebas
Ludere versu.

An tibi Phoebum viridemque Cynthum
Et nemus gratum fidibus sororum
Eximit sacrae Cereri dicatus
Frigidus humor,

Quem bibit nullo satiata potu
10 Gens sub Arctois temulenta terris
Legibus diris sua dans ad aequas
Pocula lances?

Vel furens densis Boreas pruinis
Plectra concussit sua flabra iactans
15 Inde per Veltas Venedesque crudos
Murmura spargens,

Qua maris fertur trifidus sub undas
Vistulae gurges Tanarusque praeceps
Et Memus vastis sinibus receptus
20 Exoneratur?

Inter extremos ea terra tractus
Orbis algentes speculatur Arctos,
Nulla qua caeli facies nec ulla
Sidera vernant,

25 Sed stat immoto polus altus axe
Noxque sub longis agitur tenebris,
Dum petit torvum breviore Phoebus
Limite Caprum.

Tristior canis nivibus rigescens
30 Terra non Austros Zephyrosve sentit,
Nubibus largis iacit aut tepentes
Iuppiter imbres.

Cernères nullis habitare tectis
Vulgus incomptum gelidis sub oris,
35 Sed fero ritu specubus rigentes
Protegit artus.

Vidimus tectum corio bovino
Corpus et ramis salicis recinctum,
Corticis duri rigidas tegebat
40 Subere plantas.

Ibat intonsis rigidus capillis
Squalido vultu et fruticante barba
Et genis macris cava subsidebant
Lumina frontis.

45 Cum vocaretur, fugiebat hirto
Ore congressus, potuit nec ulla
Voce tardari fugiens sub altae
Devia silvae.

Tertium Phoebus reparavit ortum,
50 Dum vagi silva vehimur silenti,
Non avis nostros oculos morata est
Nec fera visa est.

Pellibus molles habitant sabelli,
Hermulus candens nitidusque mardrus,
55 Quos parens rerum glaciosa contra
Sidera vestit;

Hos vagum vulgus sequitur nivosis
Saltibus crudos stomachos foventes
Carne, quam nullus focus expiavit
60 Flamma nec ussit.

Nemo ibi Baccho calet aut nocenti
Defluit luxu nec honore quisquam
Turget, armato duce nemo quaerit
Caedibus aurum;

65 Non ibi magno vocat aere vulgum
Vas neque in templis tuba constrepenti
Personat buxo, revomunt nec ullos
Organa ventos;

Non ibi iuris temerat peritus
70 Civicas causas, medicus nec atros
Exigit nummos, populum nec urget
Vertice rasus;

Vivitur nummo sine iurgioso,
Qui fuit multis mala causa mortis
75 Excitans lites, gladios et enses
Fraudis et artes.

Quam foret felix hominum propago,
Si foret tali moderata lege!
Sed volant nullo retinente freno
80 Crimina mundo.

5. Ad Apollinem repertorem poetices, ut ab Italis cum lyra ad Germanos veniat.

Phoebe, qui blandae citharae repertor,
Linque delectos Helicona Pindum et
Et veni nostris vocitatus oris
Carmine grato!

5 Cernis, ut laetae properent Camenae
Et canant dulces gelido sub axe.
Tu veni incultam tidibus canoris
Visere terram!

Barbarus, quem olim genuit vel acer
10 Vel parens hirtus Latii leporis
Nescius, nunc sit duce te docendus
Pangere carmen,

Orpheus qualis cecinit Pelasgis,
Quem ferae atroces agilesque cervi
15 Arboresque altae celeres secutae
Plectra moventem.

Tu celer vastum poteras per aequor
Laetus a Graecis Latium videre
Invehens Musas voluisti gratas
20 Pandere et artes.

Sic velis nostras, rogitamus, oras
Italas ceu quondam aditare terras,
Barbarus sermo fugiatque, ut atrum
Subruat omne.

6. Ad Augustinum Olomuncium, dum apud puellam consenesceret.

Divos in reditum tui
Iamdudum celeres prospero numine
Votis imprecor omnibus,
Ne caelo residens Iuppiter aureo

Diro fulmine saeviat
Neu multa quatiat grandine semitas
Neu laetos modo solibus
Involvens tenebris praeripiat dies

Immensasque vias tibi
10 Et calles faciens irremeabiles.
Sed tu nec tonitrus times
Nec vastam metuis Pallados aegida

Nec Martis rigidos equos,
Quamquam sanguineo pulvere ferveant.
15 Contemptor superum, cave,
Ne Fortuna vagis passibus ingruat!

Nemo tutus enim diu
Mortalis superos temnere praevalet;
Nam non ira Iovis trucis,
20 Non Mars horridior, non alius deum

Celsum perdidit Ilion
Et regis Priami Pergama subruit,
Sed quae sidere pulchrior
Inviso Paridis iudicio nitet.

25 Heu, pastor temerarie,
Ne molli penitus pectore saucius
Externaque calens face
Oblitus redeat, quam prius arserit.

7. Ad Phoebum caniculari tempore.

Parcius tandem radiis coruscis
Exeras vultum nitidis reconde et
Solibus flammas modo saevientes
Aethere ab alto!

Finditur dudum nimio calore
Sicca terrarum facies renidens
Appetens imbrem gelidique torpent
Flumine fontes.

Namque vesani sitiens Leonis
Sidus exortum est Procyonque fervens,
Morbidos menses et amica leto
Tempora praestant.

Uritur multo calefactus igne
Aeris tractus, vaga conquierunt
Flabra ventorum, tacuere surda
Murmura ponti.

Arva iam squalent, sitit ager undas,
Bacchus exustis coquitur sub uvis,
Dum tenet nimbos Aquilone clauso
Iuppiter atros.

Quis mihi latos Scythiae rigentis
Porriget campos, ubi frigus altum
Torpet et strictis glacie morantur
Flumina ripis?

Vel quis algentem nivibusque et auris
Uvidum Rhenum mihi iam bibendum
Vel nives Hebri dabit aut gelatas
Ponit in Alpes?

Barbaras labens Tanais per oras
Vix meos aestus rapidos et ignes
Atque flammantem nimium calorem ex-
Stingere posset.

Frigidas vel me, placidae Camenae,
Ducite hinc grati nemoris sub umbras,
Quo lyrae insultant choreasque ducit
Pulcher Apollo,

Hic ego silvis fruiturus altis
Deprecor, Musae, date Pegaseis
Ungulis ruptis latices et ora
Spargite nostra!

8. Ad locum suae nativitatis.

Bacchicos inter generatus olim et
Francicos colles, ubi Menus altis
Flectitur ripis et aprica silvis
Culmina vestit,

Hic ego Bacchum nitidam et Minervam
Barbito molli cecini frequenter,
Vallibus dulcis mihi voce ubi re-
Sponderat echo.

Plurimum refert, ubi quis creatur
Et loco et quali genitore pastus
Quisque praeceptor tua succulenta
Pectora condit.

Circulus vitae mihi quartus instat,
Quo quadragenus mutuatur annus,
Et petit praeceps mea vita stantes
Littore Gades.

Qualiter Panno volitante curru
Fertur in praeceps triiugis equabus,
Sic volans acto mea vita cursu
Fertur ad Orcum.

9. Ad Mercurium, ut se placide vita functum ad campos Elysios ducat, διαβατηρικε.

Nostrum evolantem corpore spiritum,
Hominum et deorum nuntius aliger,
Duc, duc, rogo, per Ditis aulam
Elysiis statuens sub arvis,

Quo turba vatum carminibus vacat:
Hic bella cantat magnifica tuba,
Alter gemit dulces amores,
Hic lyricas modulatur odas.

Simul migrantes ingredimur specum,
Qua se relaxant atria Tartari,
Hoc praeferas funale, opacas
Intrepidi ut penetremus oras.

Barba rigescens dum petitur senex,
Qui plena conto cymbia transvehit,
Huic, oro, des naulum, poetam
Sistat ut ulteriore ripa;

Nam nulla mecum est sumpta pecunia,
Migrans reliqui nil nisi carmina,
Nudus sub orbem matre fusus

Flavente ramo hinc guttura Cerberi
Compesce monstra et, quae foribus cubant,
Ad regis aulam quae severam
Excubias faciunt perennes.

Regem datum est dum comminus aspici
Et sceptra raptae fulgida coniugis
Et iudices tres ore torvos
Cum Furiis colubris recinctis,

Tu blanda regi verba dabis, rogo,
Labem peracti si fero criminis,
Ut leniter purgetur omne,
Quicquid in has tulimus tenebras.

Purgata postquam est umbra volatilis,
Non me sub atri fluminis alveum
Sistas, ubi umbrae mille ad auras
Aetherias cupiunt reverti

Rursusque notis corporibus frui
Cassaeque vitae ferre pericula
Atque artibus suetis
Incipere et renovare formam,

Sed, candidato quod melius mihi est,
Duc me ad superni culmina principis,
Quis Iuppiter cum dis beatus
Nectare et ambrosia levatur,

Beatus illic saecula ut exigam,
Cunctis supremus dum adveniat [dies]
Malos sub aeternos caminos
Atque bonos statuens Olympo.

10. Ad Blasium Hoeltzel Caesaris Maximiliani scribam et auricularium paraenetice.

Blasi Romuleis beate Musis,
Omnes quem celebrant sacri poetae
Germani, Latii, Boemi, Britanni
Et quos Gallia, Baeticae vel ora
Doctos educat Herculis ad undas,
Patronus quibus omnibus videris
Cunctis officium tuum offerendo,
Dum stas Caesaris ante cultus ora,
Rem gratam facies tuo poetae,
Olim Celtica quem creavit ora,
Si centum numeres mihi ducatos,
Quos Caesar mihi largiter dicavit.
Sic nostris venerabile in libellis
Nomen perpetuum feres sub aevum.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBER EPODON

1. Ad Caesarem Fridericum,
dum contra Turcos principes convocasset.

Aurata nobis iam rediere tempora
Laudata priscis vatibus,
Dum Fridericus Caesar invictissimus
Vocat in senatum principes,
Ut hostium nunc imminentem turbinem
Prosternat altis viribus.
Sic fertur olim convocasse Iuppiter
Suos in axe caelites,
Dum turba fratrum, Terra quos creaverat,
Caelestibus minas dabat;
Hic Ossam et hic dum Pelion audax corripit
Ponens Olympi vertice
Et iam propinquam viderant Phoebi rotam
Et fixa caelo sidera,
Mox voce vasta Typhoeus fratres monet
Turbare de solio Iovem.
At ille blandus ore torvos intuens
Superba risit pectora
Manu rubenti Cyclopum ferocium
Trisulca poscens fulmina
Et mox coruscum utrumque caelum personat
Tonantis atro fulgure
Trinacriae et sub rupibus Terra editos
Saevis tumulavit ignibus.
Sic, Caesar, incliti senatus arbiter,
Coetu pio cum principum
Velis, precamur, hostis immitissimi
Frenare saevos impetus,
Nostro propinqui qui polo iam saeviunt
Summum lacessentes Iovem.
Dum cernimus caelo vagabunda sidera
Certis oriri legibus,
Dum piscis exilit squamosus aequore
Crescunt vel hortis gramina,
Dum flexuosis Ister ibit cornibus
Euxina pulsans littora,
Laudes tuas tollemus altum ad aethera
Tuis triumphis supplices.

2. In maledicum lusorem loquitur talus.

Quid me immerentem, latro, vexas tesseram
Caecus furenti pectore?
Quid, quid tonantis imprecaris fulmina
Tristesque morbos pestium?
5 Quid ore iactas impudenti numina
Et impiorum carceres?
Quid, torve, torques frontis atrae lumina
Ut ursus aut ferox aper?
Non causa sum, latro, tuae vesaniae
10 Nec dignus ira numinum.
Seu quina gestem vel quaterna stigmata
Vel ultimum senarium
Sive unitates computabis ultimas,
Auctore te sic ludimus.
15 Laetis studebis ergo verbis ludere
Vesana cogens pectora.
Ni feceris frenans temerarias manus,
Te quarta vexo Mania.

3. De lusore, qui in ludo sibi evelli fecit dentes.

Lusor sedebat pertinaci spiritu
Pecuniarum prodigus,
Donec crumenis omnis exhaustus foret
Origo nummus litium.
5 Exuta mox deponit atrox pallia,
Cultros et enses trusiles,
Quae cuncta postquam ludioni ademerat
Fortuna versans omnia,
Mox, quae cutem vicina vestis texerat,
10 Femoris pedumque vincula
Sorti reponit cuncta poscens numina,
Lucro ut faverent praesides.
Sed nullius cum senserat praesentiam
Divis perosus furcifer,
15 Sese execrabat nudus omni corpore
Frendens minaci murmure.
Tandem reclusis pandit ora rictibus
Dentesque caesivos tenet,
„Hos, o sodalis, nunc, mihi fidissime,
20 Lucrove damno suscipe!“
Quos cum furenti perdidit vesania,
Evulsit atrox forpice
Clamans cruentus: „Hos caninos insuper
Tibi pono, perversissime,
Adversa quos si sors mihi nunc dempserit,
Statuam molares uvidos.

Nec terrearis, liberali protinus
Tibi fronte solvam singula,
Nam dentibus natura cunctis prodiga
30 Duos decem et ter contulit."
Haec elocutus sanguinolento gutture
Veniunt ministri carceris
Furvam trahentes sub speluncam perditum
Crebroque pulsant verbere
35 Et, roscidam dum Sol reduxit lampadem,
Ab urbe flagris ductitant.

4. Fabula de invido et cupido.

Invidus et cupidus diverso sidere nati
A rege postulabant larga munera.
Rex his pollicitus, quod primus ferret, id alter
Duplicato felix obtineret munere.
5 Sed mox exoritur saevo cum murmure rixa,
Prior quis esset inter ipsos ordine,
Sorte placet tandem tractare volubile Fatum,
Quem vellet intueri claro sidere;
Invidiae postquam stimulis arriserat acto,
10 Clamat furenti concitatus pectore
Ille: „Mihi dextri terebretur luminis orbis!"
Avarus ille mox duos ut eruat.
Rex utriusque videns oppletas crimine mentes
Exegit utriusque poenas debitas.

5. Ad Venerem tres amores suos commemorans.

Quid mea sollicitis infestas pectora curis,
O diva fluctuoso nata gurgite,
Cum modo septeno Celtis tibi milito lustro
Tuus dies noctesque fidus armiger?
5 Barbara Sarmaticis Hasilina experta sub oris
Primis meis amoribus nunc nobilis;
Vix mea bis denas hiemes tunc viderat aetas
Et sex sub annis succulentis militans.
Elsula fluctivagum dein decantata per Istrum
10 Munus iuventae fortioris torserat.
Sed, cum Rhenanas nuper vagus erro per oras,
Aetas virilis Ursulae me iunxerat,
Ursula lascivis mulcens mea pectora verbis
Vita licentiore cogens vivere,
15 Dum iubet, ut fluidae capiamus gaudia vitae,
Bacchi calentis subministrans pocula.
Inde mihi blandum praebet sub nocte soporem

Cumque suo captum pectus suspirat amore
20 Altusque pulsat spiritus praecordia,
Mox mihi blandiloquis infigit basia labris
Luduntque linguis ora sensim mutuis
Non secus, ut, blandum referunt cum sidera solem,
Sub axe verno dum redit favonius,
25 Hibernis nivibus glacies resoluta liquescit
Fluuntque saxa percitis humoribus;
Ursula sic tota mollit mea pectora nocte
Rheni decus puella formosissimum.

6. De infante ad ignem foco.

Exectus infans matris ex ergastulo
Salemine vivas laetior,
Velut Lyaeo bis tibi nativitas
Per fata fertur aspera.
Sed dispar utriusque Clotho neverat
Primordiorum stamina;
Nam patrium Nyseus expertus femur
Menses statutos conficit,
Te mater ad sextam ferebat Cynthiam,
10 Reliquas sed olla perficit,
Prunae calentis olla dum stetit foco
Uterique reddebat vices,
Repleta quae lactis fuit pinguedine
Et unctuoso smigmate.
15 O vita curis subiacens gravissimis
Et tristius nos deseris!

7. Ad Henricum Cuspidianum, quod nihil aeternius et clarius litteris sit.

Quondam monebas scribere, quid carmina,
Henrice, nostra conferant,
Dum fata nos suprema contumulaverint
Lucemque caram clauserint,
5 Tunc mox per ora vulgi fama spargitur,
Quot quisque nummos liquerit,
Hinc uniuscuiusque vita quaeritur,
Quali sit acta tramite.
Est, qui studebat ampliandis aedibus
10 Et comparandis censibus
Hortisque, quos piscosus amnis irriget,
Silvasque densas implicat,
Armenta equorum fortium quibus educat,
Oves, boves et bucculas;
15 Alius relinquit bracteatas laminas
Fusasque in auro imagines,

Possessor alter hos post mortem ut auferat
Vel ventre mox deglutiat.
Est alter, ut vivat perenni tempore,
20 Amata gignit pignora,
Nomen futurum quis sibi per saeculum
Sperat per omne cognitum.
Obliviosum cuncta sed tempus vorat,
Nummos, agros et fornices
25 Prolemque delet et genus clarissimum,
Ni scripta servent mortuos.
Testatur hoc quondam beata Graecia
Et Roma victrix gentium,
Quae praeter illa nil dedere posteris,
30 Quam quae leguntur chartulis.
Haec me perennem provehent ad gloriam
Aevoque longo prorogant.
Cum corpus hoc et ossa nunc vigentia
Saxo cubent sub frigido,
35 Dicet viator: Haec sepulchra quem tegunt,
Aeterniora liquerat,
Quam quae rudes et imperiti sordidis
Curant suis laboribus.

8. Quod solo amoris chronico morbo in vita laboraverit.

Iam bis quaterna lustra sano corpore
Fata mihi dederant aetate lapsa lubrica,
Dum nulla febris aut podagra tristior
Presserat incolumem nec pestis omnibus minans.
5 Quos sospitatis esse dicunt praesides,
Iure deos veneror gratesque dico plurimas.
Nec latro tot regionibus volubilem,
Dum peregrinus eram bis quinque in annos, obruit.
Tutum suo per barbaras duxit plagas
10 Numine Mercurius, qui vatibus favet suis.
Nec ursus umquam vel lupus vel saetiger
Corpora dissecuit vel dente vulnus intulit;
Canis semel sed, ut mihi praedixerat
Plena furoris anus, suras momordit pendulas.
15 Ad iudicem me nemo etiam citaverat
Aera locata petens iniurias vel conquerens
Nec quisque testem me vocavit conscium
Esse sui sceleris vel veritatis lubricum.
Prorsus beato vita cursu fluxerat
20 Hactenus incolumi, me Iuppiter sic provehat.
Sed temporalis, quod queror, morbus mea
Pectora semper habet membrisque totis insidet,

Quem nullus umquam succus aut herba impotens
Nec peregrinus odor a mente nostra dispulit,
Non ipse, qui memoratur aegrorum pater,
Sive Machaonius vel clarus arte Hippocrates,
Sed sola, quae me sauciavit candidis,
Ursula, luminibus, me sospitem reddet mihi.
Haec, si paroxysmus tremore percito
Membra mihi quateret, blando fugaret osculo.

9. In Bassareum medicum.

Quid canibus similis rabido me murmure laedis
Vastis premens latratibus
Denigrasque meam rabioso gutture famam
Nostris Camenis obstrepens,
Putrida cui sanies confuso felle veneni
Iecur respargit invidum
Invidiaeque malum pallor cui plurimus ore
Pectus resignat tabidum,
Quo mihi saepe novae praestabis semina laudis
Victoriasque plurimas?
Crescit enim virtus, dum duris casibus acta est,
Marcens sine adversario;
Quod, si de Roma non pulsus Naso fuisset
Ponti remensus littora,
Non tot liquisset praeclara volumina vates
Cunctis legenda saeculis
Et, Maro si patrios non amisisset agellos,
Eius nec essent carmina
Et fuga, quae totiens Ciceronem exegit ab urbe,
Excussit ingenii faces.
Nam, veluti parva scintilla nascitur ignis
Forti excitata anhelitu,
Sic, me dum variis iactat Fortuna periclis,
Virtutibus viam facit;
Sic invicta feris virtus agitata procellis
Suis calescit viribus;
Utque ferox Mavors consurgit maior in arma,
Ut hostis insolens ferit,
Sic, me dum lingua caedis truculentus iniqua,
Tibi tela concitas mea,
Vulnera quis toto tibi lata canentur in orbe,
Quae nemo sanet clinicus
Nec tibi vulnerea pollens chirurgeus arte
Notas cicatricum levet.
Ast hedera et laurus viridanti ut semper honore
In frondibus florent suis,
Sideris hiberni quos nec violentia laedit
Aestivus aut solis calor,

Sic aeternus honos erit et vaga gloria vatis
40 Tua ignava ridens pectora.

10. De Rosina ad Graccum Pierium.

Rosina nuper dum suis amplexibus
Mihi se locasset per fidelem nuntium,
Ut verna vati solveret fastidia
Maerore mentis languidae scatentia,
5 Rosam putabam me virentem amplectier,
Quae rore veris succulenta caelicam
Spiraret auram rorulento gramine.
Velut videmus rura per virentia
Rosas tumere, spirat ut Favonius,
10 Qui prata mille vestit in coloribus,
Quos inter alma mater et ferox puer
Cum Gratiis tribus pererrat roscida
Capita implicantes terreis sideribus,
Talem putabam me rosam complectier,
15 Quae verna vati tolleret fastidia.
Sed falsus, heu, decora per vocabula,
Quae longa noctis attulere taedia.
Nam strata mecum dum gemebunda posuerat
Meis lacertis implicans sua bracchia
20 Labrisque labra blanda saepe obambulans
Linguaeque lingulam inserendo mordicam,
Scortum exoletum, foetidum, turpissimum,
Depyge, spurcum, virulentum, sordidum,
Foedum, veternosum, impudicum, marcidum,
25 Vietum, ebriosum, paeminosum, putidum,
In nocte ter quaterque poscens pocula
Baccho meraciore cunnum exustulans,
In luce cantharis frequenter assidens,
Quod compitalibus rubis resederat
30 Et mille mutones die uno absterserat,
Centum cucullos et sacrorum ramices
Centum et recutitos mille devoraverat
Vetere et lacuna palpitantes merserat;
Hoc prendo monstrum Siculis Cyclopibus
35 Aequale labris egerens anhelitum,
Qualem cloaca exalat atra spiritum,
Quod corticoso me premebat tergore
Et hispido velut pistrix in corpore
Rugisque ventris implicabat inguina,
40 Omasa tamquam centipelli viscere.
Sed, Gracce, pulchra qui colis vocabula,
Simili, caveto, ne capiare belua!

11. In Ortulanum iurisperitum et coniugem suam.

Quidam poetae non amicus integer
Et Ortulani filius,
Uxore cuius plena sunt gymnasia
Ducisque tota curia;
5 Locat magistros, lectiones ordinat
Donatque baccis vertices;
Hanc quisque doctorum cupiens insignia
Colat Iovis ceu delubra
Nec negligat, sed munere illam palpitet
10 Peplo vel auri circulo;
Quot urbs salaces continet meretriculas,
Quo quisve amore langueat,
An ter quaterque possit aut plus septies
Iudex severa quaeritat;
15 Noscit magistrum cuncta ferre nomina
Ceu Mithridates militum;
Comedat quid aut sitim quo quisque relevet,
Censor velut considerat;
Aedes mariti dum petit respublica,
20 Fornacis intrat concava,
Ut audiat, quod quisque mente sentiat
De cive vel scholaribus;
Hanc si plateis quis videbit obviam
Et non recurvet poplitem,
25 Mox gestuoso labra vultu exasperans
Bilem expuit taeterrimam
Nares aduncans seque torvo lumine
Hostem minatur perpetem;
Huius favorem si quis ergo negligat,
30 Exul petat Pannonias.
O docta Norici ducis gymnasia,
Quae tanta vexat belua!

12. Ad Germanos poetas.

Carmina, Germano, iuvenes, quae lusimus orbe,
Aequate vel superate nostra, posteri!
Illa mihi, patrios cupio dum visere fines,
Sunt parta nostris maximis laboribus,
5 Sed neque ego Latios me dicam aequasse poetas
Aut docta quos tulit viros Hispania.
Primus ego invexi rudibus mea carmina verbis;
Qui me sequentur, doctiora proferent.
Ennius in tenera sic lusit carmina Roma,
10 Lucretius cum ceteris prioribus,
Vergilius quorum discussit carmina cuncta
A vepribus doctus rosas recolligens;

Ast alii Graios imitati forte poetas
Comoedias, tragoedias reliquerant,
15 In lyricis princeps superans sed Horatius omnes
De fonte Graio cuncta vates hauserat.
Inter Germanos mea sic, rogo, carmina durent,
Ut Italis Horatii sub finibus.

13. Comparatio gladiaturae et moralis philosophiae.

Ars militaris nostra tradit corpora
Armis tueri et gestibus
Docetque pulchris praecavere motibus
Hostis prementis ubera.
5 Moralis illa sic sophia praecipit
Mentem imperare affectibus
Nec bella nostris saeviora mentibus
Quam pestis illa pectoris;
Nam mens, suis dum concitata motibus,
10 Maiora miscet proelia,
Quam cum frementi pulsat actus impetu
Aries potentum limina
Vel, quae calenti saxa iactat pulvere,
Bombarda opus Teutonicum.

14. Septenaria sodalitas litteraria Germaniae
περὶ τῆς ἑβδομάδος.

a) Septemcastrensis Danubianus.

Si clara Graeciae recenseo lumina
Erraticos septem globos vincentia,
Vicinitatis rite munus exequor.
Servant Eoas Graius et Getae plagas,
Qua Pontico septem ostiis Ister mari
Illabitur septemplici haud Nilo minor;
Hinc nomen est Septem datum Castrensibus.

b) Dantiscanus Vistulanus.

Munita septem est Roma collibus sacris,
Quos inter aedibus superbis arduus
Suum potens Tarpeius extulit caput,
Musis Palatinus sacer, cavum incolunt
Aves Aventinum, Cupido Caelium,
Sed Esquilinus et Quirinalis pium
Iovem vident in Viminalis vertice.

c) Pomeranus Codoneus.

Metropolitanas ferox Alemania
Urbes habet septem, ut domus Romulea

In collibus septena templa condidit:
Treveris vetusta et ditior Clonia
Et Saltzeburgum, Madeburg Moguntia
Et littorales Arcticum prope circulum
Premensis et Rigensis urbs Sauromatum.

d) Albinus Luneburganus.

Superba Cecropis bifrontis patria
Fecunda, quae artes edidit septem sacras,
Septem sophiae gloriatur lumina
Habere, quis septena mundi triplicis
Stupenda cedant plurimum miracula.
Pigri Bootis sideri septemplici
Vicinus haec septena lusi carmina.

e) Alpinus Dravanus.

Sacratus est in orbe septenarius,
Informe mundi quo chaos formam induit,
Quo Phoebus alto fulsit et micantia
Certa ferebat lege caelum sidera,
Quo terra, pontus, aer et facta omnia,
Natura quo completa; septimo die
Omni quievit a labore conditor.

f) Rhenanus Vangionus et Mosellanus.

Caelo ut recurrunt septem amica sidera
Terrae suis cyclis et orbibus vagis
Mortalia et nostrum genus regentia,
Sic Terra mater omnium ferax tulit
5 Septem viros, quibus superba Graecia
Se iactat eruditione maxima
Mundum beasse, mente, luce, gloria.

g) Necaranus Hercynianus.

Lector, sophos Graios stupere desine,
Achaicis perenne qui vivax agris
Dedere nomen dote Palladis sacrae!
Monarcha Romanus, potestas Caesaris
5 Septem ducum hoc aevo creatur dexteris,
Germana vivis quis virebit gloria
Rheni et fluenta gloriantur turgidi.

15. Ad Phoebum, cur Germaniam fugiat.

Quid, Phoebe, te vel Cynthius vertex iuvat
Delos vel dives insula?
Num barbarorum te fugabit horrida
Morumque dira immanitas?

5 Collapsa, Phoebe, templa sunt sublimia,
Quae longius possederas;
Tripodas perosas virgo vates deserit
Maeretque mutum oraculum;
Vittis recinctos candidis canos senex
10 Foedavit alto pulvere;
Quo, Phoebe, lectus pontifex pridem tuus?
Quo numen et sacer furor?
Sacramque laurum verticis clari decus
Corrosit, en, velox dies!
15 Abstrusa rerum fata quis casus regat
Doctasque linguas alitum
Peritus augur spiritu afflatus tuo
Consuerat olim evolvere.
Quis nunc tuum numen relictum consulit,
20 Ventura fata quid ferant?
Num perfidos mortalium gens ad Scythas
Pergemus in fanum tuum
Iterque plenis ibimus periculis
Per tela perque spicula,
25 Quae noxio semper veneno saeviunt
Letum ferentes concitum?
An non pudebit roscidam caesariem
Ridere tonsum barbarum?

16. Ad Phoebum, ut a tropico hiberno redeat.

Quo fulgurantem, Phoebe, celas lampadem
Claro serenam lumine?
Quid ultimum lustrare tardas Caucasum
Orbisque fines extimos?
5 Quis te morantem detinet ferox amor
Magnus vel error devius?
Huc, huc celer flagrante curru labere,
Caeli decus pulcherrimum,
Simulque vernos protinus refer dies
10 Et floridos Favonios!
Pleno redundet mensa dives poculo
Curas resolvens anxias
Frontemque tristem vina laxent fervida
Et explicent iucundius,
15 Phoebi nitentis concinemus verticem
Et fulgidum flammis caput
Iamque obsoletas instruemus hostias
Vetusta facturi sacra
Certusque sit divinus instigans furor
20 Falsoque nil pronuntiet.
Sic nos quotannis, Phoebe, te vocabimus
Arisque libemus tuis

Et thura flammis concremabimus sacris,
Sabaea quae dives legit.
His invitatus, Phoebe, laetus emica
Vultu relucens aureo!

17. In Rhadamanthum mercenariae linguae advocatum.

Quid, Rhadamanthe, meis vis nomen habere libellis
Tibi tela Phoebi concitans spicla et Apollinea,
Dum te maiorem Musis et Apolline dicis
Lingua canina clamitans gutture nummiloquo?
5 Caesar enim viridi mea cinxit tempora lauro
Nostras genas exosculans nobilem et efficiens,
Inde meis fulvum digitis circumdedit aurum
Antistitem Phoebi creans carmine Apollineo.
Tu venaliciam contendis vendere linguam
10 Strophos, dolos, fraudes ferens divite ab ingenio,
Cum tumido ore tonas completis follibus hostem
Minacibus luminibus, voce, manu, pedibus
Cumque tuas tetigit sperata pecunia nares,
Mussas beato murmure iura coacta legens.
15 O te felicem, cui sancta pecunia iura
Loqui et tacere praecipit legibus aeriloquis!

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

CARMEN SAECULARE,

cuius versus numerum horarum diurnae revolutionis caeli continent et omnes sphaeras caelestes.

Orbe centeno modo solis axis
Currit aetatem renovare pergens
Saeculi nostri. Pueri et puellae,
Dicite carmen!

Terra, quae cincta es socio liquore,
Aer ac undis inimicus ignis,
Pace concordes alimenta nobis
Largiter edas.

Luna fecundans uteros pudicos,
Nutrias fetus subolem et venustam
Auge et humorem vegetesque cuncta
Semina rerum.

Quique contectus vafer es galero,
Aliger, linguas doceas et artes
Et lyram nostras fidibus canoris
Infer ad oras.

Quaeque nos blando stimulas calore,
Mater aeterni et genitrix Amoris,
Copula laetis maribus maritas
Prole perenni.

Tuque, qui vultu es rutilus corusco,
Lucis et noctis sator atque rector,
Phoebe, Germanas radios benignos
Sparge per oras.

Marsque, qui longa galeatus hasta es
Et comis fulvis volitas per orbem,
Ense Germanas tueare terras
Fasque piumque.

Iuppiter, totus duce quo stat orbis,
Maximum serves, rogo, Emilianum,
Qui suas terras regit, ut tuo tu
Numine caelum.

Tuque, qui curvam geris orbe falcem,
Conde morbosas, petimus, sagittas,
Rusticas artes doceas bovesque
Sub iuga mittas.

Hinc gregis princeps, Aries, per arva
Humidos veris referens tepores
Prospera fetus ovium et bidentum
40 Corpora cures.

Quique nos largis dapibus repascis
Findis et latos, oculose, campos,
Taure, lascivum butyrum datoque
Lactea dona.

45 Vosque, qui iunctis manibus nitetis,
Castor et Pollux, equus arte quorum
Frena suscepit, date vestro equinam
Sidere prolem.

Corticem rubrum tua, Carcinus, qui
Terga deformas tropicas habenas
Cynthii vertens, niteas, precamur,
Lumine fausto.

Tuque, qui fulvis aperis calentes
Rictibus fauces Cane cum gemello,
Parce Germanas, petimus, calore ex-
Urere terras.

Quaeque splendes spicifera corona,
Virgo, maturas comitata messes,
Frugibus multis spatiosa nobis
60 Horrea dites.

Libra, quae noctes pariles diesque
Lancibus aequis facis et repensas,
Profer Autumni caput et Lyaei
Pocula fundas.

65 Tuque cum cauda truculentus unca
Mordicus spargens tetricum venenum
Pestiles morbos Alemanis aufer,
Poscimus, oris.

Quique pennatas, semivir, sagittas
70 Tendis et curvo minitaris arcu,
Tela de nostris, precor, aufer oris
Et fera bella.

Quique stas barba rigidus nivosa et
Vertis hibernos glaciosus ortus,
75 Fulgidum Phoebum refer Alemanas
Prosper ad oras.

Tuque, qui flexa rutilas in Urna,
Da salutares, petimus, liquores
Irrigans agros et amoena scissis
80 Flumina ripis.

Vosque, qui squamis pariter nitetis,
Ultima obliqui vaga signa caeli,
Poscimus, vestro date copiosos
Sidere pisces.

85 Vosque, qui iuxta, radiosa turba,
Circulum obliquum per utrumque caelum
Curritis, vestris radiis amica in-
Fundite fata.

Tuque, quo constant vagabunda caeli
90 Sidera et quicquid spatiosus orbis
Continet, nostris precibus benignas
Des, precor, aures;

Nos tuum nomen fugit et potestas;
Quisquis es, curas habeas benignas
95 Rebus Almanis! Tibi multa fumant
Templa per urbes.

Clausula.

Haec ego in Austriaca cantavi carmina terra,
Alpica quae Styrius tectaque Carnus habet.

SCRIPTURA.

Permultas variantes lectiones ad scripturam attinentes separatim collegimus; parenthesibus ( ) scripturas clausimus, quae nonnumquam vel semper in codicibus et editionibus inveniuntur; asteriscum (*) posuimus, ubi ex eadem radice derivata seu composita oriuntur (exempli gratia: Bacchus, Bacchicus; caedere, caespes; aequus et aevum, aequaevus).

Vocales: *ae* (*e*): Aeacus, aedes, aeger, aegis, Aegoceros, Aemilius*, aemulus, Aenus, aequus*, aes*, aesculus, aestus*, aether*, aevum*, Baetica, caecus, caedere*, caelebs, Caelius, caelum*, Caesar*, caesaries, Chimaera, cinaedus, Daedalus, faex, glaesum, Graecus*, haec, Haedulus, haerere*, laedere*, laetus*, maestus*, paene, Palaestina*, paraenetice, prae-*, praeda, quae, quaerere*, Rhaetus, saeculum*, saepe*, saetiger, saevus*, sphaera, taedium, taeter; (cavern)ae; (Europ)aeus *ae* (*oe*): caecus, caelebs, caelum*, maestus* — *e* (*ae*): Camena, ceratus, ceteri (cae-), egisse (aeg-), Ennius, Eous, heres, pressus*, severus (sae-), supremus, telum — *e (ei)*: (art)es — *e (oe)*: Camena, cena, Cetus, fecundus*, felix*, femina*, fenus, fetus (subst. et adi.) — *i (e)*: (aether)ius, corium — *i (ei)*: hic — *i (u)*: sibilus (sibulus) — *i (y)* Acrisius (Acry-), Chimaera, Chiron, chirurgeus, Cimber*, cinaedus, cithara, clima, clinicus (cly-), Clio, Dionysius (Dyonisius), Frisius (Frysius, Phrysius), Hiberus, hiems*, hilaris (hy-), hirtus, inclitus (-cly-), Isarus, Ister, lacrima*, Libycus (Lybicus), Licus, lira, nimbus, ocior, Riphaeus, scirpus, sibilus (sybulus), Sibylla (Sybilla), Sicamber, sidus*, Silesus, silva, Sirius (Syrius), Sisypheus (Sysipheus), Sithoniae (Sy-), Ulixes (Ulysses, Ulyxes) — *oe* (*ae*): Oedipus, proelium — *oe* (*e*): amoenus, Boemus, coepisse, coetus, comoedia, foedus (subst.), foedus* (adi.), foetidus, moenia, Oedipus, Phoebus, poena, proelium, tragoedia — *u* (*o*): iucunditas (io-), repullulare (-poll-), suboles — *y* (*i*): Arctophylax, Basylla, Cyclades, Cygnus, cymba, cymbium, Cynthus*, Dionysius (Dyonisius), Elysius, Endymion, Hercynia*, Libycus (Lybicus), Lyaeus, lychnus, lyra, Narycius, Olympus*, paroxysmus, polypus, Procyon, Pythagoras, Pythius, Sibylla (Sybilla), Sisypheus (Sysipheus), Solymus, Stygius, symbuleticus, Tethys (Thetis), Thyoneus, tympanum, tyrannus, Tyrius

Consonantes: *c* (*cc*): Oceanus — *c* (*ch*): Arcades, Carcinus (Char-), carus, coruscus (cho-), Cronius, lacrima* — *c* (*qu*): cum, secutus — *c* (*t*): parcior — *cc* (*c*): Bacchus*, bracchium, buccula, occultus, occupare — *ch* (*c*): chaos (caos, cahos), Charybdis, chorda, chorea, pulcher — *ct* (*th*): auctor — *Reliquimus c:* artus (arctus*), nuntius (nunccius, nunctius) — *Reliquimus d:* asciscere, (adsciscere), astrepere (adstrepere) — *f (ff)*: Africus, auferre — *f* (*ph*): Africus, fanum*, Frisius, nefandus, rapofagus, scrofa — *f* (*v*): fulvus — *ff* (*df*): affere — *ff (f)*: afflare — *h* (—): hebetare, Helvetius, Horatius, hortus, scholaris, sphaera — *Reliquimus h:* aeneus (aheneus), Bosporeus (Bosphoreus), eremus (heremus), Ister (Hister, Hyster), oriri, os (oris; hos, horis), ostium (hostium), Scythae (Schytae) — *l* (*ll*): relevare — *ll* (*l*): vispillo — *m* (*mm*): gramineus — *m* (*n*): Albim, -cumque*, immanis (in-), immensus (in-), imprimere (in-), membra (menbra), Memphis (Menphis), quamquam (quan-), umquam* (un-) — *n* (*nn*): Almanus, Neptunus — *nn* (*dn*): annuere — *p* (—): contemptor — *p* (*b*): poples (pobles) — *p* (*pp*): Oedipus, repetere — *ph (f)*: Euphrates, Phlegethon, phlegma — *pp* (*p*): Iuppiter, oppidum, Sapphicus, supplex — *r* (*rh*): Roma*, Romuleus — *rh* (*r*): Rhadamanthus, Rhodanus, Rhodos — *s* (*d*): assurgere (adsurgere) — *s* (*ss*): causa, Chersonesus (-nessus) — *s* (*x*): Esquilinus (Ex-), sestertius (sex-).— *Reliquimus s:* extare, extinguere — *ti* (*ci*): *saepenumero* — *t* (*th*): Atlantis (Ath-), Balticus, catena, Geta, letum*, linteus, patera, Proteus, Taurus, Tethys (Thetis), Teutonus (Theu-), torus* — *th* (*t*): Carpathus, Clotho, cothurnus, cithara, Lethaeus, Mithridates, Phlegethon, Scytha, thalamus, thesaurus, Thessalicus, Tethys, tholus — *tt* (*t*): quattuor

ANNOTATIONES CRITICAE.*)

C.: Celtis - *corr.:* correxit s. correctum - *Err.:* Errata (in editione o) - *n. m:* nota marginalis - *om.:* omittit s. omittunt - *s.:* sive - *scr.:* scripsit - *tit.:* titulo s. titulum s. titulus.

Libri Odarum quattuor. - No - *Tit. om.* N, Conradi Celtis Protucii primi in Germania poetae coronati libri Odarum quatuor cum Epodo et saeculari carmine, diligenter et accurate impraessi, et hoc primum typo in studiosorum emolumentum editi o

Liber I. - No - *Tit.* Conradi Celtis Protucii Germani liber primus carminum incipit feliciter No

1. - pNo - *Tit.*—43. Ad—Olympicum]

Ode monocolos tetrametros choriambicos Conradi Celtis
ad divum Fridericum paranetice et palinodice.

Cesar, magnificis laudibus inclitus,
Rex regum, dominus, maxime principum,
Si quis prisca tuis tempora seculis
Vel conferre velit regna prioribus,
Que vel sub rudibus cepta Phenicibus
Seu que docta tulit Grecia milite
Aut que Romuleis parta Quiritibus,
Non te, crede, queunt vincere gloria.
Sit quamvis Tirio vellere nobilis
Arabs et variis dives odoribus
Sabeo relegens balsama stipite,
Non fortem poterit vincere Cesarem.
Qui carpit lapides fluminis aurei
Hiberus tepidis solibus obditus
Repplens frugiferis messibus horreum,
Non fortem poterit vincere Cesarem.
Et, quamvis uberi copia dextera
Arridet Libicis usta caloribus,
Que flexis similis margine cornibus,
Non fortem poterit vincere Cesarem.
Trax quamvis habeat corda ferocia
Et gens sub gelidis orta Trionibus,
Qua crudus senibus Sarmata patribus,
Non fortem poterit vincere Cesarem.
Quamvis Pannoniis pressus ab hostibus
Per mundum queritur bella Danubius,
Tum certo venient ordine tempora
Et fortem poterit noscere Cesarem.
Quamvis Meonio carmine doctior
Orpheus Stigias flexerat incolas
Impellens siluas currere mobiles,
Non fortem poterit dicere Cesarem.
Et qui sub Laciis magna tenoribus
Vates gesta ducum Virgilius canit
Aut Naso celeri carmine promptior,
Non fortem poterit dicere Cesarem.
Et quamvis tenui carmina barbito
Indigesta canam laudibus aridus,
Audax Musa tamen pangere censuit
Nec fortem poterat dicere Cesarem.
Sed, cum me viridi cinxerat arbore
Ornans laurigeris tempora floribus,
Dum doctis dederit premia frontibus,
Tunc forsan potero dicere Cesarem

p - 14—15. *in margine* N - 14. resono N - 15. peregre—aut] peregrinum aut difficile est N - 23. quae o - 36. deinde o

2. - pNod - *Tit.* Ode Saphica endecasillaba dicolos tetrastrophos Conradi Celtis prosphonetice et sinbuletice. Ad Fridericum tercium invictissimum p, Ad Fridericum imperatorem, cum filium imperio sufficeret d - 2. Afferens] Explicans p - 3. rigidis reformas p - 4. pratis] campis p - 5. aestivo] Arctoo p - 6. Nascitur] Oritur p - 7. Cum vagas sentit Pliades aduri p - 8. Lampade] Lumine p - 9. Repparat vultus roseo decore p 11. alto] optat p - 12. calescit] novari p - 13. tepido liquore] madidans humore p, tepida a liquore d - 14. vegetata] rubicunda p - 15—16. Navigant strato relegendo merces Equore naute p 16. vivo] usto d - 17. vastum—per aequor] vasto—Egeo p - 18. violenter p - 21. Sed per extremas agitatus oras p - Exiens] Deserens d - 25. flammas] curas p - 27—28. Qua sub eterno stabilitur orbis Temporis evo p - 30—32. Pontus et tellus liquidus vel aer Quicquid aut cecis tegitur cavernis Luce novatur p - 30. Ignis] Iovis d - 31. propriore N - 33—36. Te volunt fortem monuisse Cesar Qui decus mundi caput orbis ampli Consulas rebus solii ruentis Regna novando p - *post* 36. Cuncta diffusum properant per orbem Et petunt prisco renovata vultu Pace producta stabilire fedus Te duce Cesar p - 39. Aureum—fuerat] Candido—steterant p - 40. Aurea secla p 41. regni patrii] regno fuerat p - 42. Non—ritu] Arte

*) Menda librarii et typographi indubitata relicta sunt.

paterna p - moderatus orbem est d - 43. Hos] Quos p - 47. Imperii sacras cui das habenas p - liquent d - 48. Arte regendas p 49. moturos] tentantes p - 50. summo—caelo] caelo—fortis p - 54. crudum] quondam p - 55. Qui struit sacras spoliare sedes p - 56. Cuncta] Sancta p - 57. Graiam—ruinam] priscas animo ruinas p - Repetat] Sarciat d - 58. Conterat—nimium d - 63. Quamque p - *post* 68. Musa tunc vastum poterit per orbem Cesarem blandis resonare plectris Perstrepens longos fidibus canoris Cesaris annos p

3. - No

4. - No - 1. Iane] sane o - 15. orbe—resumpto] mox orbe sumpto o

5. - No G (117—24) - *Tit.* felicitate] foelicitate peripatetice o - 2. liquidi repertor] melioris author o - 9. resonare N - 13. creatur N - 18. terra] Serra o - 21.ubi o - 55. Et cuiquam] Orbis et o - 104. orbem] urbem N - *ad* 117—20. *tit.* Urania; *supra tit. duo verba, quae legi nequeunt; in margine* Turgidus *et duo alia verba, quae legi nequeunt* G - *ad* 121—24 *tit.* Calliope; *infra tit. verba, quae legi nequeunt* G

6. - No - *Tit.* erotice] herotice No

7. - No - *Tit.* Calimachum No - 14. solitas—leges] solitos—motus o - 19. *ad* creatos *n. m.* prognatos N - *ad* 19. *et versus sequentes scr. C. notam marginalem Graecam, quae legi nequit* N

8. - No G (65—68) H (65—72) - 5. Boreas] Aquilo o - 10. revelare N 12. plectris] nervis o - 19. Hecatis N - 23—24. Corpus in sanam revocas quietem Arte Melampi o - 26. taetras] caecas o - 31—32. Quamque—flexu] *C. primum supra* diducto *scr.* infuso fluxu; *deinde ambos delevit et in margine scr.* Quamque deductus . . *(locus vacuus)* infuso | . . . *(verbum legi nequit)* Vistula flexu |; *postremo hanc notam marginalem (duos versus) delevit, infra quam scr* Amne quas potens secat | et infuso Vistula fluxu N - 39. tacite o - 48. Aere *apud nos mendum typogr. pro* Aera - *ad* 65—68. *tit.* Eratho G - 65—72.] 65—72. H - 91. rapiant N

9. Nod - *Tit.* erotice *om.* od - 3. mite] nempe o - 5. e Sarmaticis d - 6. plusquam *apud nos mendum typogr. pro* plus quam - plus quam] mi iam od - 18. tacitus d - 22. Subiectos videant] Sub se despiciunt od - 25. gressibus] passibus od - 28. genus] choro od - 29. pinea vincula d - 33. *Εὔιος* o, Euius d - 38. cineres d - 39. Mulcemus] Solvamus od

10. No - 7. reciproco--aestu] in igne reciproco movebat o - 10. Cum] Tam o

11. - Nbo G (21—28, 73—80) R (25—28) - *Tit.* Eius ode ad Sigismundum Fusiluim *(sic)* Vratislamensem *(sic)* paranetice. Quibus instituendi sint adolescentes b - *ad* 3. *n. m.* Situs Polonie b - 14. Exutus b *ad* 14—15. *n. m.* Prima Rhomana grammatica b - *ad* 21. *n. m.* Opiniones vulgi b - *ad* 21—24. *tit.* Apollo G - *ad* 25—28. *tit.* Amphion G, *dedicatio:* Conradus Celtis (*corr. in* Celtes) poeta laureatus pro fratre Simone Ridler *et nota marginalis*: Actum Anno Christi 1507. R - 25. molossa s. molosso N, molosus b - 26. fremitu] sonitu G - 28. ridens] temnens o - 29—32. *om.* b - *ad* 33. *n. m.* Naturalis philosophia b - *ad* 41. *n. m.* Metaurica b - 42. Concidunt N - 43. diluviis aquarum et b - 50. eiaculatus b - *ad* 53. *n. m.* Astronomia b - *ad* 61. *n. m* Cosmographia b - 63. volante b - *ad* 65. *n. m.* Hystoriographia b - *ad* 69—70. *n. m.* Contumacem fortune b - *ad* 73—76. *tit.* Orpheus G - *ad* 74. *n. m.* Philosophia moralis b - 75. donat] praestat G - *ad* 77—80. *tit.* Thales G - 77. faciat b

12. - No - 17. Arpinasque olim tenui versatus in agro est o

13. - No - 6. improbrive N - 18. linquet o

14. - No - *Tit.* odiporice No - 2. Montis Hetrusci iuga nubilosa o - 3. fluvium] tenuem o - 8. turres] muros o - 29. fuerim N - 30. tali *corr. ex* tibi N - 66. captus] raptus o

15. - No - 2. sereno] renato o - 5. *ex* procellas—levat *corr.* procellis—saevit *s* furit *(incertum lectu)* N - Non tot procellis Codanus aestuat o - 16. Expleat] Pascat ut o

16. - Nod - *Tit.* dissidemonen N, *om.* d - 7. pictis] quaevis *Err.* o

17. - No - 4. cuncta] mundi o - 7. Nec] Haec o - 9. Nota, quae] Notaque N - 21. Ydro o

18. - No - 22. tolerabilis] habitabilis o - 33. quam N, quae o

19. - Neo - *Tit.* In—poetarum aemulum] Eius in—balatronem e - aemulum] hostem o - 2. praedicator] blaterator e 11. canendae o - 12. frequentitatem] globos frequentes o - 17. gelidae] gelida (gelidae *Err.*) o - 19. *om.* e - 23. veheris] teneris o - 27. *om.* e - 31. adesse] vacare e

20. - Neo G (53—60) H (9—17, 45—60) - *Tit.* Ad Georgium Morinum virum consularem in regia urbe Cracovie in laudes eloquencie et iucunditatem vite Conradi Celtis carmen e - 5. dum—levatur] sub—levatus e - 9—17.] 21—29. H - 10. Civibus nobis] Vatibus cunctis H - 15. Instituens H - 17. doctis] letis H - 19. Graii o - Laci e - 21. labores] honores o - 23. sociata e - 24. Federa rerume - 32. colentes] habitasse o - 35. Urbicis—regebat] Civicis—rigebat e - 36. Oppida frenis o - 45—60.] 33—44, 49—52. H - 45. sortem] frontem eH, vitam o - 46. blandum—vultum] letos—vultus H - feret] dabit e - *ad* 53—56. *tit.* Clyo G - 53. Crastina—luce eH - *ad* 57—60. *tit.* Eutherpe, *infra tit.* capessere *et alterum verbum, quod legi nequit* G - 59. Mordicas] Tetricas o, Aulicas H - 60. Gaudia] Blandia *(sic)* e - 66. nostris—votis] votis—nostris e, nostrae—vitae o - 74. religens e - 76. prompsit e - 77. dederis] religa e - 78. dirus ore] regnat atrox e - 79. coercens e - 83. prementes] obserantes o

21. - Neo - *Tit.* De] Eius de e - 1. Dum e - 5. fultis o

22. - No - 2. Edippo N, Aedippo o

23. - No G (21—24) - 21—24. *tit.* Melpomene G 21. curas—nostras G - 24. Cuique G - 35. serenas o

24. - No - 1. Cracovina—urbe] Cracovinam—urbem N 3. cantavit *corr. in* cantat N - et] atque o

25. - No - 6. patescit *corr. ex* coheret *(incertum lectu)* N, latescit o

26. - No - 1. Dum o

27. - Nro - *Tit.* Ad Iovinianum Album de situ et re publica Pragensium N, Ad Iovinianum Boslaum de sectis et situ et rep. Pragensium o - 1. Bosle] Albe *corr. in* Bobe *(sic)* N - 3. omnes o - 4. Provehit o - 5. Uberi] Fertili o - 6. Albin Nro - 15. Sizkam] cecum N - 25. nulli No - 29—32. *om.* r 36. Biclephe] Nomine N, Homine o - 37. Bosle] Albe No - 49. propinquae o - 62. recens Phoebus] sol exurgens No - 82. meant r - 92. morbo] tabo No - 104. hyacho No - 109—120. *om.* r 121. serpat] strepat N - 122. fugienti o

28. - No - 1. mulieriosus] muliebrior vir o - 2. deas deosque o - 9. nigricantes o - 10. rancidos No - 13. Et laxum cute pendulumque ventrem o 14. Nec *corr. ex* Aut N - 18. exterebrent salaciores] exterebrabit hanc nepotum o - 25. est *corr. ex* esse N

29. - Nod t (45—48) H (41—48) - *Tit.* energetice *om.* d - 6. decurrunt d - 19. numerum] numen No - 26. finibus d - 41—44. *versus* 45—48. H - 42. mundo] celo H - 44. Nem . . . *(incertum lectu)* N, Nemo redibit] Nauta reducet *Err.* - 45—48. t, *versus* 57—60. H - 46. pueri] iuvenes H - 50. nitente d - - 54. et sibi dic] fer ei d - 55. sit futura his] se stitura est d - 58. Coi od - *post* 60. Finis libri primi qui habet carmina viginti octo *(sic)* N, Finis libri primi Odarum o

Liber II. - No - *Tit.* Conradi Celtis Protucii Germani liber secundus carminum incipit feliciter No

1. - No - *Tit.* epithymice] epidymice No - 9. superat] superans o - 10. micans] micat o - 12. Aevo perpetuo] Firmis compedibus o - 15. oris] orae o - 17. crispos] molles o - 18. Gangen *apud nos mendum pro* Gangem - Gangen N - 21. Seu praessi veniam sub tenebras poli o - 22. quae] quas o - 23. Me iunctum tamen arctis o - 30. ut] et o - 32. Solves] Reddes o - 33—36. *in margine* N

2. - NeSo H (85—92) - *Tit.* Eius ad cetum Ungarorum de monstris, quae precesserant mortem divi Mathie regis Ungarie eS - 9—16. *om.* eS - 10. Pluvios] Februos o - 21. Dum] Sed eS - premis e - 22. ferocis] furentis eS - 23. Sternis e - 24. arces e *ad* 24. *n. m., quae legi nequit* N - 29. sublatum—fluctuosis] tam vastis—fluctuosum eS - 32. Iris] ether eS - 35. roseis] nitidis eS - reducit] reducat o - *ad* 36—37. *n. m.* Ecentricus solis (*sic*) e - 37. ad

Ursas] sub Arctus S - 38. Parturit] Evocet o - 39. recurrens o - 40.] in ad S - 47. mestus — raris S - 49. longos] longum o - 50. galeae micantis] galea micante e, galeas micantes o - *ad* 61. *n. m.* Cometa visus e - 62. sparsis rutilus] sparsus rutilis eS *ad* 65—66. *n. m.* Eclipsis eodem anno e - *ad* 69—71. *n. m.* Mulier peperit draconem Cracovie e - 75. Quas] Quos N - 78. superi eS - 79. et *om.* eS - 81. breves e - 85—92.] 53—56, 61—64. H - 90. properant oH - 91. Vixerat] Hic erat o - fugavit] levavit e

3. - No - *Tit.* Tychtelium] Tyctelium o - 9. Asinum volantem] Feras volantes o - 11. narrationem] tractationem o - 13—16. *in margine* N - 13. Baculum] Pedum o - 15. Mordacibus dum stas plateis o - *post* 16. Sed nunc Camenas clara receperat Maxmiliani tempore principis, Collegio donans, virentem Verticibus redimire laurum o - 17. ubi] et o - 20. Tichtelius No celebrans] qui adamas o - 25 Mi] Mihi N - 30 cum] sub o - 33. Superbus infert hoc scelus Italus o - 35. fictis blandimentis] vultu fraudulento o - 39. cultu] cultis N

4. - No - 15. rapofagum] multifidum o

5. - Nod - *Tit.* Ad—Noricam, epicurice o, et ad] et d - 10. Celtes d - 17. sidera d - 26. Et Martis] Per Martis d - et per] per d - 31. Et iam] Deinceps d - 33. quanta noctis] noctis *om.* o, quanta quanta d - 37. vis hederacia] bacca hederacea od - 41. oribus] osculis od - 46. utrisque est] nostris d - 48. lecto] primis d - 53. laetitias] delicias d - 54. Et] O d - 61—64. *om.* d

6. No - 2. praecepta] *αφορισμα* o - 14. Non] defunctus Indefunctus o

7. - No - 2. Axe dum girant rapidos sydera pulchra cursus o - 3. Dumque tepens silet nox o - 4. tuos] suos N - postes tacitis *corr. e* postes stans tacitis N - 12. At modis quum te vocito tam vigilans Latinis o - 16. Barbara verba amantem o

8. - Nbo *Tit.* Eius hymnus ad—pro pace et concordia principum Germanorum b - 9. petendus] domandus b - 18. furiens] cupidus o - 19. Hic—strictum gladium feroces b - hic feroci] ferocem hic N - 20. Hic rapit enses b - ense] hastam *corr. ex* ense N - *ad* 23. *n. m. C.* Lanctulus (*incertum lectu*) N - 25. maestis] totis b - 30. celeres] rapidi b, subito o - 31. canunt rauco] canit raucos b, tonant rauco o - 32. Buccina cantus b - 38. ligulis] nimium o - 39. premens—tendens] velit Suevos, alius superbos o - 41. tu] quae o - 49. Sic—celebremus] Et tuas sacris referemus o

9. - No - 38. persosus *apud nos mendum typogr. pro* perosus - 40. diis] divis o

10. - Nod - 5. cuiquam] simul od - 11. ac] atque d - 12. denis iuvenis beatus annis N - 13. Iam—premit sagittis] Tum—novat furores od - 16. Iam—faciet] Tum—statuit od - 18. notabis] recenses od - 19. Iam] Tunc od - 20. opumque quaestus] opumque. At orbes od - 21. Sexaginta ubi Iupiter reponit od - 22 replebit] repletur d - 27. fert] det od

11. - NMo H (2—4, 9—12, 17—20, 25—32) - *Tit.* Conradus Celtis Protucius imperatoriis manibus poeta laureatus Sixto Tucher utriusque iuris doctori felicitatem ex philosophia M - Xystum o - paranetice No 1. Xyste o - Germanis celebrande] Rhomanis memorande M - 2—4] 2—4. H - 2. generatus] generato in H - 7. stolidumque] rabidumque M - 8. vulgus M - 9—12.] 5—8. H - 11 coegit] vocavit *n. m.* coegit M - 13—16. *om.* M - 15. Delphico signo.] Delphica lauro o - 17—20] 9—12. H - 19. E o - veneranda constant] fuerat senatus M - 20. Causa et origo M - 23. blarda] culta M - 24. Pectora] Guttura M - 25—32.] 13—20. H - 26—28. tua—Phoebi] pia liberalis Eradans, que rex mihi Maximili- Anus adoptat H - 27. Boium M - canantur o - 29. celebrande H - 31. recitetur NH - 36. scribat] ponat M 38. Affrico N, Aphrico o - furente] nitente M - 39. studio fatigas o - 40. rixans o - 43. vario NM - 47. celsi] picti M, celso o - 48 Sidera] Lumina M - mundo o - 49. mixtis radiis vitam] variis M - 50 rerum—ligatas] causis sociantque pulcro M - 51. Corpori—animos] Vinculo corpus animis M - 64. Ducere] Serpere M - *post* 64. *Τελος* M

12. - Nod - *Tit.* Ad—Valkirchum d - 2. inundans od - 5. Propter od - 6. vetusti—characteris] aviti nomina stemmatis od - 8. loca vasta] recidiva

o, rediviva d - 9. Te *apud nos mendum typogr. pro* Tu - 21. ignes (*sic*) o - 24. Andromache Nod - saxo d - 42. quod d - 43. represso od - 45. Quas doctus artes contineat Plato od - 46. Et—secta] Zenonis et quae sensa od - 49. future od - 54. premet d - 55. conferas—aedes] confer ergo nostram in aedem d - 59. nos] porro d

13. - No - 14. blando—et] tum Nictelius, quae o - 16. scribere] ducere o - 18. dabas] refers o - 24. Prosit] Crescat o

14. - No - 3. doctae] nocte o - 6. placidae o - 7. celsis o - 21. Tu—sub] Esse tu foelix poteris, si in o - 22. Aestuans] Vixeris o - 29. fueris] sat habes o 51. foveat, beatum et o

15. - No - *Tit.* Ianum] Georgium o - 1. colle o - 9. lane] saepe o

16. - No - 4. cernit N - 8. negavit N - 21. iam—comprimantur] vel—comprimentur o

17. - No - 19. Canonum nexus] Et patrum dudum o - 54. pateris o

18. - No - 9. recipit] coepit o - 11. Sed] At o

19. - No *Tit.* Frisingensem] Frisingensem carmen (carmen *deletum*) N, Frisingensem Stoice o - 1. de *corr. e* sub N - 3. pulcros N - 5. claris] pulchris o - 6. Expetens] Expectens N, Et petens o - 7. ediscis o - 8. Aequus et insons o - 10. magni o - 12. astas o - 14. sapiens quietam] sapienter aequam o - 15. et *om.* o 18. potentum o 23. pulchra ei] pulchro o - 48. purgant] pendunt o - 49. animo] bonus et o - 51. nulli o - relinquens o

20. - No - 5. inanis] fabana o - *post* 5. Ut ventrem sibi farciat capacem. Henricus gravis artium magister o - 11. Cauro *corr. e* Tauro N 13. dum—sol austrianus] cum—dies ab Austro o

21. - No - 6. sive—sub] volitet vel o - 19. menphis N, Indus o

22. - NoG (45—48) - Tit. Cynglum o 1. Cyngle o - 5. abbas] albas N - 7. Raymundus N - 8. Aso Linusque o z - 25. magnus steterat] morsum minitans o - 26. Mordicos—medius] Inter accensos graditur o - 27. Quem neque latae movet ira cristae o - 28. Nec furos ardens o - 30. Cynglus o - 31. sancto—senatu] sanctum quoties Catonem o 32. Curia trusit o - 43 tumida N - 45—48. *tit.* Terpsichore - *supra tit.* Versare *et duo alia verba, quae legi nequeunt* G - 47. fultus] fulgens G - 48. Sprevit o - 50. servans o - 53. vitans o - 54. Negligi to

23. - No - *Tit* Clamosum *scr. C. in margine* N - avaros] avaros Academice o - 12. Nil meritos] Itinerem (*sic*) N - 15. Tuam] Tutam o - 19. et aulas] pompas o - 20. Cum nitidis] Praenitidis o - 23. Olim capillos hic canentis o - 24. Cinxerat Aonia corolla o 29. Tibi] Te o - 35. quae sola] servata o - 43. *corr. e* Relligionis cultor atque N - 60. satiat o - 70. Quod o - 71 pocula o - 94. sint *om* o - 95. Sic] Sint o - 98. Severiore No

24. - No - *Tit.* Amabille (*sic*) *corr. C. e* threnice N, threnice o - 2. alio o - 5. Nam *corr. C. e* Dum N, Dum o - 6. is *corr. C. e* qui N, qui o - 10. Delibans Iovici] Gustans aetherei o - 13. rotas *corr C. e* rates N, rates o - 39. colla, et o - 40. operiens] conspicuus o - 41. Impar] Par non o - 48. iocis] locis o - 51. Atque] Dumque o - 52. Figis o

25. - No G (33—40) - *Tit.* Hieronymum] Ieronimum N - de Croaria *om.* o - 15. canora] sonora o - 19. Praedicant o - 29. sit] fit o - molestam N - 33—36. *tit.* Thalia G - 33. premit G - fata] vita G - 37—40. *tit.* Polymnia G

26. - No - *Tit.* relinquerit N - 7. crescit No

27. - No - 6. spaciosa N - 16. claudunt] formant o - 19. diserto ab *corr. C. e* diserto N, disertus o - 23. Dacios] Suedos o - 33. Nobilitatis] Nobilis mentis o - 34. es] qui o - 36. donas o

28. - No - *totum carmen delevit secunda manus* N - *Tit.* corulum N - 3. coruli N

29. - Nod - *Tit.* erotice] et Andr. Stiborium d - 1. grettula N - 2. gemis od - 3 .doctiore *apud nos mendum typogr. pro* doctior - 4. amantibus d - 29. repetes corpore] invenies pectore d - baculam N, buculam od - 30. pectus] spiritum d - 33. Cum me] Ex quo d - 34. suis] mihi d - aheneis o - 35. Incassum altera nympha d - altra] altera N - 36. Torrebit] Usserit d

30. - No - *Tit.* manante] manante. Parthenice o - 14. tum o - 27. falsam—patris] patris fugis et corusci o - 28. Deseris] Marmoris o - 35. purae—

vitae] ut purae seriemque ducat o - 36. Ordine vitae o - 39. sacras] peplo o - 40. velas o - 41. iubes] urbes o - 42 sanctis] turpes o - 43. sordes—iniqua] nevos—amara o - 45 Iam choris iunctam superis, fideles o - 48. Diva *corr. e* Sancta N - *post* 48. Finis libri secundi carminum. Sequitur tercius liber qui habet carmina triginta N, Finis secundi libri odarum o

Liber III. - N (1—14, 5) o - *Tit.* Conradi Celtis Protucii liber tercius carminum incipit N, Conradi Celtis Protucii Germani liber tertius carminum incipit o

1. - NUod - *Tit.* Ioanni Cam. Dalburgio Vormaciensi episcopo sodalitatis literariae per Germaniam immortali et aeterno principi per Conradum Celtem eiusdem sodalitatis praeconem pie et relligiose daedicatum, immortali virtuti et honori consecratum U - Vormaciensem episcopum] Ep Wormatiensem d - 8. Perpetuis] Castalijs od - libris] libros Uod - 12. Ora] Labra U - madeant liquore] madidantur unda d - 21. Culti] Noti U - 22 nobili] candido Uod - 25. educatum o - 26. te] se d - 28. habiturus] aditurus o, bibiturus d - 31. ac] et d - 33. Cum nulla] Haud ulla d - 34. Nec Ciceronis culta volumina U - *ad* 37. *n m. C.* sermo N - 42. seu, candide] quid seu mage d - 47. Tibi civico] Legum tibi od scivico U - 49. Taceo] Sino od - 50. lumina] munera od - 52. Cunctaque per sua membra fortem od - valetudine *corr. C. e* valitudine N - 53. Sed amore N, Sed quanto amore U - haereas] ardeas d - 54. Quo—receperat U, Qui te corona praesulis extulit od - 57. fulgida] Martia od - 57—60. *om.* U - 59. Ubi] Cum od - Gallicanae d - 62. inquietant] lacessunt U - 67. superbo] subacti od - 68. celebrem decorent U, celebri metuent od 70. atque Priamides] et Priami genus od - 71. peracta] cruenta U - 74. cuncta stravit] stravit, altum od - scandit—aethera] sidera meruit U - 75. Perseusque iam clarus ad Ursas od - 76. Gorgoniam Nd - domuit] tulerat U - 77. Martis propago et Romuleae domus od - 80. varia—ora d - 82. turbida] naufraga od - 86. Et] Neu d - 87 remotas] beatas U - 88. sustulerit d - 89. bifrontis d - 90. respexit] adspicit sed d - cum] qui Uod - 91. et] hic od - 92. Clausa libris coluit sequendo od - 94. reprobis] non probis Ud - 95. Aequa secando] qui pendit (pendet d) aequa od - 96. stateram—dolosam] facilem vitiat stateram od - 97. mente] merce Uod - 98. Non ira, non vis cruda libidinis d - 101. Hic, hic—est] Ille est deorum U - *post* 116. Absolutum carmen X chalendis Decembrium Anno Christi MCCCCLXXXXV-o U

2. - No - 3. Septimo—modo] Septimi lustri mea o - 11. Obnobis] Alpium o - 18. ponam o - 19. Epulum] Prandium o - 22. Pene dum o - fueram] iaceo o

3. - No

4. - No G (9—28, 41—44) - 2. scindunt] findunt o - 3. Inde] Hincque o - alio] alio hinc o - *ad* 9—12. *tit.* Solon G - 9. agitans G - 10. negatis] pererrans o - 11. Ut tibi prosis patriamque dites o - miscens variasque versat G - 12. orbem] oram o - Pectore fraudes G - *ad* 13—16. *tit.* Chilo G - *ad* 17—20. *tit.* Pithacus G - *ad* 21—24 *tit.* Bias G - 21. cum duris] praeduris o - 23. Fessa quae grato renuant levari o - 24. Membra sopore o - ad 25—28. *tit.* Cleobulus G - 25. linquae *apud nos mendum typogr. pro* linguae - 26. Fluxerat] Defluit o - 31. cum reducit] dum reducat o - 33. furiens] titubantem o - hyacho N, Hyaccho o - 34. Coeperat] Concipit o - ad 41—44. *tit.* Periander G - 41. Quam] Qui G - 50. aut] an o - 53. caecum - relinquas] tecum—relinques o - 57. mentis] Martis o - 58. diris o

5. - Nod - *Tit.* literatae d - in—fuerit] Heidelbergae d - 3. solum et d - 4. et *om.* d - 7. cumulis] meritis od - 8. sacrat] addicet od - 21. sidera vertice d - 23. nubigeris—turribus] nubigerae Pyramidis sacrum od - 24. Priscis condita] Tot iam nobile od - 31. Ciceronis his od - 37 Quum od - 44. pendimus d - 45. madidis—poculis] laticis—fervidi od - 47. perdidit ad d - 51. eliceat d - 53. pocla Thyonei] pocula numinis od - 57. Capripedes et] capripedesque ac d - 58. sub] in od - 61. fervido d - 62. cubilibus d - 71. compulerunt d - 75. Danubius—ferocior] Codanus et longior in feros od 76. Currens Danubius Gethas od - 77. nunc sors d - beaverat] beatior od - 78.

iubens] sinet od

6. - vNo - *Tit.* suam] suam. Ex libro tercio odarum suarum v - 9. Chersonessus vNo -12. Sed] Ad o - 22. aspicit N - 31. per] ad N - 36. relegentque] celeresque N - 39. lasigesque vN, Lasigesque (lasigesque *Err.*) o - 43. beluosam *corr. C. e* fluctuosam N - 45. atque Heluetios Helvetios] petam o - 49. Hipana *apud nos mendum typogr. pro* Hispana - 51. Atque] Ac N - 52. occiduis—undis] occiduum lavat aequor vN - 56. concinuere] dum cecinere N - 61 beatum N - 62. dignum N - 63. mortuus N - 64. Condiderit N - *post* 64. Finis v

7. - No - 2. uredines] ineptiae o - 10. Dacitis N, Scythicis o - 14. ventisonis] tergeminis o - 22. et *om.* o

8. - No - 21. Sisypheum—montibus] monte celso trudere Sysiphi o - 23. Sicanis o - 34. Ignava No - 36. In latere armigero pependit o - 39. Funesta] Molesta o - 40. Cornibus] Curribus o

9. - No - 9. solidos—characteres] solidas—citus notas o - 15. inertia *apud nos mendum typogr. pro* ab artibus - 16. Romanis No - 19. creverat inclito] crevit et extitit o

10. - maNo - *Tit.* Deo optimo maximo et divo Sebaldo patrono pro felicitate urbis Norice per Conradum Celten et Sebaldum Clamosum eius sacre sedis Curatorem pie, devote et religiose positum m. Conradi Celtis hymnus Saphicus in vitam sancti Sebaldi a - 18. pudibunda] verecunda m - 26. castum] pulchrum o - 34. Spiritu sancto monitus m - 35. eremumque vastis] vacuamque eremum o - 36. Saltibus] Sedulus o - 54. terras] gentes o - 57. Hic] Is m - 61. nemorum o 76. signis] gestis o - 88. oro o - 95. carpet mNo - 112. benigno] Sabaeo o

11. - No - 2. iuges] pios o 5. tuo] pio o - 9. Has o - 11. Octavos] Bis denos o - 12. Magni] Parvi o - 13. merito—sprevi] meritis meis recepi o - 17. Artes o - 23. Hic o 28. Bis vel frusta decem locavit auri o - 37. solutus] repensus o

12. - No - 1. candidior o - *ad* 7. *n. m. legi nequit* N, versu o - 11. immatura] minatura o - 12. Consueris] Insueris o - 25. Te] En o - cum] te o - 30. quique Pinifero] Pinifero arduo et o - 31. De—consurgit] Qui—consurgens o - 32. sociaris o - 38. longas—tuas] dicet Pegaseus chorus o - 39—40. Dum barbiton frons lata (*sic*) cantat Pampineis redimita sertis o

13. - No - 2. tepidis *corr. C. e* morbigeris N - 4. patrio] patre o - a *corr. e* de N - 6. levet *corr. C. e* purgabit N, curet o - 7. Exiliens caverna et o - ex cavernis *corr. e* caverna et N - 8. in *corr. e* cecis N, in visceribus] coecis scatebris o - 10. venustas *corr. e* virides N, virides o - herbas] hortos o - 12 crescens *corr. e* descendens, *cui supra et infra C. verba scr., quae legi nequeunt* N - 16. Poculis largis hilares carmina concinentes o - hilares *corr. e* lactiferos N 17. deinde blandis] dein labellis o - 18. Imprimam labris] Ursa figes o

14. - N (1—5) o - *post* 5. *folia desunt* N

15. - o - 39. *om.*

16—20. - o

21. - o - 6. *συλλογιστικοσ*

22—27. - o

28. - o - 21. *κοινοβίον* - 44. sequimus *apud nos mendum typogr. pro* sequimur - *post* 92. Finis libri tertii carminum.

Liber IV. - N (4, 5—9, *tit.*) o - *Tit.* Conradi Celtis Germani poetae laureati liber quartus carminum o

1. - o - 16. nullus] rursus *Err.*

2. - o

3. - eo - *Tit.* Eius de navigatione sua Sarmatica e - 13. Instructa] nstructa (*sic*) e, Velata o - 16. Qui—rapit] Quae—vehant o - 18. Vasto—subsidimus specu] Vastos—mergimur in specus o - 25—28. *om.* e - 27. Aeniochum o - 32. horidas e, invias o - 34. mordico] pendulo o - 35. ubera in-] ubera e - 36. Inflexus e - liquentia] rigentia o - 39. Praesultare o - 40. Pictis] Turritis e - 42. cupidae] volucres o - 49. Ergo] Quid tam o - 51.

voret o - 53. Audaces nimium] Viventes temeri e - 57—60. *om.* e

4. - N (5—80) o - 19. Menus o - 35. Sed] Quae o - 39. rigidasque tectas o - 43. subsedebant o - 54. mardrus *corr. e* madrus N, madrus o - 55. Quas No - 58. cruda—foventque o - 59. quas No

5. - lo - *Tit.* Ad] Conradi Celtis Protucij Ode ad l - Ad Phoebum, ut Germaniam petat o - 2. Helicóna—et] Eliconque Pindum l - 3. Ac—in nostras—oras o - 11. sit] fic o - 12. Pangere] Dicere o - 13. Quod ferunt dulcem cecinisse Orpheum l - 15. celeres] nemorum o - 17 vastum—aequor] vastas aequoris per undas l

6. - No - 7. laetum o - 8. diem o - 12. vastum No - 24. nitet] iacet o - 26. Ne] Iam o - 28. Reddes te placidis oro sodalibus o - *post* 28. Quorsum tam impatiens Venus? o

7. - No - 2. Exeras] Excedens *s.* Excellens N - et *om.* N - *ad* 7. *n. m. C.* et fatescunt N - Appetens] Et petens o - gelidique] tenuique o - 23. glacies moratur o - 25. nivibus N - 35. lyrae insultant] lyra insultat, *supra* choreasque ducit *scr. C.* Musas Nymphas in N - 40. Tingite fonte o

8. - No - 7. mihi—re-] ubi voce resul- N - 8 Sponderat] Taverat N - 9. creatur] in auras o - 10. Et loco—pastus] Tendat—natus o - 11. tua] sua o - 12. condit] formet o - 14. Octoque exegit mihi lustra tempus o - 19. volans] fugit N - 20. Fertur ad] Et petet N

9. - N *(tit.)* o - *Tit.* vita] vite N - *διαβαθηρικε N, δϊαβαθήρικε o* 39. .] *om.* - 43. diis - 46. dies *om.*

10. - oh - *Tit.* C. Celtis Blasio H. h - *post* 14. Conradi Celtis Germani libri quarti et ultimi odarum finis o

Liber epodon. - No - *Tit.* Conradi Celtis Protucii Germani liber epodon incipit feliciter N, Conradi Celtis Protucii Germani poetae laureati liber epodon incipit foeliciter o

1. - pNo - *Tit.*—38. Ad—supplices]

Epodos dicolos distrophos Conradi Celtis
ad divum Fridericum Cesarem pragmatice et sinkritice.

Aurata redibunt orbi iam tempora
Priscis laudata vatibus
Columna regni Cesar et imperii
Delectos vocat principes, [visere
5 Quem properant nunc certatim duces
Nova cudentes federa,
Ceu quondam fertur convocasse lupiter
Cunctos in cetum celites, [bus
Dum turba pugnax corporibus immani-
10 Iminebat sideribus;
Hic Ossam et hic Pelion audax rapiens
Alto Olimpo imposuerat
Et cum propinqua Phebum face viderant
Et fixa celo sidera,
15 Tiphoeus vasta monet voce complices
Celorum regem congredi
At ille blando vultu turvos intuens
Superba risit pectora
Manu rubenti Ciclopum ferocium
20 Trisulca poscens fulmina [nans
Et mox chorusco uterque polus into-
Irati Iovis fulgure
Audaces bello Trinacrie sub rupibus
Eternis torsit ignibus.
25 Sic sacer velis Cesar et rex lupiter
Sancto cum cetu principum
Minantes celo fortis hostes aggredi
Premens tyrannos inclitus,
Qui propiores nostro iam celo steterant
30 Et summi Iovis cupidi.
Sic magni Olimpi rector et mundi arbiter
Te iuvet fortem Cesarem,
Dum celo cernimus vagibunda sidera
Certis oriri vicibus,
35 Dum fixa est glacialis ursa cardine
Ponto non tingens ethera,
Dum piscis exultat squomosus equore,
Crescunt vel pratis gramina
Et ferox Rhenus trifido cum gurgite
40 Irrigat culta pinguia
Dum flexuosa Hister servat curvamina
Getarum pulsans littora.

Clausula heroica:

Perpetua cum laude recens cantaberis orbe,
Cesar, in eternum longos habiturus honores

p - 4. in] ad o - 5. imminentum N - 11. dum *om.* N - 12. Ponens—vertice] laculans—ad verticem o - 15. Typhoeus—monet] dum iubet Typhoeus o - 16. Turbari o - 21. utrinque o - 33. exilit—aequore] altis in vagatur amnibus o

- 37. alta No

2. - No - *Tit.* maledictum N - 1. tessaram No - 3. Quid, quid] Quicquid N, Quid, quod o - 5 iactas] foedas o - 7. torve] saeve o

3. - No - 17. pandens N - 35. rosidam o

4. - No - 2. larga postulabant o - 7. volubili o - 8. Vellet ne claro se intueri sydere o - 14. Utroque poenam postulavit debitam o

5. - No - 12. iunxerat] vinxerat o - 26. Fluuntque] Madentque o

6. - No - *Tit.* foco] loco o - 2. Salamine o - 5. neverat] fecerat o - 7. Nyseus *apud nos mendum typogr. pro* Nysaeus - expertusque N - 11. Olla ad calentes dum pruinas astitit N - 14 unctuosa No - 16. deserens o

7. - No - *Tit.* aeternius] vivacius o - 1. scriberem o - *post* 10. Absentibus quos Roma avara sordidis Suis tribuit Simonibus o - 11. Hortosque o - irrigat o - 12. implicet N - 16. Fusaque o - 26 scripta—mortuos] dona—carminum o - 29. illa] ista o - 35. Haec—tegunt *corr. C. ex* Is quem busta hec continent N

8. - No - 8. bis—annos] decemnis (*sic*) annis N - 16. iniuriis o 20. incolumem sic me sequutus lupiter o - 26. ipocrates N

9. - No - 6. respargit] lacescit o - 21—24.] 23—24, 21—22. o - 33. vulnera - chirurgicus o - 39. vati o - 40. Tua *om* o - *post* 40. Nullaque de nostris edentur carmina libris Quin partem in illis occupes o

10. - No - *Tit.* Piereum poetam o - 18. dum—posuerat] dum—poscerat N, lectulo dum concubat o - 21. mordicus o - 24. marcidum] stubidum N - 25. paeminosum] saniosum N - 27. *om.* o - 38. velut—in] pistrix veluti N 42. Simile N

11. No - *Tit.* Ortulanum] Fontulanum o 2. Ortulani] Fontulani o 8. Delubra ceu lovis colat o 22. scolaribus N, scholasticis o - 32. vexet o

12. - No - 10. ceteris] relliquis N 11. Virgilius No discussit] excerebravit N - 18. Horatius o

13. - No - 3. praecavere] evitare N - 7. seviore N

14. - sNo - *Tit.* *περι τησ εβδομαδοσ manu coaeva inscriptum* s, *εβδομαδασ* N, *ἑβδομάδας* o - c) 5. Et Saxonum terris Madeburgum nobile, Et—terris *corr in margine in* Mogunciacum et s - Salceburgum o - d) *Tit.* Lüneburganus s - 6. Bootae o - 7. hoc s - e) *Tit.* Dravinus N - f) *Tit.* Vangioanus *et n. m.* et Mosellanus s - 1 currunt N - 6. eruditionem maximam s - g) 7. Rhenique N

15. - No - 2. dives] ingens o - 9. candidus o - 11. pridem] iam N 21. genus o - 22 Pergens (*incertum lectu*) N - 27. rosidam o

16. - No - 6 devium o - 21. nos] quos N - 22. libemus] bibemus N

17. - No - *Tit.* Rhadamanthum—advocatum rabulam o - 2. spicla et] spicula et et (*sic*) N, spicula o - 4. nummiloquo *corr. C. ex* et eriloquo N, et eriloquo o - 10. ferens] serens o - divite—ingenio] gutture nummivoro o - 12. pedibus] territans N - 13. tuos No - 14. iura—legens] et gutture blese taces o - *post* 16. Explicit liber epodon N, Libri epodon finis o

Carmen saeculare. - cNod - *Tit.* Conradus—caelestes] Carmen saeculare d - Conradus—Protucius] Incipit cN, *om.* o - versus] strophi N, *στροφοι* o - 5. socio liquore] liquidum per aequor Nod - 6. ac] atque d - 14. Aliger] Mercuri d - 21. corusco et No - 30. Emillianum o - 31. Qui—regit] Ut—regat od - suas] tuas cN - 35. doceas *corr. e* doceasque N - 45. iunctis] vinctis o - 57. splendens cNo, resplendes d - spicifera] Cereris d - 62. Lancibus aequis] Lance inequali od - 64. funde od - 67. Alemanis aufer] procul Alemanis Nod - 68. Exige terris Nod - 69. Quique—semivir] Semivir diras iaculans od 70. Tendis et] Quique atrox od - 74. glacialis d - 75. Alemanis N - 77. fluxa d - rutilus N - 82. *corr. e* Circulum obliquum per utrumque celum N

Clausula. - cNo - Clausula] *om.* cNo - 1. Austriaca—terra] Hercinia—sylva No - *post* 2. Explicit libri odarum et epodos anno M-o 500-o seculari mense Iunio in Vienna Pannonie completus anno etatis mee XLII. N, Conradi Celtis Protucii Germani poetae laureati libri odarum et epodon finis o

INDEX NOMINUM.

a: liber primus Odarum; b: l. secundus; c: l. tertius; d: l. quartus — ep.: l. Epodon — cs.: Carmen saeculare — s.: sive; t: titulus; v.: vide

Achaici agri ep. 14g, 2.
Achilles c 1, 70.
Achivi a 7, 4. c 1, 5.
Acrisius imber a 15, 22.
Adria a 5, 37.
Adrianus sinus a 14, 5.
Aeacus a 8, 60. c 15, 32.
Aegoceros b 1, 22. v. Caper, Capricornus.
Aemilianus v Maximilianus.
Aemilius v. Maximilianus.
Aenus (flumen) b 15, 3; 17, 10.
Africanae plagae c 15, 14.
Africus (ventus) b 11, 38.
Agenoreus tyrannus c 3, 4.
Agrippa (Colonia Agrippina) c 21, 1.
Aichstodium b 30, t.
Albertus (Magnus) c 21, 11.
Albinus Luneburganus ep. 14d, t.
Albis (flumen) a 5, 160; 14, 18; 27, 6. c 6, 30 ; 12, 29 31. — Arctous d 2, 15.
Alcides d 2, 35. v. Hercules.
Alemanae orae cs. 67 75. **Almanae** res cs. 95. **Almanus** poeta c 1, 15. v. Alemanica.
Alemania c 23, 29. ep. 14c, 1.
Alemanica ars a 1, 27. — pars c 28, 82. v. Alemanae.
Almanae, Almanus v. Alemanae.
Almonus (fluvius) b 30, 3.
Alpes a 5, 44; 14, 10. b 12, 3; 15, 3; 17, 9; 19, 26. c 4, 2; 6, 38 45; 17, 4 85; 24, 4; 27, 10. d 7, 28.
Alpica tecta Clausula (post cs.) 2.
Alpinus Dravanus ep. 14e, t.
Amor a 29, 53. c 7, 30. cs. 18. v. Cupido.
Amphion c 28, 58.
Andromede b 12, 24.
Anglia b 30, 26.
Anguis (sidus) a 2, 11. b 24, 16. d 3, 24. v. Serpens.
Antigone a 22, 4.
Aonia corona b 23, 24.
Apella (ludaeus) c 21, 23.
Apenninus a 14, 2.
Apollinea spicla ep. 17, 2. **Apollineum** carmen ep. 17, 8.
Apollo a 3, 16; 18, 1. b 14, 36. c 11, 49; 16, 15; 17, 96. d 5, t; 7, 36. ep. 17, 3. v. Cynthius, Delius, Phoebus, Pythius, Sol, Titan.
Aquarius (sidus) d 1, 5.
Aquilo d 7, 19. v. Boreas.
Arabes b 1, 17.
Arabs terra a 18, 37.
Arcades d 3, 23. v. Arctoe.
Arcticum frigus d 2, 10. **Arcticus** circulus ep. 14c, 6.
Arctoae Camenae c 6, 55. — terrae d 4, 10. — undae a 8, 6. **Arctoum** frigus b 2, 42. **Arctous** Albis d 2, 15. — axis a 5, 17. — rex a 8, 34. — sinus d 1, 18.
Arctoe d 4, 22. v. Arcades, Plaustra, Ursae. **Arctos** c 8, 20. d 2, 7 21. v. Parrhasia puella, Plaustrum, Ursa.
Arctophylax b 12, 28; 24, 14. v. Arcturus, Bootes.
Arcturus a 17, 5. v. Arctophylax, Bootes.
Argo (sidus) a 17, 20.
Argolicum melos c 18, 7.
Argus c 24, 27.
Ariadne v. Gnosia puella.
Aries (sidus) a 17, 37. cs. 37. v. Vervex.
Arpinas a 12, 17. v. Cicero.
Asia a 7, 23.
Aso (iurisperitus) b 22, 8.
Athenienses voces c 24, 22.
Athesinus Cumanus v. Cumanus.
Athesis (flumen) a 14, 9.
Atlantis (Maia) c 19, 47.
Atra Silva c 25, 6. v. Bacenis silva.
Augusta (Vindelicorum) c 20, 1.
Augustensis civis c 20, t.
Augustinus Olomuncius d 6, t.
Auriga (stella) b 12, 27. v. Heniochus.
Aurora b 5, 51.
Auster (ventus) a 2, 18 63. **Austri** d 4, 30.
Austriaca terra Clausula (post cs.) 1. **Austriacae** orae b 3, 32.
Autumnus cs. 63.
Aventinus (collis) ep. 14b, 5.
Avernus b 9, 31; 23, 55.

Bacchica munera c 27, 17. **Bacchici** colles a 27, 54. d 8, 1.
Bacchus a 17, 14; 21, 11; 23, 12; 29,

49. b 2, 44 83; 3, 25; 12, 18 31 60; 23, 99; 25, 47; 26, 7 12. c 5, 45; 10, 94; 12, t 1; 15, 12; 28, 27. d 2, 33; 4, 61; 7, 18; 8, 5. ep. 5, 16; 10, 27. v. Bromius, Dionysius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Nysaeus, Thyoneus.
Bacenis silva a 14, 14. c 25, 5. v. Atra Silva.
Baetica d 10, 4.
Baldus (iurisperitus) b 22, 5. c 11, 7.
Baltica littora c 6, 17. **Balticus** sinus c 24, 5.
Bamberga c 19, 1.
Bambergensis philosophus (Ioannes Melberius) c 19, t.
Barbara d 3, 59.
Barbatus v. Valerus Barbatus.
Bartholus (iurisperitus) b 22, 5. c 11, 7.
Basilea c 24, 18.
Basileia urbs c 22, 9.
Basiliensis ecclesia c 22, t.
Bassareus medicus ep. 9, t.
Bastarna c 6, 39.
Basylla a 25, t 1; 26, 1; 28, t 3 26.
Battus Minucius v. Minucius.
Bavara Gallia c 17, 27.
Bicleph a 27, 36.
Boemi a 27, 1. — poetae d 10, 3. **Boemus** c 6, 37.
Bohemia a 27, t.
Bohuslaus de Hassenstein v. Hassenstein.
Boi b 8, 40; 11, 27; 14, 62.
Bootes iuvenis c 14, t.
Bootes (sidus) a 8, 2. ep. 14d, 6. v. Arctophylax, Arcturus.
Boreas a 2, 17; 5, 41 87 127; 8, 5 75. b 11, 38; 20, 11. d 1, 1; 4, 13. v. Aquilo.
Bosporeus gurges c 6, 42.
Brenni c 6, 46.
Britanni b 27, 23. c 6, 51. — poetae d 10, 3. **Britannum** littus a 14, 79. **Britannus** a 5, 163. b 25, 12. — Bicleph a 27, 36.
Bromius a 7, 29 v. Bacchus, Dionysius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Nysaeus, Thyoneus.
Bruteni c 6, 15.
Brutus, Albertus a 17, t 1.
Buda b 2, t.
Busactores c 6, 35.
Butrio (iurisperitus) b 22, 7.

Caelius (mons) ep. 14b, 5.
Caesar (Fridericus III.) a 1, 1; 2, t 33 65. b 9, 13 29; 11, 9; 19, 10. c 9, 18. ep. 1, 25; 17, 5. v. Fridericus Caesar. — (Maximilianus I.) d 10, 8 12. v. Maximilianus. — (monarcha Romanus) ep. 14g, 4. **Caesares** b 23, 19. c 19, 3.
Caesarea aula b 9, 4. — laurus a 12, 13. **Caesarei** consules c 5, 35.
Calendae Februae c 2, 1.
Callimachus, Philippus a 7, t 1.
Calliope c 15, 1; 23, 4.
Camena a 5, 165; 18, 6. c 1, 55. **Camenae** a 5, 159; 14, 56; 19, 8; 20, 74; 23, 25. b 3, 19; 9, 16; 11, 45; 16, 13; 17, 2; 19, 6; 20, 15; 23, 100; 25, 17. c 1, 7; 28, 2. d 5, 5; 7, 33. ep. 9, 4. — Arctoae c 6, 55. — Graiae b 17, 75. c 24, 10. — Latiae a 7, 3. b 6, 11; 17, 46. — Latinae c 24, 10. v. Musa, Musae, Pegaseae sorores, Pierides.
Cancer (sidus) a 17, 37; 20, 5. b 12, 57. v. Carcinus.
Canis (sidus) b 12, 58. cs. 54. v. Procyon, Sirius.
Canopus (sidus) a 17, 24.
Canusius, Ianus a 4, t 1.
Caper (sidus) a 17, 39; 22, 20. b 21, 8. c 6, 24. d 4, 28. v. Aegoceros, Capricornus.
Capnion seu Reuchlin, Ioannes c 24, t 1.
Capricornus (sidus) b 5, 59. c 15, t 7. d 1, 5. v. Aegoceros, Caper.
Capripedes c 5, 57.
Carcinus (sidus) b 1, 14. cs. 49. v. Cancer.
Carnae terrae b 19, 1. **Carnus** Clausula (post cs.) 2.
Carpathus (mons) a 13, 3. b 1, 7.
Cassiopeia a 17, 12.
Castor cs. 46.
Cato b 22, 32.
Cattus vel Caucus, Theodoricus Gresmundus c 27, t. v. Gresmundus.
Caucasii scopuli c 8, 20.
Caucasus ep. 16, 3.
Cauci c 6, 28; 27, 9. **Caucus** vel Cattus, Theodoricus Gresmundus c 27, t. v. Gresmundus.
Cauptus c 6, 33.
Caurus (ventus) b 20, 11.
Cecropiae notae c 9, 6.
Cecrops a 11, 32. ep. 14 d, 1.
Celtica ora d 10, 10. **Celticus** poeta (Celtis Protucius, Conradus) a 7, 25.
Celtis Protucius, Conradus a 5, 166; 23, 5. b 5, 10; 16, 22; 19, 53; 22, 57. c 11, 57; 17, 97. ep. t; 5, 3. cs. t. v. Celticus (Celtica).
Cepheus a 17, 11. b 12, 28. d 3, 28.
Cerberus a 8, 58. b 9, 30. d 9, 21.
Ceres c 10, 91. d 4, 7.
Cetus (sidus) a 17, 21.

Charites a 9, 26; 14, 53. v. Gratiae.
Charon a 29, 43. c 27, 35.
Charybdis a 25, 16.
Chersonesus b 15, 7. — Cimbrica c 6, 9.
Cherusci c 5, 25. **Cheruscus** c 6, 27. — sanguis c 5, 5.
Chimaera b 3, 8.
Chiron a 17, 22. b 1, 27.
Cia (fluvius) c 3, 12.
Cicero ep. 9, 19. v. Arpinas.
Ciceroniae artes c 5, 31. **Ciceronii** libri c 21, 22.
Cimber c 6, 6.
Cimbrica Chersonesus c 6, 9. **Cimbricus** sinus d 3, 59.
Clamosus, Sebaldus b 23, t 1.
Clio b 23, 97.
Clogomura v. Crispus Clogomura.
Clotho ep. 6, 5
Coae vestes a 29, 58.
Cocerus (fluvius) c 12, 28.
Cocles, Ianus b 15, t 1 9.
Codanus a 14, 79 ; 15, 5. — sinus c 5, 76. d 3, 60.
Codoneum littus a 3, 9. — mare c 6, 12. **Codoneus,** Pomeranus ep. 14c, t.
Codonus sinus d 3, t.
Colonia (Colonia Agrippina) ep 14c, 4.
Coloniensis civis c 21, t.
Corvus (sidus) a 17, 17.
Cracovia a 8, t. v. Cracovina urbs, Croca.
Cracovina urbs a 12, 1; 24, 1. v. Cracovia, Croca.
Crater (sidus) a 17, 17.
Cressa aequora c 3, 2. **Cressus** Taurus c 2, 9.
Crispus Clogomura a 19, t.
Croaria, Hieronymus de b 25, t.
Croca a 14, 23. v. Cracovia, Cracovina urbs.
Cronius a 18, 17. v. Saturnus.
Cumae Phoebeae b 17, 8.
Cumana Sibylla a 5, 39. **Cumanum** antrum b 17, 1.
Cumanus Athesinus b 17, t; 20, 25.
Cupidines a 13, 14. **Cupido** b 5, 27 47; 10, 14. c 4, 37 50; 7, 4. ep. 14b, 5. v. Amor.
Cuspidianus, Henricus ep. 7, t 2.
Cyclades a 18, 30.
Cyclopes ep. 1, 19. — Siculi ep. 10, 34.
Cygnus, Georgius b 22, t 1 30.
Cynthia a 4, 13; 11, 60; 14, 41. c 6, 21. ep. 6, 9. v. Delia, Diana, Luna.
Cynthius (Apollo) a 4, 28; 8, 11; 9, 1. b 5, 17; 17, 58; 29, 22. cs. 51. v. Apollo, Delius, Phoebus, Pythius, Sol, Titan. — vertex ep. 15, 1.
Cynthus (fluvius) c 20, 10. — (mons) d 4, 5.
Cypria terra a 18, 32.

Dacici navitae c 7, 10.
Dacii b 27, 23.
Dacus c 6, 8.
Daedalus c 9, 5.
Dalburgius, Ioannes c 1, t.
Dantiscanus Vistulanus ep. 14b, t.
Danubiana fluenta b 26, 10. **Danubianus,** Septemcastrensis ep. 14a, t.
Danubius (flumen) a 3, 8. b 12, 4; 13, 8; 15, 5. c 5, 75 78; 7, 22; 20, 8. v. Ister.
Delia b 29, 13. v. Cynthia, Diana, Luna. **Delius** (Apollo) a 4, 10. v. Apollo, Cynthius, Phoebus, Pythius, Sol, Titan. — (Salemnius) a 9, t 1 5.
Delos ep. 15, 2.
Delphicum signum a 2, 67. b 11, 15.
Diana a 22, 12. b 5, 19. v. Cynthia, Delia, Luna.
Diogenes b 3, 14.
Dionysius c 12, 13. v. Bacchus, Bromius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Nysaeus, Thyoneus.
Dis c 27, 32. d 9, 3. v. Iuppiter inferus, Pluto.
Dorica a 1, 17.
Draso cantor a 24, t 1.
Dravanus, Alpinus ep. 14e, t.
Dravus (flumen) b 2, 7.

Elsula a 29, 52 56. b 5, 13 21 64; 7, t 1; 17, 65; 24, t 1. ep. 5, 9. — Norica b 5, t.
Elysia arva d 9, 4. **Elysii** campi d 9, t.
Emilianus v. Maximilianus.
Endymion a 4, 20.
Ennius ep. 12, 9.
Eoae orae c 24, 2. — plagae ep. 14a, 4. — undae b 21, 13. **Eoi** freni a 2, 62. — Indi a 5, 85. — sodales a 5, 169. **Eous** eurus b 21, 23. — tyrannus b 2, 18. — Vistula c 7, 20.
Eptinga c 22, 2.
Eptingen, Hartmannus de c 22, t 1.
Eridanus (flumen) a 5, 162.
Erigone a 18, 12. v. Icaria puella, Virgo.
Esquilinus (collis) ep. 14b, 6.
Euboicum aequor b 24, 22.
Euclides c 23, 7.
Eudeuna, Hasilina a 3, t.
Euhius a 9, 33. c 28, 45. v. Bacchus, Bromius, Dionysius, Iacchus, Lyaeus, Nysaeus, Thyoneus.
Euphrates (flumen) a 1, 24.

Europaea fluenta c 20, 7.
Eurus (ventus) a 9, 23.
Euticus, Henricus c 16, t 1 11.
Euxina aequora c 6, 41. — littora ep. 1, 36. **Euxinus** (Pontus) a 7, 24.

Fatum ep. 4, 7.
Fauni a 29, 34. b 2, 54. c 5, 57.
Favonii (venti) ep. 16, 10. **Favonius** ep. 10, 9. v. Zephyri, Zephyrus.
Februae Calendae c 2, 1.
Fortuna a 11, 69; 23, 17. d 6, 16. ep. 3, 8; 9, 23.
Franci c 16, 2. **Francus** c 6, 25.
Francici colles d 8, 2. **Francicus** Menus c 12, 29.
Franckfordensis physicus (Henricus Euticus) c 16, t.
Franckophora urbs c 16, 1.
Friburgenses c 25, t.
Friburgum c 25, 1.
Fridericus III. Caesar a 1, t. b 3, 2; 11, 13; 23, 22. ep. 1, t 3. v. Caesar (Fridericus III.).
Frisiae orae b 20, 2. **Frisii** c 6, 28. — bubulci b 20, 10. **Frisius** b 20, t.
Frisingensis v. Lambergus Frisingensis.
Furiae a 8, 58. d 9, 28.
Fusilius Vratislaviensis, Sigismundus a 11, t 1.

Gades d 2, 36; 8, 16.
Galli b 27, 23. c 4, 4; 16, 8; 28, 55.
Gallia b 18, 9. c 1, 58; 10, 10; 16, 3; 22, 5. d 10, 4. — Bavara c 17, 27. **Galliae** c 6, 11.
Gallica arva c 1, 24. **Gallicae** urbes b 25, 11.
Gallicana ingenia c 28, 83. **Gallicanae** urbes c 1, 59; 6, 53.
Ganges (flumen) b 1, 18.
Gelonus b 17, 26.
Gemini (sidus) a 17, 37.
Genauni c 6, 46.
Genius b 17, 59.
Gepidae c 6, 34.
Germana gloria ep. 14g, 6. — nomina c 8, 14. — tellus c 25, 23. — terra c 23, 26. **Germanae** Musae b 11, 1. — orae b 27, 10 29; 30, 47. cs. 23. — terrae cs. 27 55. **Germani** a 5, 45. b 6, t. c 4, 3; 9, 14. d 5, t. ep. 12, 17. — duces b 19, 11. — poetae d 10, 3. ep. 12, t. — populi a 1, 9. — triumphi c 10, 101. **Germanum** regnum b 8, 11. **Germanus** b 27, 26. — axis b 11, 5. — coetus b 11, 11. — inventor c 8, t; 9, t. — iuvenis b 4, 2. — orbis b 21, 17. ep. 12, 1. — poeta a 7, 15. b 14, 1. c 11, 34. — vates b 17, 5; 25, 7.
Germania b 8, t. c 25, 11. ep. 14, t; 15, t.
Getae ep. 14a, 4.
Gigantes a 2, 49.
Gnosia puella (Ariadne) a 11, 7.
Gorgonea, Medusa c 1, 76.
Gothi c 5, 76; 7, 9. **Gothus** c 6, 16.
Graccus Pierius b 9, t 1. ep. 10, t 41.
Graeca b 3, 21. c 23, 21. — epitaphia c 26, 17. **Graece** c 23, 13. **Graeci** d 5, 18. — versus c 28, 23. **Graecus** b 21, 19.
Graecia a 11, 68. b 23, 33. c 9, 1. ep. 7, 27; 14a, 1; f 5.
Grai a 1, 35; 7, 22. — superi (dii) a 27, 27. — viri a 1, 22. **Graia** carmina b 29, 10. — cohors c 15, 4. — lingua b 17, 45. c 28, 14. — Minerva a 8, 15. — ruina a 2, 57. — volumina c 28, 53. **Graiae** Camenae b 17, 75. c 24, 10. — fides b 6, 12. — urbes c 28, 59. **Graii** ep. 14g, 1. — libri c 5, 31. — poetae ep. 12, 13. **Graius** ep. 14a, 4, — fons ep. 12, 16. — miles a 20, 19. — sanguis a 7, 19. — sermo c 1, 37. — spiritus b 13, 16.
Gratia b 2, 56. **Gratiae** ep. 10, 12. v. Charites.
Gresmundus Caucus vel Cattus, Theodoricus c 27, t 10 17.
Gretula b 29, t 1.

Hadria, Hadrianus v. Adria, Adrianus.
Haeduli (sidus) d 3, 27.
Hasa a 3, 5; 6, 2; 10, 3. b 1, 11 31. v. Hasilina.
Hasilina a 6, t; 10, t; 14, t 25 49; 15, t; 22, t. b 1, t; 5, 12. ep. 5, 5. — Eudeuna a 3, t. v. Hasa.
Hassenstein, Bohuslaus de a 27, t 1 37.
Hebraea volumina c 28, 54. **Hebraeus** c 24, 28.
Hebrus (flumen) d 7, 27.
Hecate a 8, 19.
Hedelberga c 5, t.
Heimburgus, Georgius b 6, 5.
Helicon d 5, 2.
Helle a 23, 4.
Helvetii c 6, 45.
Heniochus d 3, 27. v. Auriga.
Henricus (II. Caesar) c 19, 7.
Herculei tori d 3, 25. **Herculeus** ortus a 10, 15.
Hercules b 1, 20; 2, 64; 12, 25 54. c 1, 73; 26, 22. d 10, 5. v. Alcides.

Hercynia c 1, 14; 11, 15; 17, 28 38; 25, 4; 28, 62. — silva b 12, 8. **Hercynium** iugum c 6, 26. — nemus b 18, 10.
Hercynianus, Necaranus ep. 14g, t.
Herebardus, Georgius c 20, t 3.
Herulus c 6, 33.
Hesperus b 5, 18.
Hiberi a 7, 22.
Hiems d 1, 1.
Hippocrates ep. 8, 26.
Hispana regna c 6, 49.
Hispania ep. 12, 6.
Hoeltzel, Blasius d 10, t 1
Horatius ep. 12, 15 18.
Hungari v. Ungari. **Hungaria** v. Pannonia.
Huni c 8, 31.
Hyades a 17, 6.
Hydra (sidus) a 17, 21.

Iacchus a 27, 104. c 4, 33. v. Bacchus, Bromius, Dionysius, Euhius, Lyaeus, Nysaeus, Thyoneus.
Ianus (Regiomontanus) c 23, 9.
Iazyges c 6, 39.
Icaria puella a 22, 11. v. Erigone, Virgo.
Ilion d 6, 21.
Illyris b 19, 2. c 6, 16.
Ilsus (fluvius) b 15, 4.
Indi Eoi a 5, 85.
Indicum littus d 2, 33. **Indicus** sol b 1, 18.
Ingolstudenses b 26, t.
Iovicum nectar b 24, 10.
Iris b 2, 32.
Isarus (fluvius) b 19, 21.
Ister (flumen) a 5, 162; 14, 13 78 b 2, 8; 5, 14; 8, 48; 9, 15; 19, 22 55; 21, 22; 25, 14; 29, 19. c 6, 43; 10, 56; 12, 27; 24, 4; 25, 7. d 1 18; 2, 14. ep. 1, 35; 5, 9; 14a, 5. v. Danubius.
Istrii a 14, 6.
Itala a 1, 17; — ingenia c 28, 83. **Italae** orae c 1, 27. — terrae d 5, 22. — urbes c 6, 53. **Itali** a 1, 36; 7, 22. d 5, t. — fines ep. 12, 18. **Italus** b 27, 25. — sermo c 1, 37. v. Italici.
Italici viri c 9, 13. **Italicus** hospes b 3, 33. v. Itala.
Iudaei a 18, 39.
Iuppiter a 2, 41 50; 9, 3; 13, 6; 14, 33; 16, 11; 17, 14; 18, 13; 19, 1 20. b 9, 12; 10, 21; 18, 14. c 1, 102; 3, 1; 4, 27; 8, 6 49; 12, 10; 19, 42; 20, 5. d 4, 32; 6, 4 19; 7, 20; 9, 43. ep. 1, 7 16 30; 8, 20; 11, 8; 14b, 7. cs. 29. — inferus a 19, 32. v. Dis, Pluto.

Karolus (Magnus) c 8, 32.

Lambergus Frisingensis b 19, t.
Lancosargus c 6, 33.
Langus, Matthaeus d 2, t 1.
Lapidanus Suevus, Georgius b 27, t.
Lappones d 4, t.
Latia carmina b 7, 12. — lingua a 11, 31. c 23, 24. **Latiae** Camenae a 7, 3. b 6, 11; 17, 46. — chordae a 7, 8. — fides c 18, 7. — litterae a 1, 19. — Musae a 4, 8. b 11, 25; 25, 19. c 11, 47. — orae a 12, 15. — res a 2, 35. **Latii** libri c 5, 30. —poetae d 10, 3. ep. 12, 5. — viri a 1, 22. c 1, 5. **Latium** b 8, 10; 17, 18. d 5, 18. **Latius** lepos b 27, 30. d 5, 10. — Quiris a 20, 19. — rex b 11, 10. v. Latialis, Latina.
Latialis c 24, 27. v. Latia, Latina.
Latina grammatica c 21, 13. — lingua c 28, 14. — tibia c 15, 2. **Latinae** Camenae c 24, 9. **Latine** c 23, 13. **Latini** versus c 28, 23. v. Latia, Latialis.
Leo (sidus) a 17, 38; 22, 18. d 7, 9.
Lepus (sidus) a 17, 23.
Lesbia puella (Sappho) b 17, 62.
Lethaeus amnis a 29, 22. — fluvius c 27, 36.
Libra (sidus) a 17, 38; 18, 11; 22, 19. cs. 61.
Libycae columnae a 13, 16. — regiones c 5, 58. **Libyci** aestus a 19, 25.
Licus (fluvius) b 12, 2. c 20, 1.
Ligures a 5, 42.
Linus (filius Apollinis) c 28, 58.
Linus (iurisperitus) b 22, 8.
Lipia (fluvius) c 27, 15.
Liviana volumina c 20, 17.
Livonia d 4, t.
Lona (fluvius) c 27, 16.
Lucretianus c 20, 15. v. Lucretius.
Lucretius ep. 12, 10. v. Lucretianus.
Luna b 10, 6; 21, 11. cs. 9. v. Cynthia, Delia, Diana.
Luneburganus, Albinus ep. 14d, t.
Lyaeus c 27, 23; 28, 52. ep. 6, 3. cs. 63. — Pannonius a 21, 1. — Rhenanus b 14, 45. v. Bacchus, Bromius, Dionysius, Euhius, Iacchus, Nysaeus, Thyoneus.

Macedones a 11, 67.
Machaon (medicus, filius Aesculapii) a 8, 23
Machaonius ep. 8, 26. v. Machaon.
Madeburg ep. 14c, 5.

Maia v. Atlantis.
Maiades b 24, 24. v. Mercurius.
Mania ep. 2, 18.
Manilius c 20, 16.
Marcomanes c 6, 40.
Mareotica tellus a 18, 33.
Maro v. Vergilius.
Maroniani libri c 21, 22.
Mars a 13, 6; 18, 18. b 2, 15; 5, 26; 8, 34 38; 10, 19. c 3, 5; 6, 35. d 6, 13 20. cs. 25. v. Mavors.
Martia bella c 8, 53. **Martii** furores b 2, 49. — orbes b 8, 30.
Mathias Pannoniae rex b 2, t 13.
Maurus c 6, 50.
Mavors b 2, 63. ep. 9, 27. v. Mars.
Maximilianus (I. Caesar) d 10, t. **Maxmilianus** c 10, 104. **Maxmillianus** c 25, 10. **Maximus Aemilianus** a 2, 47. — **Aemilius** c 9, 17. — **Emilianus** cs. 30.
Maximus Aemilianus (s. Aemilius, s. Emilianus) v. Maximilianus.
Medusa Gorgonea c 1, 76.
Melberius, Ioannes c 19, t 1 46.
Memphis b 21, 19.
Memus (flumen) d 4, 19.
Menus (flumen) a 7, 16 17. b 22, 57; 30, 31. c 12, 26; 13, 4; 17, 26; 19, 4; 27, 15. d 8, 2. — Francicus c 12, 30. v. Moganus.
Mercurius a 18, 20. b 10, 10. d 9, t. ep. 8, 10. v. Maiades.
Metis c 16, 5.
Minerva a 5, 28. d 8, 5. — Graia a 8, 15. v. Pallas.
Minucius, Battus c 4, t 1.
Mirica a 21, t 1.
Misenensis tyrannus c 6, 32.
Mithridates ep. 11, 16.
Moganus (flumen) c 3, 12. v. Menus.
Mogundinus hospes c 27, t.
Moguntia ep. 14c, 5. — urbs c 27, 20.
Moguntiaci cives c 9, 7.
Molossus (canis) a 11, 25. b 22, 25.
Mommerlochus, Vilhelmus c 21, t 1.
Mons Regius c 23, 9.
Morinus, Georgius a 20, t 1.
Morpheus b 16, 2.
Mosa (flumen) c 16, 4.
Mosella (flumen) c 26, 3; 28, 9 19. v. Mosula.
Mosellanus Vangionus ep. 14f, t.
Moses c 24, 12.
Mosula (flumen) c 17, 26. v. Mosella.
Mulciber (Vulcanus) c 3, 7.
Musa a 29, t 2. b 12, 53; 14, 1. c 5, 6; 6, t 1; 18, t. d 4, 1. **Musae** a 5, 27 155; 9, 32; 16, 13; 20, 1; 27, 123. b 6, t; 9, 10; 12, 10 15; 14, 41; 17, 51; 23, 4 39; 25, 14. c 11, 1. d 5, 19; 7, 38. ep. 14b, 4; 17, 3. — Germanae b 11, 1. — Latiae a 4, 8. b 11, 26; 25, 19. c 11, 47. — Pierides d 3, 1. — Romuleae d 10, 1. — Teutonicae b 24, 1. v Camena, Camenae, Pegaseae sorores, Pierides.

Nabus (fluvius) b 13, 5.
Narycius (Aiax) a 22, 9.
Naso v. Ovidius.
Naus (fluvius) c 1, 23; 17, 27.
Necaranus Hercynianus ep. 14g, t.
Necarus (fluvius) a 14, 77. c 5, 3 70; 12, 27; 17, 26; 25, 7.
Neptunus c 17, t 6. d 3, 19.
Nereides d 3, 20.
Nestoreum aevum c 14, 3.
Niliacum littus a 1, 23.
Nilus (flumen) a 18, 35. b 1, 16. ep. 14a, 6.
Norica urbs c 10, 2 62. **Noricae** orae b 5, 13 21. — puellae b 24, 44. **Norici** b 9, 15; 11, 2; 23, 17. c 6, 38. — agri b 8, 47; 25, 5. **Noricum** latus c 24, 3. **Noricus** astrologus b 21, t. — dux ep. 11, 31. — senatus c 11, t 11 27.
Nornbergenses c 10, t.
Nummus c 4, 52.
Nysaeus ep. 6, 7. v. Bacchus, Bromius, Dionysius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Thyoneus.

Obnobi (montes) c 2, 11. **Obnobii** (montes) c 27, 10.
Oceanus c 5, 41; 6, 20; 17, 52; 28, 20.
Oedipus a 22, 2.
Olomuncius v. Augustinus Olomuncius.
Olor (sidus) a 17, 19.
Olympicum nectar a 1, 43.
Olympus a 5, 67. b 20, 23. c 1, 108. d 9, 48. ep. 1, 12.
Oquenus c 6, 37.
Orcades (insulae) c 6, 18; 7, 16.
Orcus b 14, 20; 17, 44. d 8, 20.
Orion (sidus) a 17, 21.
Orpheus d 5, 13. — Thracius c 28, 57.
Ortulanus ep. 11, t 2.
Ossa ep. 1, 11.
Ovidius Naso ep. 9, 13.

Padus (flumen) a 14, 3.
Palaestina lingua a 11, 31. **Palaestinae** voces c 24, 23.
Palatinae sedes b 8, 46. **Palatinus** (collis) ep. 14b, 4.
Palatium c 5, 11.

Pallas b 2, 16. d 6, 12. ep. 14g, 3. v. Minerva.
Panno a 6, 18. c 6, 37. d 8, 17. **Pannones** b 2, 2. v. Pannonii.
Pannonia b 2, t; 3, 4. **Pannoniae** ep. 11, 30. v. Pannonis ora.
Pannonii b 27, 24. **Pannonius** Lyaeus a 21, 1. v. Panno.
Pannonis ora b 18, 9.
Paris d 6, 24.
Parnasos (mons) a 9, 13.
Parrhasia puella a 21, 3. v. Arctos, Plaustrum, Ursa.
Parrhisii c 22, 8.
Parthenope a 5, 40.
Patavia b 15, t.
Patavina urbs b 15, 1.
Pegaseae sorores a 18, 3. v. Camena, Camenae, Musa, Musae, Pierides. — ungulae d 7, 38. **Pegaseum** nomen a 18, 26. **Pegaseus** fons c 1, 11.
Pegaseia unda c 18, 6.
Pegasus (equus) a 5, 2. b 14, 42.
Pegasus, Andreas a 5, t 166; 18, t.
Pelasgi d 5, 13.
Pelion (mons) ep. 1, 11.
Penelope b 29, 9.
Pergama d 6, 22.
Perseus a 17, 8. b 12, 21. c 1, 75. d 3, 26.
Phlegethon a 8, 54.
Phoebea manus b 1, 26. **Phoebeae** Cumae b 17, 8.
Phoebus a 2, 1 8 31; 5, 154; 8, 78; 9, 11 14 31; 10, 17; 11, 58; 13, 15; 14, 45; 16, 9; 17, 10 28 30; 18, 15 41 47; 19, 10; 20, 6 72; 21, 15; 23, 2; 27, 62 65 123; 29, t 8 13. b 2, 33 65; 5, 52; 10, 16; 11, 28; 12, 44 54 58; 14, 2 40 42 54 64; 16, 24; 17, 1 43; 19, 55; 20, 23; 21, 1 7 10; 25, 6. c 2, 18; 3, 6; 4, 32; 7, 6; 10, 71; 12, 1; 15, t 4 9 15 17; 17, 17 80 90; 25, 12 25. d 3, 5; 4, 5 27 49; 5. 1; 7, t. ep. 1, 13; 14e, 3; 15, t 1 5 11; 16, t 1 15 21 25; 17, 2 8. cs. 23 75. v. Apollo, Cynthius, Delius, Pythius, Sol, Titan.
Phrygius galerus c 11, 6.
Pierides d 2, 56. — Musae d 3, 1. v. Camena, Camenae, Musa, Musae, Pegaseae sorores.
Pierium antrum b 9, 8.
Pierius, Graccus v. Graccus Pierius.
Pindaricae fides a 18, 8. **Pindaricum** plectrum c 1, 4.
Pindus (mons) d 5, 2.
Pinifer (mons) b 13, 4. c 12, 26 30.
Pisces (sidus) a 17, 40. **Piscis** (sidus) a 17, 23.
Pistrix (sidus) a 17, 22.
Plato b 12, 45. c 20, 19.
Plaustra (sidus) a 8, 3. **Plaustrum** (sidus) a 2, 10; 7, 13.
Pleiades a 2, 7; 17, 6.
Pliniani libri c 20, 18.
Pluto a 20, 79. v. Dis, Iuppiter inferus.
Pollux cs 46
Pomeranus Codoneus ep. 14c, t.
Ponticum mare ep. 14a, 5.
Pontus ep. 9, 14.
Porcus (iurisperitus) b 22, 6.
Praga a 27, t 5.
Premensis (urbs) ep. 14c, 7.
Priamides c 1, 70.
Priamus c 14, 2. d 6, 22.
Priapi a 28, 17.
Priscia c 25, 2.
Procyon (sidus) a 17, 21. d 7, 10. v. Canis, Sirius
Proserpina d 1, 13.
Proteus b 11, 44.
Prutenum littus a 15, 8.
Ptolemaeus c 21, 20. **Ptolomaeus** c 23, 8.
Pythagoras b 12. 48.
Pythagoreus mos c 28, 32.
Pythius b 9, 10. v. Apollo, Cynthius, Delius, Phoebus, Sol, Titan.

Quadi c 6, 40.
Quirinalis (collis) ep. 14b, 6.
Quiris Latius a 20, 19.

Ramundus (iurisperitus) b 22, 7.
Regiomontanus v. Ianus.
Regius Mons c 23, 9.
Regnesus (fluvius) c 19, 3.
Regus (fluvius) b 5, 14; 13, 10.
Reuchlin seu Capnion, Ioannes c 24, t 1.
Rhadamanthus (iudex inferorum) c 15, 32.
Rhadamanthus (advocatus) ep. 17, t 1.
Rhaeti c 6, 36.
Rhenana atria c 1, 18. — sodalitas litteraria c 5, t; 15, t. **Rhenanae** orae c 4, 1. ep. 5, 11. — ripae c 2, 14 **Rhenanus** Lyaeus b 14, 45. — Vangionus ep. 14f, t.
Rhenicoli populi c 17, 92.
Rhenus (flumen Germaniae) a 3, 7; 5, 47 160; 6, 1; 9 7, 16; 14, 11 77. b 8 45; 21 23; 25, 10; 26, 11; 30, 29 31. c 1, 22; 2, 12; 4, 6; 5, 4 75; 6, 47; 7, 25; 12, 25; 15, 10; 17, t 4 30 52 81; 22, 4 38; 24, 8 33; 25, 28; 27, 12 14 21 34; 28, 19. d 1, 17; 2, 13; 7, 26. ep. 5, 28; 14g, 7. — (fluvius Italiae) a 14, 3.

Rhodanus (flumen) a 14, 78.
Rhodos a 18, 32.
Rigensis urbs ep. 14c, 7.
Riphaea frigora c 8, 17. **Riphaei** montes a 2, 1.
Roma a 5, 38; 27, 12. b 13, 21; 23, 33. c 1, 57; 19, 6; 25, 19; 26, 5. ep. 7, 28; 9, 13; 12, 9; 14b, 1.
Romana gloria c 21, 3. — tellus c 1, 77. – urbs c 10, 50. — verba b 11, 21. **Romanae** litterae c 9, 16 — voces c 24, 22 **Romani** superi (dii) a 27, 26. **Romanum** os a 11, 17. **Romanus** monarcha ep. 14g, 4.
Romulea domus ep. 14c, 2. **Romuleae** Musae d 10, 1. **Romulei** colles b 13, 1.
Romulus a 14, 1.
Rosina ep. 10, t 1.
Rura (fluvius) c 27, 15.

Sabaea ep. 16, 24.
Sabellus a 19, 15.
Sala (fluvius) c 12, 29.
Salemnius Delius a 9, t. v. Delius.
Salemo ep. 6, 2.
Salicetus abbas b 22, 5
Salsa (fluvius) b 19, 27.
Saltzeburgum ep. 14c, 5.
Sapphici versus b 14, 3.
Sarmata a 6, 17. **Sarmatae** a 5, 14; 11, 2; 14, 75; 20, 2; 23, 6. b 3, 3; 5, 10; 25, 10; 27, 23. c 6, 5.
Sarmatica urbs (Cracovia) b 1, 8. **Sarmaticae** orae a 13, 1. b 18, 7. ep. 5, 5. — plagae b 1, 1. — pruinae a 4, 4. **Sarmatici** iuvenes a 9, 9. — mores a 21, 9. — sodales a 9, 5. **Sarmaticus** margo a 3, 6.
Sarmatis terra a 14, 22.
Saturniana insula a 18, 31.
Saturnus a 2, 37. b 10, 25. v. Cronius.
Satyri a 9, 28. b 2, 53. c 5, 57.
Sauromatae a 18, 24. b 1, 13; 5, 58. **Sauromates** c 6, 6.
Savus (flumen) b 2, 6.
Saxo c 6, 13.
Scandia c 6, 14.
Scorpius (sidus) a 17, 38; 22, 7.
Scythae a 7, 22. ep. 15, 21.
Scythia d 7, 21.
Scythicum aequor d 3, 41.
Sebaldus Clamosus v. Clamosus. — (divus) c 10. t 1; 11, 25.
Secanna (fluvius) c 22, 7.
Semele c 12, 10.
Septemcastrenses ep. 14a, 7. **Septemcastrensis** Danubianus ep. 14a, t.
Sepulus a 16, t 16.
Serpens (sidus) a 17, 18. v. Anguis.
Sibylla Cumana a 5, 39
Sicamber c 6, 27.
Sicaniae chartae a 18, 36.
Siculae flammae c 8, 23. **Siculi** Cyclopes ep. 10, 34. **Siculus** b 21, 19. — tyrannus b 17, 29. — vertex a 2, 51.
Sidonia iuvenca (Europa) b 20, 21.
Silesus (flumen) a 14, 19.
Silva Atra c 25, 6. v. Bacenis.
Simonides, Statilius a 23, t 9.
Sirius (sidus) a 17, 23. v. Canis, Procyon.
Sisypheum saxum c 8, 21.
Sithoniae pruinae a 19, 14.
Sixtus Tucherius v. Tucherius.
Sizka a 27, 15.
Socrates b 3, 8.
Socratica verba a 21, 13. **Socraticae** escae b 12, 56.
Sol a 2, 63. c 6, 22. ep. 3, 35. v. Apollo, Cynthius, Delius, Phoebus, Pythius, Titan.
Solymae figurae c 28, 24. **Solymi** libri c 5, 31. **Solymus** deus b 4, 9.
Sophia a 7, 30.
Sors a 20, 46.
Spanhaim c 28, t.
Statilius Simonides v. Simonides.
Stiborius, Andreas b 14, t 2; 29, 2.
Stoici b 12, 46.
Stygia lingua a 12, 7. **Stygii** lacus b 24, 28. **Stygium** monstrum a 17, 10. **Stygius** carcer a 11, 79. – lacus d 3, 56.
Styria b 19, 4. **Styrius** Clausula (post cs.) 2.
Suedus b 5, 60.
Sueo c 6, 8.
Suetiae orae a 10, 16.
Suevi b 8, 39. c 8, 27. **Suevus** c 6, 25. — (Lapidanus) v. Lapidanus Suevus. — (fluvius) c 12, 29.
Sulones a 4, 3.
Symplegades c 8, 19.

Tagus (flumen) a 5, 163.
Tamasis (fluvius) a 14, 79.
Tanais (flumen) d 7, 29.
Tanarus (flumen) d 4, 18.
Tarpeius (collis) ep. 14b, 3.
Tartara b 9, 30. d 3, 53. **Tartarus** d 9, 10.
Tartarei lacus c 15, 29.
Taurus (sidus) a 2, 5; 17, 37; 22, 7. cs 43.
Taurus Cressus c 2, 9.
Terra ep. 1, 9 23; 14f, 4. cs. 5.
Tethys d 2, 21.

Teucer b 8, 9.
Teutonae orae b 12, 13. **Teutoni** vates d 2, 53. **Teutonus** orbis b 8, 4.
Teutones c 6, 30. d 2, 6.
Teutonia d 2, 16.
Teutonicae Musae b 24, 1. — orae c 28, 56 d 2, 28. **Teutonicum** latus c 7, 22. — opus ep. 13, 14.
Thessalicum carmen b 1, 25.
Thetis c 6, 44.
Thomas (Aquinas) c 21, 11.
Thracius Orpheus c 28, 57.
Thurci c 10, 102. v. Turci.
Thybris (fluvius) a 5, 163.
Thyoneus b 13, 14. c 5, 53. v Bacchus, Bromius, Dionysius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Nysaeus.
Tigris (flumen) b 21, 20.
Titan a 9, 17. v. Apollo, Cynthius, Delius, Phoebus, Pythius, Sol.
Tolophus, Ianus b 13, t 2 12.
Treverenses viri c 26, 3.
Treveris c 16, 5; 26, t. ep. 14c, 4.
Trinacria ep. 1, 23.
Tritemius, Ioannes c 28, t 10 48.
Triton c 17, 55.
Tuberus (fluvius) c 12, 28.
Tubingensis c 24, 17.
Tucherius, Sixtus b 11, t 1.
Tulliani fontes c 1, 34.
Turci ep. 1, t. v. Thurci.
Turogus c 6, 26.
Tychtelius, Benedictus b 3, t 20.
Tyle c 6, 19.
Typhoeus ep. 1, 15.
Tyriae portae a 28, 16.

Ulixes c 1, 72. d 2, 37.
Ungari b 2, t. v. Panno, Pannonii.
Ungaria v. Pannonia.
Urna (sidus) cs. 77.
Ursa (sidus) a 7, 13. b 12, 20. v. Arctos, Parrhasia puella, Plaustrum — (Ursula) c 2, 14. v. Ursella, Ursula. **Ursae** a 11, 5; 20, 3. b 2, 37. v. Arcades, Arctoe, Plaustra.
Ursella (Ursula) c 17, 98. v. Ursa (Ursula). Ursula.
Ursula b 29, 33. c 2, 5 23; 3, t 10; 7, t 17; 13, t 1; 27, 1. ep. 5, 12 13 27; 8, 28. v. Ursa (Ursula), Ursella.
Ursus (medicus) a 8, t 1.

Valerus Barbatus, Bernhardus c 23 t 1.
Valkircus, Bernardus b 12, t 1.
Valpurgis (diva) b 30, t.
Vandali c 20, 11. **Vandalus** c 6, 16.
Vangiones c 1, 61; 5, 13; 18, 2; 28, 88.
Vangionus, Rhenanus ep. 14f, t. — Mosellanus ep. 14f, t.
Varus, Quintilius c 8, 30.
Veltae c 6, 15. d 4, 15.
Venedes c 6, 15. d 4, 15.
Veneres a 13, 14. **Venus** a 7, 28; 9, 36; 13, 12. b 5, t; 10, 13; 12, 18 30; 13. 14; 17, 73. c 1, 86; 3, 5; 4, 38 45 51; 5, 61; 7, t 4; 17, 98; 19, 34. d 1, 9. ep. 5, t.
Veneta (fluvius) c 20, 10.
Venetae undae a 14, 7. **Veneti** a 5, 33. **Venetus** b 19, 2.
Venus v. Veneres.
Vergilius Maro ep. 9, 17; 12, 11.
Vervex (sidus) a 22, 17. v. Aries
Vienna b 3, 1.
Viennensis medicus et philosophus (Benedictus Tychtelius) b 3, t.
Vigilius, Ioannes c 5, t 1.
Vilsus (fluvius) b 13, 6; 29, 19.
Viminalis (collis) ep. 14b, 7.
Vinda (fluvius) c 20, 12.
Vindelici c 6, 36. campi c 8, 28. **Vindelicus** a 12, t 2 24. b 18, t 2.
Virgo (sidus) a 17, 38. cs. 58. v. Erigone, Icaria puella.
Vistula (flumen) a 5, 18 161; 8, 32; 9, 16; 13, 2; 14, 21. b 1, 5. c 5, 74; 24, 2. d 1, 17; 2, 15; 4, 18. — Eous c 7, 20.
Vistulanus Dantiscanus ep. 14b, t.
Vormaciensis episcopus s. praesul (Ioannes Dalburgius) c 1, t; 18, t; 23, 31.
Vratislaviensis v. Fusilius Vratislaviensis.

Zasius, Udalricus c 25, t 1.
Zephyri d 4, 30. **Zephyrus** a 2, 22; 8, 74; 9, 24. b 20, 14. v. Favonii, Favonius.

CORRIGENDA.

p. 11.	*v.*		48.	*pro*	Aere	*corrige*	Aera
„ 33.			18	„	Gangen	„	Gangem
41.	„		38.	„	persosus	„	perosus
„ 44.	„		9	„	Te	„	Tu
„ 61.		*sup.*	16.	„	doctiore		doctior
71.	„		49.		Hipana		Hispana
74.	„	*sup.*	11.		inertia		ab artibus
„ 77		„	3.		epigrammat enotaverat		epigrammate notaverat
„ 93.	„		44.		sequimus		sequimur
„ 107.	„	*sup.*	18.		Nyseus		Nysaeus
„ 113.		„	2.		Clonia		Colonia
„ 121		„	29.		nempe o		nempe od
„ 124.			27.		o z		o
„ 124.	„	„	29.		furos		furor
„ 128.	„	*inf.*	25.		maximam s		maximam N

Vide paginas 2. et 4. involucri!

[SAECULUM XV.] *RM*

Martius Narniensis, Galeottus, Carmina, ed. L. *Juhász.* 1932. — 1.80

— De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber, ed. L. *Juhász.* 1934. — — 2.60

— De incognitis vulgo, edd. L. *Juhász*—T. *Kardos.* (Apparebit.)

— Epistolae, ed. L. *Juhász.* 1930. — — — — — — — — 1.—

— Invectivae in Franciscum Philelphum, ed. L. *Juhász.* 1932. — — 2.50

Pannonius, Ianus, Opera, edd. I. *Huszti*—L. *Juhász.* (Excuduntur.)

Philelfus, Franciscus, Sphortias, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász* (Apparebit.)

Rabenstein, Iohannes de, Dialogus, ed. B. *Ryba.* (Apparebit.)

Ransanus, Petrus, Epitoma rerum Hungararum, ed. L. *Juhász.* (Excuditur.)

Savonensis, Guilhelmus, Dialogus, an mortui sint lugendi an non. ed. H. *Maschek.* (Apparebit.)

Seneca, Thomas, Historia Bononiensis. Qualiter Galeatius Marescottus eques extraxit Hannibalem Bentevolum de carceribus et reliqua per utrunque gesta. Carmen epicum, ed. I. *Fógel.* 1932. 3.60

Strozza, Titus Vespasianus, v. Saecula XV—XVI.

Valagussa, Georgius, Epistolae, ed. L. *Juhász.* (Apparebunt.)

Vitez de Zredna, Iohannes, Epistolae — Orationes, ed. I. *Huszti.* (Apparebunt.)

Zagabriensis, Georgius, v. Barius, Nicolaus.

Zovenzonius, Raphael, Carmina, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* (Apparebunt.)

SAECULA XV—XVI.

Andronicus Tragurinus, Matthaeus, Epithalamium in nuptias Vladislai Pannoniarum ac Boemiae regis et Annae Candaliae reginae, ed. L. *Juhász.* 1933. — — — — — — — — 1.—

Bohuslaus Hassensteinius, v. Hassensteinius baro a Lobkowicz, Bohuslaus.

Bonfinis, Antonius de, v. Saeculum XV.

Canterus Groningensis, Iacobus, Rosa Rosensis, ed. B. *Ryba.* (Apperebit.)

Celtis Protucius, Conradus, Libri epigrammatum quinque, ed. F. *Pindter.* (Apparebunt.)

— Libri odarum quattuor — Liber epodon — Carmen saeculare, ed. F. *Pindter.* 1937. — — — — — — — — — 7.20

— Ludus Dianae — Rhapsodia. Ludi scenici, edd. I. *Rupprich*—F. *Pindter.* (Apparebunt.)

— Oratio in gymnasio in Ingelstadio publice recitata. Cum carminibus ad orationem pertinentibus, ed. I. *Rupprich.* 1932. — 1.30

— Quattuor libri Amorum secundum quattuor latera Germaniae — Germania generalis. Accedunt carmina aliorum ad libros Amorum pertinentia, ed. F. *Pindter.* 1934. — — — — — 6.60

Fontius, Bartholomaeus, Carmina, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* 1932. 2.—

— Epistolarum libri III, ed. L. *Juhász.* 1931. — — — — — 4.50

Hassensteinius baro a Lobkowicz, Bohuslaus, Carmina, ed. B. *Ryba.* (Apparebunt.)

— Epistolae, ed. A. *Potuček.* (Apparebunt.)

— Scripta moralia — Oratio ad Argentinenses, — Memoria Alexandri de Imola, ed. B. *Ryba.* 1937. — — — — — — 2.50

Vide paginas 2. et 4. involucri!

Vide paginas 2. et 3. involucri!

[SAECULA XV—XVI.] *RM*

Nagonius, Iohannes Michael, Carmina, ed. B. *Ryba.* (Apparebunt.)

Naldis Florentinus, Naldus de, De laudibus bibliothecae libri IV ad Mathiam Corvinum Pannoniae regem, edd. L. *Juhász*—S. *Mocarski.* (Apparebunt.)

— Elegiarum libri III ad Laurentium Medicen, ed. L. *Juhász.* 1934. 5.60

Piso, Iacobus, Opera, ed. L. *Juhász.* (Apparebunt.)

Strozza, Titus Vespasianus, Borsias (Fragmenta) — Bucolicon liber, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* 1933. — — — — — — 1.40

Verinus, Ugolinus, Carlias, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* (Apparebit.)

— Epigrammatum libri VII, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* (Apparebunt.)

— Panegyricon ad Ferdinandum regem et Isabellam reginam Hispaniarum de Saracenae Baetidos gloriosa expugnatione, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* 1933. — — — — — — — — 2 20

Warda, Petrus de, Epistolae, ed. B. *Iványi.* (Apparebunt.)

SAECULUM XVI.

Corvinus, Elias, Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas. Carmen epicum, ed. O. *Sárkány.* (Excuduntur.)

Crosnensis Ruthenus, Paulus, Opera, ed. A. *Kozocsa.* (Apparebunt.)

Cybeleus, Valentinus, Carmina — Declamatio de vini et aquae potoribus, utrum hi vel illi laudabiliores sint, ed. M. *Révész.* (Excuduntur.)

Duditius, Andreas, Epistolae, edd. P. *Costil*—L. *Juhász.* (Apparebunt.)

— Opera varia, edd. P. *Costil*—L. *Juhász.* (Apparebunt.)

Illicinus, Petrus, Carmina, ed. I. *Ribiczey.* (Apparebunt.)

Macedonia, Ladislaus de, Orationes II, ed. E. *Szimonidesz.* (Apparebunt.)

Magius, Sebastianus, Opera, ed. M. *Révész.* (Apparebunt.)

Merenda, Livius, Hercules — Seilas (Fragmenta). Ludi scenici, ed. H. *Tescari.* (Apparebunt.)

Olahus, Nicolaus, Atila — Hungaria, C. *Eperjessy*—L. *Juhász* (Apparebunt.)

— Carmina, edd. I. *Fógel*—L. *Juhász.* 1934. — — — — — 2.80

Sambucus, Ioannes, Epistolae, ed. I. *Gerstinger.* (Apparebunt.)

Sirmiensis, Georgius, Epistola de perdicione regni Hungarorum, edd. L. *Erdélyi*—L. *Juhász.* (Apparebunt.)

Stretzinger, Thomas, Oratio de divo Leopoldo III. Austriae marchione in universitate Vindobonensi habita, ed. H. *Maschek.* 1934 1.—

Taurinus, Stephanus, Stauromachia, id est Servilis belli Pannonici libri V, ed. Z. *Császár.* (Excuduntur.)

Thyrnavinus, Martinus, Adhortatio belli contra Thurcos suscipiendi ad regni Hungariae proceres, ed. Z. *Császár.* (Apparebit.)

SAECULA XVI—XVII.

Istvanffy, Nicolaus, Carmina, ed. I. *Holub*—L. *Juhász.* 1935. — 3.60

PRETIUM HUIUS VOLUMINIS *RM* 7.20